

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
OCTOBER 18

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT LARGO, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

"LAIKS" IS PUBLISHED SINCE 1949 // "LAIKS" IZNĀK NO 1949. GADA

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770

Phone: 727-953-6313; Fax: 727 286 8543; E-mail: rasma@laiks.us

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXV Nr. 39 (5688)

2014. gada 18. oktobris – 24. oktobris

Aizritējusi konference „Latvija ārpus Latvijas” un PBLA gadskārtējā sēde

8. oktobrī Rīgā, Gaismas pils 11. stāvā, pēc labi padarīta darba pulcējās konferences „Latvija ārpus Latvijas” un PBLA gadskārtējās sēdes dalībnieki un viesi. Šai mūsu laikraksta numurā sniedzam atskatu uz konferences norisēm.

8. oktobra rītā Rīgā, Mazajā ģildē, kā parasti – ar Latvijas Valsts himnu un svētbrīdi sākās PBLA gadskārtējā sēde. Pēc skaita – 58., Rīgā – 23. Klātesošos uzrunāja Valsts prezidents Andris Bērziņš, kultūras ministre Dace Melbārde un ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs, pateicoties par ārzemju latviešu vadošās organizācijas ieguldījumu Latvijas drošības stiprināšanā, ekonomisko sakaru veicināšanā un latviskās kultūras tradīciju kopšanā. Atklāšanas runā PBLA valdes priekšsēdis Jānis Kukainis teica:

Sākšu ar atzinības izteikšanu. Mūsu sadarbība ar galvenajiem partneriem Latvijas valdībā – ar Ārlietu ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju un Kultūras ministriju aizvadītā gada laikā kļuvusi vēl ciešāka un labāka. Atzinības vārdi sakāmi arī par mūsu sadarbību parlamentārā līmenī ar Saeimas deputāta Ilmāra Latkovska līdz šim vadīto Sabiedrības saliedētības komisiju.

PBLA valdei un tās dalīborganizācijām darbības prioritāte ir

Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) valde un viesi gadskārtējās valdes sēdes atklāšanā 2014. gada 8. oktobrī Rīgas Mazās ģildes Lielajā zālē.

Pirmajā rindā no kreisās: PBLA Kultūras fonda priekšsēde Vija Zuntaka-Bērziņa, PBLA pārstāvniecības vadītāja vietniece Lelde Liepa-Liepiņa, Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē (LAAJ) pārstāve Kristīne Saulīte, Amerikas latviešu apvienības (ALA) Izglītības nozares vadītāja Andra Zommere, Krievijas latviešu kongresa priekšsēde Lauma Vlasova, PBLA priekšsēža vietniece un Latviešu nacionālās padomes Lielbritānijā priekšsēde Lilija Zobens, ALA priekšsēde Anita Bataraga, Brazīlijas Latviešu Kultūras apvienības pārstāve Renāte Albrehta, PBLA Izglītības padomes priekšsēde Daina Grosa, Eiropas Latviešu apvienības (ELA) pārstāve Zuze Krēšlīņa Sila un ALA Informācijas nozares vadītāja Taira Zoldnere. Otrajā rindā no kreisās: Latviešu nacionālās apvienības Kanādā (LNAK) pārstāvis Mārtiņš Sausiņš, PBLA un ALA kaseris Jānis Grāmatiņš, Latvijas Brīvības fonda pārvaldes priekšsēdis Jānis Lucs, LAAJ valdes priekšsēdis Pēteris Strazds, ELA priekšsēdis Aldis Austers, LAAJ Kultūras fonda priekšsēdis Aldis Putniņš, Valsts prezidents Andris Bērziņš, PBLA priekšsēdis Jānis Kukainis, ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs, kultūras ministre Dace Melbārde, LNAK valdes priekšsēdis Andris Kešteris, LNAK padomes prezidija priekšsēdis Dr. Jānis Lūsis, ALA Ārējās informācijas nozares vadītājs Pēteris Blumbergs un prāvests Klāvs Bērziņš // FOTO: Mārtiņš Prīsis

Sēdes dalībnieki sagaida LR prezidentu Andri Bērziņu // FOTO: Timurs Subhankulovs

Svētbrīdi vada prāvests Klāvs Bērziņš // FOTO: Timurs Subhankulovs

mūsu valsts drošība. Līdzīga rūpe ir visai latviešu tautai. Tieši pirms 70 gadiem, 1944. gada rudenī, es viena gada vecumā kopā ar savu tanti, sarkanarmijai tuvojoties Rīgai, atstāju Latviju. Latviešu

politiskajai trimdai šoruden apņir 70 gadu. Un tagad, pēc 70 gadiem, mēs ne vien jūtamies, bet atkal esam reāli apdraudēti.

Latvija jau 23 gadus ir neatkarīga valsts, piltiesīga NATO un

Eiropas Savienības dalībniece. Trimda palīdzēja Latvijai atgūt neatkarību, palīdzēja panākt Latvijas dalību NATO. Šai sakarā īpaši svarīgs bija Amerikas Savienoto Valstu, mūsu drošības ga-

ranta, atbalsts. ASV latvieši sadarbībā ar Latvijas Ārlietu ministriju pirms 10 gadiem veica vairākas atbalsta akcijas, ieskaitot ASV kongresmeņu un senātoru lobēšanu. No viņu puses vienmēr mums bija

divi jautājumi: „Will they fight? Will they pay their fair share?” Proti, – vai latvieši cinīsies, un vai viņi būs ar mieru maksāt dalības maksu par savu aizsardzību.

(Turpināts 4. lpp.)

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 144.00;
6 mēn. US \$ 83.00; 3 mēn. US \$ 50.00.**Redakcija Rīgā**, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us**Redaktore:** Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Administratore ASV: Rasma Adams
114 4th Ave NW, Largo, FL33770
Tālr.: 727 953 6313, fakss: 727 286 8543
e-pasts: rasma@laiks.us**Kanadas ziņas:** Mārtiņš Štauers
104-3000 Notre Dame Street, Lachine, QC, H8S 2H1
Tālr.: 514-639-8722, e-pasts: stauvers@yahoo.ca**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**Sēru sludinājumus un adresu maiņas sūtiet pēc adreses
275 Spring St. Apt. 11E, Red Bank, NJ 07701
e-pasts: LaiksDSR@aol.com**LAIKS**275 Spring St. Apt. 11E,
Red Bank, NJ 07701
laiksdsr@aol.com

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz "Laiks" Inc. vārda

Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
www.laiks.us!"LAIKA" abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 50.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 83.00
1 gadam.....ASV \$ 144.00Floridas iedzīvotāju ievērbai! Lūdzu pievienojiet 7% Floridas
nodokli par laikraksta abonēšanu!

Gada abonenti saņems bez maksas:

- sešus JAUNO LAIKS pielikumus;

Laiks pa gaisa pastu Amerikā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu Latvijā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu Kanadā

Gadā ASV \$260.00.....6 mēneši \$140.00

Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs

Gadā ASV \$330.00.....6 mēneši \$175.00

JAUNO LAIKS abonements sešas avīzes

Gadā.....ASV \$30.00

Kanadā gadā.....ASV \$35.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ _____ par _____ mēn./ _____ gadu

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

Jau atkal!

Ācimredzami arī šoreiz, tāpat kā līdz šim, ministrijas tiks dalītas kā dalienas kņazistes – barotājas starp koalīcijas partijām. Katra par nozari "atbildīgā" partija atkal vilks plāno budžeta "deķīti" uz savu pusi, un kopējais "vezums" tāpat kā Krilova fabulā nekustēsies ne no vietas. Par ministriem kļūs nevis nozares profesionāļi, bet partiju kreatūras, un tie būs spiesti rīkoties atbilstīgi savu "bosu" diktātam. Ministru prezidents (premierministra posteni Latvijas Re-

publikas Satversme neparedz!) praktiski būs tikai dispečers, kuŗa uzdevums saskaņot partiju īstermiņa vēlmes, lai nepieļautu koalīcijas izjukšanu. Kāpēc? Satversme taču precīzi paredz valdības veidošanas principus (Valsts prezidenta nominētais Ministru prezidents veido savu ministru komandu un partiju bosiem tur nav nekādas teikšanas!), bet šos principus mēs diemžēl jau kuŗo reizi neņemam vērā. Demokrātijas pamatprincipi ir likumdošanas un izpildvaras dalīšana, mums tas viss ir samaisīts vienā putrā, un tad

mēs brīnāmies, ka esam tur, kur mēs esam, un ārā netiekam! Žēl!

E.V.UPELNIEKS
Rīgā

Turpinām diskusijuCien. *Laika* redakcija!

Ar dedzīgu intresi sekoju *Laika* avīzē katram rakstam par latviešu valodu un tās pareizo vai nepareizo lietošanu vai rakstīšanu. Esmu no tās paaudzes, kas atstāja Latviju bērniībā, man bija 6. gadi. Nākamās divas gadus tikpat kā latviešu skolās negāju. Kuŗa pēdējā gadā bija jāiet vācu skolā. Pēc kuŗa biju vairākās nometnēs, kur kopā bija vairāku tautību, un latviešu skolas tur nebija. Tikai pusotru gadu mācījos latviešu DP nometnes skolā, un 1949. gadā ar vecākiem izceļoju uz Ameriku, kur latviešu skolās negāju.

Formāla izglītība latviešu gramatikā un pareizrakstībā man nav gandrīz nekāda. Esmu gan lasījis latviešu grāmatas, pie tam vēl cītīgi. Ja šodien vaspār ko uzdrošinos latviski rakstīt, redaktoņiem došu vaļu, varu un valdību pār jebkādu manu raksta darbu, jo apzinos visā pilnībā savu latviešu gramatikas un valodas trūcību. Tātad man šī Achileja vai Ahileja papēža par r vai r, ch vai č, u.c. valodas izsmalcinājumiem nav. Dariet, ko vēlaties, tikai labojot, labojiet valodu, ne manas domas.

Man patika gan Gundegas Šņepstes, gan Juŗa Orles teiktā, pilnīgi saprotams, ka viņiem katram ir savs viedoklis, jo katrs mācījies latviešu valodu citos laikmetos un apstākļos. Tas tikai apliecina, ka valoda ir dzīva un ne jau tikai Latvijā vien, bet visur. Latvijas zeme un tauta cauri gadu simteņiem, ir piedzīvojusi visādas varas, katra atstājusi savas pēdas valodā, kuŗu lietojam šodien, nemaz nerunājot par šodienas trako tieksmi pašiem latviešiem visu "amerikanizēt," lai būtu vieglāk un ātrāk saprotams.

Kas šodienas "oficiālos" izdevumos, vai kā tagad teiktu, publikācijās, bija nepieņemams vai nepareizs vārds, mikstinājums, vai kas cits, tas rīt būs pareizs, un tā tas turpināsies, vienalga, ko valodas "pūristi," pedagogi vai pedanti domā un kuŗus avotus tie citē, lai pierādītu savas pareizības pārākumu. Piekritu Jurim Orlem, ka valodas vienkāršošana gan padara valodu saprotamāku, bet līdz ar to valoda zaudē savu bagātību un skaistumu. Tā liekas, ka šī ir cīņa ar vēja dzirnavam, kas visu drīz samals tādā "latkrievangļu mikserī."

Man vislabāk šo cīņu par pareizo valodas rakstīšanu, lietošanu un vārdiem apgaismo *Lewis Carrolls* (nu latviskojiet kā vēlaties!) savā meistardarbā „*Alice in Wonderland*” (Alise Brīnumzemē), sarunā starp Humptiju Dumptiju un Alisi. Šeit seko mans tulkojums no oriģināla, jo man šī grāmata latviešu valodā nav pieejama.

“Kad es lietoju kādu vārdu,” Humptijs Dumptijs nicīgi teica, “tas nozīmē tikai to, ko es vēlos – ne vairāk un ne mazāk.”

“Jautājums ir,” sacīja Alise, “vai tu vari vārdiem dot spēju nozīmēt tik daudz un dažādas lietas.”

“Jautājums ir,” teica Humptijs Dumptijs, “kuŗš būs kungs – tas viss.”

LELDE GILMAN
Portlandē, Oregonā

VYTIS TOURS**LATVIJA –****2014**Zemākās cenas
lidojumiem
uz Rīguar FINNAIR un citām lidfirmām no Ņujorkas,
Čikāgas un citām ASV pilsētām
* *Viesnīcas* * *Pasūtiet lidojumus internetā*
* *Latvijas "Extravaganza Tour"***VYTIS TOURS**40-24 235th Street, Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161 1-800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-mail: VYTTOURS@EARTHLINK.NETWeb site: www.vytistours.com

IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM UZ LATVIJU

AIREX - AVE SOL TRAVEL**A. JANSONS**

73 Glenwood Ave., Leonia, NJ 07605

Runājam latviski:

201-944-1273

Runājam angļiski:

1-866-944-1273

e-pasts: jansonsa@gmail.com**Riga Ven Travel Inc.****Pavadīsim atvaļinājumu kopā ar****bērniem BEECHES kūrortā****vai bez bērniem pie SANDALS.****Viena cena (All Inclusive)****BŪSIET PRIECĪGI**

zvaniet – inese zaķis

tālr.: 727-623-4666

6301 d pelican creek crossing

st. petersburg, florida 33707

e-pasts: rigaven@aol.com

Latvijas vēstniecības ASV paziņojums: Informācija par pārvietojamo pasu darbstaciju Bostonā un Losandželosā

Sākot ar 2012. gadu, Latvijas vēstniecība ASV piedāvā Latvijas valstspiederīgajiem (tiem, kuriem ir piešķirts personas kods) iespēju saņemt Latvijas pilsoņu pasas dažādos ASV reģionos.

Šim nolūkam ir iegādāta pārvietojamā pasu darba stacija.

Ši gada **30.-31. oktobrī un 1. novembrī** Latvijas vēstniecības ASV konsulārā amatpersona plāno ierasties **Bostonā** ar pārvietojamo pasu darbstaciju, lai

Bostonas Trimdas draudzes namā (58 Irving Street, Brookline, MA) un **14.-16. novembrī Losandželosā**, Dienvidkalifornijas latviešu centrā (1955 Riverside Dr., Los Angeles, CA 90039) pieņemtu pasu pieteikumus.

Pieteikšanās uz pieņemšanu **Bostonā līdz 24. oktobrim**, uz pieņemšanu **Losandželosā līdz 31. oktobrim**.

Dokumenti jāšūta uz consulate.usa@mfa.gov.lv vai pa faksu (202)328-2860, obligāti norādot

savu kontaktinformāciju (telefonu, e-pastu). Plašāka informācija par pieteikšanos pasu nomaīnai atrodama vēstniecības mājaslapas konsulārās informācijas sadaļā: www.latvia-usa.org

Jautājumu gadījumā, lūdzu, sazināties ar vēstniecības konsulāro nodaļu pa tālruni (202) 328-2881 vai (202) 328-2840, vai izmantojot e-pastu consulate.usa@mfa.gov.lv.

LATVIJAS VĒSTNIECĪBA
ASV

Niklāvs Strunke (Zviedrija, Itālija). Skats uz Lugāno ezeru. 1952.

LAIKA Mākslas kalendārs 2015 LATVIEŠU MĀKSLA TRIMDĀ ceļā pie Jums!

Šogad *Laika* kalendārs arī abonentiem ir par ziedojumu – pēc jūsu ieskata un iespējām. Daļa no ziedojumiem paredzēta PASAULES LATVIEŠU MĀKSLAS CENTRA atbalstam. Diemžēl *Laika* budžets vairs neatļauj kalendāru piesūtīt bez maksas. Ziedojumu, kā arī maksu par papildu eksemplāru sūtiet uz "Laiks" Inc. vārda.

Kalendārus papildus pasūtīniet pēc adreses:

"Laiks" Inc. 114 4th Ave NW, Largo, FL33770

Čeku izrakstīt uz Laiks, Inc.

Pasūtīnot kalendāru, iesakām lietot kalendāram pievienoto kuponu. Pa tālruni pasūtīnājumus nepieņem.

2015. gada kalendārs: gab. X US \$18,00

Ziedojums US \$

Piesūtīšana: ASV – par katru pirmo US \$2.50;
par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1,00

Ārpus ASV – par pirmo US \$3,50
par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1,50

Kopā..... US \$.....

Vārds, uzvārds

Adrese

Tālr.: E-pasts

Aicinām atsaukties!

Meklējam latviešu izcelsmes devējus jeb donorus 18-44 gadu vecumā ārstniecības nolūkos mūsu mazdēlam Magnusam Kaļiņam (Zemjānis).

Mūsu mīlais mazdēliņš slimo ar retu leukēmijas paveidu (JMML), kuŗa vienīgais ārstniecības veids ir kaula smadzeņu transplantācija (*Bone Marrow Transplant*). Mūsu ģimene ļoti lūdz Jūs būt atsaucīgiem un palīdzēt Magnusam! Ar *join.bethematch.org* (*PROMO Code: Match4Magnus*) starpniecību var bez maksas saņemt paraugu komplektu pa pastu un līdz ar to Jūs varat izdarīt un nosūtīt vaiga gļotādas paraugu (*mouth swab*). Ļoti lūdzam to darīt drīzi, jo analīžu rezultātus jāgaida 6-8 nedēļas!

Dr. Jānis un Inta Zemjānis,
Ēriks un Anna Kaļiņš (Zemjāne),
Paulis, Jūlijs, Sarma, Liene un Aurora Zemjānis,
Kaļiņa un Janson ģimene Kanadā

Aujam kājas, kravājam somas – līdz XVI Rietumkrasta Dziesmu svētkiem Sanhose, Kalifornijā, palicis nepilns gads!

TAIRA ZOLDNERE, XVI Rietumkrasta Dziesmu svētku rīcības komiteja

Dažs labs brīnīsies: „Dziesmu svētki tikai 2015. gada 3. septembrī. Kāda tur steiga?” Tomēr katrs, kas kaut reizi piedalījies šajos lielajos latviešu tautas kopā sanākšanas, kopā dziedāšanas un dejošanas svētkos, zina, ka viens gads aizskrien ātri, un ir gandrīz par maz, lai pienācīgi sagatavotos.

Kas tad dalībniekus un skatītājus sagaida Silīcija ielejas Dziesmu svētkos? Dziedātājus aicinām uz plašu koŗa lielkoncertu. Kopkoŗa koncerta programma jau sastādīta, tajā pārstāvēta gan iemīļotā latviešu koŗa klasika, gan jaunāki darbi, no kuriem liela daļa tapuši teŗat Kalifornijā. Paredzēts arī Garīgās mūzikas koncerts, kas dod iespēju dziedātājiem pierādīt savas spējas izpildot skaistu un sareŗģītu koŗa mūziku, bet klausītājiem tā būs papildus bauda acīm un ausīm. Koŗa koncertu virsvadītāja ir pieredzes bagātā Ziemeļkalifornijas koŗa diriŗente Zinta Zariņa, kas bija koŗu vadītāja arī iepriekšējos, XIV Rietumkrasta Dziesmu svētkos Sanfrancisko 2003. gadā. Tradicionāli paredzēts arī tautasdeju uzvedums. Tieŗi gatavojoties Dziesmu svētku koncertam, pie mums, Sanfrancisko apkārtnē, no jauna atdzimusi tautasdeju kopa „Ritenītis”. Gaidām visus deju entuziastus gan kā dalībniekus deju lielkoncertā, gan ar katras kopas īpašo priekšnesumu – „ciemakukuļa” deju. Tāpat kā iepriekš, deju lielkoncerta vadību uzņemsies Aija Ivonna Turāids. Apvienojot pieredzējuŗo vadītāju lietpratību ar dziedātāju un deŗotāju aizrautību, koŗa un

tautasdeju koncerti solās būt profesionāli sagatavoti un emociju piepildīti!

Kā jau vienmēr, plaŗi tiks pārstāvēti arī citi skatuves mākslas veidi. Skatītājus iepriecinās teāŗa izrāde, kuŗā kopā ar lugas varoņiem varēsim gan paskumt par dzīves nedienām, gan pasmieties paŗi par sevi, gan atvieŗloti uzēŗpot „laimīgās beigās”. Mazliet vieŗprātīgākā noskaņojumā visi aicināti uz „Kabare” vakaru, kuŗā uzstāsies Losandželosas mūzikas zvaigznes. Jaunā paaudze un visi tie, kas jūtas sirdi jauni varēs izbaidīt latvieŗu ŗodienas mūziku „Populārās mūzikas koncertā”.

Piektdienas rītā paredzēta XVI Rietumkrasta Dziesmu svētku Mākslas izstādes atklāŗana. Izstādes tema: „Vakar, ŗodien un rīt”. Tās koordinatori aicina pieteikt darbus, kuŗi atspoguŗo mākslinieku personisko pārdzīvojumu, esot latvietim un latvieŗu domubiedram Amerikā.

Neatņemama mūsu kultūras sastāvdaļa ir arī tautas lietišķā māksla, tāpēc visu Dziesmu svētku laiku darbosies Svētku tirdziņŗ. Aicinām latvieŗu daiŗamatu meistarus piedalīties tirdziņā, lai atmiņai par svētkiem katrs varam aizvest mājās kādu skaistu latvieŗu amatniecības darbu.

Dziesmu svētkos mūs vieno ne tikai dziesma, deja un māksla, bet arī lielais atkalredzēŗšanās priekŗ, kad satiekam gadiem neredzēŗtus draugus, vecos skolasbiedrus, radus vai ģimenes piederīgos, kuŗus ikdienā ŗķiŗ lielie Amerikas atāŗumi. Svētku rīkotāji ir pa-

domājuŗi par to, lai dalībniekiem un apmeklētājiem būtu iespēja tā pa istam izprieties vairākās ballēs un saietos. Ir paredzēta iepazīŗšanās balle, jaunieŗu saiets, organizāciju tikŗšanās, svētku vakariņas, svētku balle un pirms mājup doŗšanās – atvadu brokastis. Nav aizmirsts arī par mazajiem svētku apmeklētājiem, kuŗi tiek lūgti uz īpaŗi viņiem sarīkoto „Bērnu rītu” sestdienas priekŗpusdienā. Plaŗas un skaistas telpas ir sagādātas gan koncertiem, gan visiem citiem svētku pasākumiem, un, ŗķiet, padomāts par visu, lai svētki izdots.

Dziedātāji un deŗotāji, aktieŗi un mūziķi, amatnieki un mākslinieki, gaidām jūsu pieteikumus dalībai XVI Rietumkrasta Dziesmu svētkos!

Mīļie skatītāji, gaidām jūs skaistajā Kalifornijas Silīcija ielejā! Nāciet paŗi un ŗemiet līdzi draugus un ģimenes locekļus.

Sekoŗiet jaunumiem par Dziesmu svētkiem mūsu mājas lapā: <http://www.latviansongfest2015.org/>. Dziesmu svētku mājas lapā jau tagad varat saņemt informāciju par iespēŗjam rezervēt viesnīcu, kā arī atradīŗiet dalībniekiem nepiecieŗamos kontaktus. Turpmāk mājas lapā publicēsim pieteikŗšanās anketas, informāciju par biŗeŗu iegādi un visus aktuālos Dziesmu svētku jaunumus.

Sekoŗiet Dziesmu svētku norisēm arī Facebook lapā: XVI Rietumkrasta Dziesmusvētki / XVI West Coast Latvian Song Festival.

Uz tikŗanos pavisam drīz, nākamā gada septembrī!

Aizritējusi konference „Latvija ārpus Latvijas” un PBLA gadskārtējā sēde

(Turpināts no 1. lpp.)

Šogad, kad mūsu valsts piedzīvo lielāko drošības krīzi kopš Latvijas neatkarības atjaunošanas, šie divi jautājumi ir kļuvuši aktuālāki nekā jebkad agrāk. Nule, 4. septembrī, Kalamazū Latviešu biedrība rīkoja tikšanos ar ilggadējo baltiešu interešu aizstāvi kongresmeni Fredu Aptonu (*Fred Upton*), ASV kongresa Enerģētikas un tirdzniecības komitejas vadītāju. Starp citu, šī komiteja ir viena no ietekmīgākajām ASV Kongresa Pārstāvju palātā, un tā atbalsta ASV sašķidrinātās gāzes eksportu uz Austrumeiropu un gāzes termināļa būvi Baltijā. Uzrunu latviešiem Freds Aptons sāka, salīdzinot Latvijas situāciju ar Ukrainu un uzsvērot, ka Latvija ir daudz drošākā situācijā, jo tā ir NATO dalībvalsts. Viņš piebilda, ka zīnot - Latvija ir uzticama ASV cīņubiedrs Afganistānā un Irakā, bet tūdaļ pavaicāja: „Kur ir jūsu solītie divi procenti savas valsts aizsardzībai?” Šādu jautājumu mums regulāri uzdod ASV politiķi.

Šajā PBLA valdes sēdē tiks pārrunāts, ko mēs ārzemēs jau darām un kas būs nākotnes devums mūsu valsts drošības nostiprināšanā. Varu teikt, ka PBLA dalīborganizācija - Amerikas latviešu apvienība - patlaban izdod aptuveni piecus procentus no sava budžeta Latvijas un Baltijas valstu drošības interešu lobēšanai ASV. Amerikas latviešu apvienība financē Ap-

Konferences starplaikā apspriežas (no kreisās) Ivars Bērziņš, Māris Slokenbergs un Austris Grasis // FOTO: A. Alunāns

vienoto Baltiešu komiteju un līdzdarbojas tajā, lobējot ASV Senāta pārstāvju daudz plašāku dalību Baltiešu atbalsta grupā. Tādu pašu lobiju darbu Amerikas latviešu apvienība veic ASV Kongresa Pārstāvju palātā, kur Baltijas atbalsta grupa beidzamā laikā augusi ar 25 klātienākiem kongresmeņiem.

Latviešu organizācijas ārzemēs ir rīkojušas vairākas vēstulju akcijas, piemēram, *Baltic American Freedom League* (Baltiešu Amerikas brīvības līga), ko vada bijušais Latvijas aizsardzības ministrs Valdis Pavlovskis, ir paudusi sabiedrībai viedokli, lai Francija nepārdod Krievijai *Mistral* karaķuģus, bet lai tos atpērk NATO. Tāpat kopā ar poļiem, ukraiņiem un citu tautu pārstāvjiem, ko māc bažas par mūsu austrumu kaimiņa rīcību, esam aktīvi da-

libnieki Centrāleiropas un Austrumeiropas koalīcijā, kas ir nevalsts organizācija Vašingtonā. Līdzīgu lobiju darbu savās mītnes zemēs ir veikusi arī Latviešu nacionālā apvienība Kanadā un Eiropas Latviešu apvienība Eiropā.

Vēlos uzsvērt, ka mēs, Latvijas valsts, nedrīkstam zaudēt Latvijas kā uzticama NATO sabiedrotā reputāciju.

No vienas puses, mēs sūdzamies, ka esam apdraudēti, bet paši valsts līmenī neveltījām pienācīgu uzmanību savai drošībai un pat neturam šai jomā dotos solījumus. Pašreizējā drošības krīzes situācijā sešu gadu pakāpenisks aizsardzības izdevumu kāpinājums līdz diviem procentiem noteikti nav pieņemams. Valdībai un parlamentam ir jāgādā, ka tiek piešķirts finansējums Aizsardzības ministrijas

Izstādi aplūko (no kreisās) Vizma Makšiņa, Valters Nollendorfs, Pēteris Elferts un Daira Cilne // FOTO: A. Alunāns

visagresīvākajam plānam, kas panāk visdrīzāk iespējamā laikā mūsu valsts aizsardzības budžeta pieaugumu līdz diviem procentiem.

Trešās neatkarības mums vairs nebūs. Drošība ir mūsu valsts alfa un omega.

(..) Esam noslēguši sadarbības līgumu ar Izglītības un zinātnes ministriju. Mūsu Izglītības padomes rīkotie diasporas skolotāju kursi ir atzinīgi novērtēti.

Par ļoti nozīmīgu uzskatāms triju gadu atbalsts no Kultūras ministrijas budžeta fondiem 3x3 ģimeņu nometnēm Latvijā un visā pasaulē. Ļoti ceram, ka pirms 33 gadiem trimdā aizsāktajai un ļoti iedvesmojošai Līgas Rupertes idejai – 3x3 nometņu kustībai – valsts atbalsts turpināsies arī ilgtermiņā.

Arī Sabiedrības integrācijas

fonda pārziņā nodotās diasporas un Latvijas bērnu kopīgās nometnes ir tradīcija, kuŗai nepieciešams šāds ilgtermiņa valsts atbalsts.

PBLA Kultūras fonda konference „Latvija ārpus Latvijas”, kas vakar un aizvakar norisinājās Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunajā ēkā, lika mums domāt, ka šāds forums daudz padziļinātākā formātā ir nepieciešams uz Latvijas valsts simtgadi 2018. gadā.

Visbeidzot - vienmēr paturēsim prātā - bez drošības mūsu valstij visa mūsu labā sadarbība kultūrā, izglītībā un ekonomikā var kļūt par bezjēdzīgu akadēmisku vingrinājumu.

Mums Dievs ir devis tikai vienu Latviju, un, kopīgi strādājot, mums tā ir jānosargā!

Dievs, svētī Latviju!

PAULS DAMBIS

Var rasties jautājums – vai tad latviešu mūzikā vēl ir kādi slēpti, neatklāti dārgumi? Vai ir tādi vārdi, darbi, kuŗi Latvijas koncertapmeklētājiem nebūtu zināmi? Izrādās, ir. Un ne mazums. Tikai ar Pasaules brīvo latviešu apvienības pārziņā esošās mūzikas nodaļas gādību, tās ļaužu aktivitātēm un pašreizējai liela daļa šķietami gaistošā mūzikas mantojuma pamazām un neatlaidīgi atgriežas dzimtenē. Te pateicība pienākas gan Vijai Zuntakai-Bērziņai par atbalstu, Dacei Aperānei, Andrejam Jansonam, Jurim Ķeniņam, Arvidam Purvam un ļoti daudziem labiem cilvēkiem, kuŗi veltī savu laiku un enerģiju latviešu kultūras reemigrācijai mājās. Paldies viņiem, paldies arī atskatnājiem un visiem čaklajiem rūķiem, īpaši Cēsis, kuŗi centās skaisto rudens dienu padarīt sirsniņu un siltu.

Pa šiem 25 gadiem mājās atgriezies prāva daļa lielāku un mazāku mūzikas darbu. Nošu plaukti bibliotēkās mīlēt un bries, taču pārāk maz kas tiek praktiski izmantots. Pag. gs. 90. gados Liepājas Simfoniskais orķestris

Imanta Rešņa vadībā lielu daļu atskaņoja. Taču līdz Rīgai, ridzniekiem šī mūzika nenonāca, Latvijas Radio III programma „Klasika” šajā ziņā joprojām izrāda mazu interesi. Arī Latvijas Koncertapvienība Jāņa Kalniņa, Bruno Skultes, Adolfa Ābeles, Volfganga Dārziņa, Aleksandra Okolo-Kulaka, Alberta Jēruma, pat Tālivalža Ķeniņa darbus savās programmās iekļauj tik reti, ka pat Rīgas kaķiem sanāk smieklīgi... Kas notiek ar latviešu mūziku? Kāpēc patriotisms kultūrā pastāvīgi jāpiepumpē kā tukšas riepas? Šķiet, te skaidrāk par skaidru redzams padomju sindroms: priekšroku dosim lielam, zināmiem (Čaikovskim, Šostakovičam, Prokofjevam) un pēc tam, ja paliks vieta, – savējiem. „Vispirms paklanīsimies tam, kam rokā pātāga, pēc tam padosim paspiešanai vienu pirkstu savējiem,” kā savulaik rakstīja Uldis Ģermanis. Labāk atskaņosim visiem labi zināmus (līdz nelabumam „nodrillētus” darbus), tad nedaudz atgādināsim sevi. Mazliet. Un ne katrā koncertā. Un ne jau nu trimdniekus...

Domāju, šie jautājumi lielā mērā ir cieši saistīti ar daudziem ekonomiskiem, ģeopolitiskiem aspektiem, kuŗus savā PBLA apspriedē Rīgā vērtēja un skatīja konferences „Latvija ārpus Latvijas” dalībnieki. Konferencei bija pieskaņoti trīs brīnišķīgi bagāti mūzikas vakari gan Cēsis, gan Rīgā. Un par tiem atsevišķi.

Sestdien, zeltainajā rudens lapkritī, Siguldas jaunajā Koncertu centrā „Cēsis” notika pirmais no plānotajiem koncertiem: mūzika tiem, kuŗi mīl nelielu atskaņotāju sastāvu atstaroto intimo garīgo enerģiju. **Kameramūzikas** programma bija izvēlēta lietpratīgi, un katrs no darbiem kaut kādā mērā atspoguļo savu laiku, komponista atziņas un vēstījumu saviem klausītājiem. Kameramūzika sen vairs nav rutīnas un tukšu sarunu vai huliganisku avangarda tērpā ieģērbtu apņirgu produkts. Pēdējo gadsimtu laikā kameramūzika tiek saukta gan par autora vizitkarti, gan laboratoriju, dažkārt par spēļu istabu, bet visbiežāk par intimo izjūtu, pārdzīvojumu, murgainu negulētu nakšu izauklētu stāstu. Varbūt tāpēc latviešu kompo-

nistiem kameramūzikas žanrā ir tik daudz valdzinošu darbu. Piemēram, Tālivalža Ķeniņa 1946. gadā sacerētā „**Daina**” vijolei un klavierēm (Laura Zariņa, vijole, Pēteris Zariņš, klavieres). Vācija un Kanada. Cik tālas tās viena no otras, taču latviskais mūzikas gars vienoja abu zemju atskaņotājus vienam uzdevumam. „Daina” pārsteidza ar savu vienkāršību, latvisko melosa un ritma pamatu un laikam ir viens no darbiem, kas radies sava lielā metra Olivjē Mesiāna (*Olivier Messiaen*) aizdurvē. Diezin vai „avangardistu meistarklasē”, kā to sauca laikabiedri, Tālivaldis Ķeniņš to būtu kādam rādījis. Taču darbiņš ar savu nīprumu, diatonisko vienkāršo mūzikālo valodu, loģisko veidojumu bija patikams pārsteigums Ķeniņa mūzikas zinātājiem. Arī man.

Imanta Ramaņa cikls **Field Notes** („Lauka piezīmes”, 2010) klavierēm, vijolei un čellam man atkal radīja pārdomas. Līdz pat šim brīdim nespēju šī 60 gadu vecā Kanadas komponista daiļradi īsti izvērtēt. Rīgā kuŗi šad un tad atskaņo viņa kuŗa darbus, bet, klausoties viņa kameramū-

ziku un orķestra opusus, rodas divi dažādi spriedumi: viens par labu kuŗa darbiem, otrs - noraidošs instrumentālajiem. Šķiet, šos darbus rakstījuši dažādi komponisti. Saprota, Kanadas mūzikai ir nesenas tradīcijas un pirmie profesionālie komponisti Aleksis Konstants (*Alex Constant*, 1838-1918), sers Ernests Makmilans, ērgelnieks Džons Veincveigs (*J. Weinzwieg*) un citi radīja dažādas kompozīcijas skolas Toronto, Montrealā. Montrealā dominēja franču mūzikas tradīcijas, bet diezgan spītīgi tur pretojās Eiropas mūzikas jaunākajām vēsmām. Vienīgi 50. gadu vidū nedaudz mainījās klausītāju mūzikas gaume, un to panāca, Nadjas Bulanžē (*Nadia Boulanger*), Džona Bekvita (*John Beckwith*) intensīvā darbība ar jaunatni.

Viņiem piebiedrojās arī Tālivaldis Ķeniņš, nesensais Parīzes Konservatorijas absolvents. Tad nu lai mani labo Kanadas mūzikas pazinēji, bet šķiet, ka pagriezīens jaunās mūzikas virzienā aizsākās 50. gadu beigās, 60. gadu sākumā.

(Turpinājums 12. lpp.)

Latvju mūzikas maz zināmie dārgumi atklātībai

Roberts Blumbergs: “Ziedošana man dzīvē nozīmē daudz – tā dod jēgu un piepildījumu”

27. septembrī Latvijas Universitātes (LU) Lielajā aulā tika godināti jaunieceltie Alma Mater Goda biedri. Viņu vidū arī LR Goda konsuls Čikāgā **Roberts Blumbergs**. Viņa uzrunu šai svinīgajā un godpilnajā brīdī piedāvājam mūsu lasītājiem. Roberta Blumberga uzruna kuluāros tika atzīta par visiespaidīgāko.

“Vispirms vēlos sirsnīgi pateikties LU rektoram Mārcim Auziņam par pagodinājumu, mani iesakot par LU Goda biedru. Tāpat vēlos pateikties LU senātam par šī ieteikuma

Jurģis Šķilters ir atzīts par starptautisku ekspertu kognitīvo zinātņu laukā, Teoloģijas fakultātes dekāns Rolfs Kokins mani dziļi iespaidoja ar savu pārliecību audzināt jaunos Latvijas teologus un šim mērķim meklēt idejas arī Amerikā. Esmu pieminējis tikai dažus vārdus, un neņemiet ļaunā, ka nevaru visus pieminēt, – te strādā daudz izcilu mācītspēku.

Manis un manu vecāku stipendiāti ir izcili studenti, kas mums sagādā prieku un lepnumu. Šodien te ir klāt arī manas korporācijas Lettgallia brāļi, daudzi no viņiem studē vai ir

Universitātē iegūst juridisko zinātņu gradu. Ir zvērināts advokāts Iliņas un Aijovas štatos un strādā privātā praksē Čikāgā, *Johnson, Blumberg & Associates*, pārstāvot finanču institūcijas.

Roberts ir aktīvs vairākās ASV profesionālās organizācijās, kā arī *American Chamber of Commerce in Latvia*. Viņš ir arī vicepriekšsēdis Latvijas Universitātes bezpeļņas organizācijā *ASV Friends of University of Latvia* un tur ir veicinājis ziedojumus 150 000 USD apjomā. 2014. gadā apņēma trešais gads Roberta financētajai stipendijai diplomātijā. Roberts arī ir snie-

nārs ieradās 1950. gadā – Ināra Čikāgā, bet Gunārs Ņujorkas pavalstī. Ināra Čikāgā pabeidza vidusskolu un ieguva bakalaura gradu tautsaimniecībā *North Park University*. Ināra aktīvi darbojas korporācijā Daugaviete.

Gunārs absolvēja Hārvarda Universitāti, iegūstot bakalaura gradu ķīmijā un jurisprudences doktora gradu Rutgers Universitātē (*Rutgers, The State University of New Jersey*). Gunārs ir aktīvs korporācijas Lettgallia biedrs. Gunārs ilgus gadus strādāja par autortiesību aizsardzības advokātu uzņēmumā *Standard Oil* Čikāgā un vēlāk vairā-

Latvijas filiāle:
SWIFT kods: NDEALV2X
LV63NDEA0000082081982 (EUR)
LV03NDEA0000082081995 (USD)

SEB banka:
SWIFT kods: UNLALV2X
LV97UNLA0050006823928 (US dollar IBAN account)
LV89UNLA0002012469746 (EUR) Atbalsta iespējas ārvalstīs: ASV, Friends of University of Latvia
Bank name: JPMorgan Chase Bank, N.A.
Account title: Friends of the University of Latvia

Ināra un Gunārs Blumbergi – Roberta Blumberga vecāki

Roberts Blumbergs uzstājas ar priekšlasījumu LU Lielajā aulā, saņemot augsto atzinību

apstiprināšanu. Jūtos patiesi pagodināts. Nemot vērā manas personīgās izjūtas, man ir liels prieks Universitātei palīdzēt. Seit 1930. gados studēja visi četri mani vecvecāki, te viņi iepazīnās un iemilējās.

Kaut arī šobrīd Rīgā atrodas jauna celtnes ar nosaukumu *Gaismas pils*, man šis nosaukums atspoguļo LU, tā ir Latvijas *Gaismas pils*. Izglītība ir nākotnes ceļš Latvijas tālākai attīstībai, un nekur Latvijā nevar iegūt labāku izglītību kā tieši šeit. Te man gribētos atgādināt Nelsona Mandelas teicienu: “Izglītība ir visspēcīgākais ierocis, lai panāktu izmaiņas pasaulē.” Izglītota Latvija sevi apbruņo pret ekonomiskiem un militāriem draudiem.

Sastrādājoties ar LU tikai dažus gadus, esmu kļuvis pārliecināts, ka te ir kaut kas īpašs, kaut kas aizraujošs. Man ir bijis prieks iepazīt un sastrādāties ar izcilām personībām, kā, piemēram, rektoru Mārci Auziņam. Profesors Ivars Lācis un Laila Kundziņa-Zvejniece lietpratīgi vada LU fondu. Dekāns Juris Borzovs iegulda lielu darbu, lai LU IT studenti iegūtu pirmklasīgu pasaules mēroga izglītību. Profesors Toms Rostoks daudz dara, sagatavojot nākotnei jaunos diplomātus. Juridiskās fakultātes dekāne profesore Kristina Strada-Rozenberga prasmīgi vada topošo advokātu izglītošanu. Profesors

absolvejusi LU un aug par īstiem Latvijas patriotiem, un domāju, ka korporācijas daudz dod LU. Būdam LU fonda draugu organizācijas prezidents Amerikā, apsolos, ka turpināšu, cik vien ir manos spēkos, reklamēt LU un vākt tai ziedojumus gan no individuālām personām, gan no organizācijām. Tikai divos gados LU fonds Amerikā ir savācis jau ap \$ 350 000. Līdzekļi tiek izmantoti kā programmām, tā arī stipendijām. Kaut gan mēs strādājam bez atlīdzības, tas man sagādā gandarījumu – es varu palīdzēt LU, no kuņģiem ir nākuši mani vecvecāki. Brīvprātīgais darbs un ziedošana man dzīvē nozīmē daudz, tā dod dzīvei jēgu un piepildījumu. Atcerēsimies, ko raksta slavenais LU mecenāts Kristaps Morbergs: “Manta vien, kas nekalpo garam un paliek bez cienīga mantojuma saņēmēja, nedod nekā, un cilvēks, kas atraujas no savas tautas, izdziest kā sveces liesma, par ko pat piemiņa nepaliek.”

UZZIŅAI

Roberts Blumbergs dzimis 1970. gadā ASV, Čikāgā. Mācījies Krišjāņa Barona Latviešu sestdienas skolā Čikāgā. 1987. gadā Roberts pabeidz Gaņezera Vasaras vidusskolu. Studijas uzsāk Viskonsinas Universitātē un 1992. gadā to pabeidz ar gradu starptautiskajās attiecībās. 1995. gadā Pitsburgas

dzis palīdzību LU Datorikas fakultātei, kā arī Juridiskai fakultātei, organizējot ASV vasaras skolu.

Roberts Blumbergs iecelts Iliņas ASV senātora *Mark Kirk* Austrumeiropas konsultatīvā padomē, 2011. gadā viņš tika arī iecelts par Latvijas Republikas Goda konsulu Iliņojā. Roberts ir mūža biedrs Amerikas Latviešu apvienībā un pašlaik ir arī korporācijas Lettgallia prezidējošās kopas ārzemēs seniors.

Roberta vecāki Gunārs un Ināra abi dzimuši Latvijā un kā Otrā pasaules kara bēgļu bērni ieradās ASV 1950. gadā. Gunārs un Ināra ir nodibinājuši stipendiju Juridiskās fakultātes studentiem. Abi Roberta vectēvi un viena vecmāte ir beiguši Latvijas Universitāti.

Ināras tēvs Haralds Skomba absolvējis Inženierzinātnes fakultāti un māte Velta Grantskalna Skomba absolvējusi Medicīnas fakultāti. Gunāra tēvs Jānis Blumbergs pabeidza Ķīmijas fakultātes Farmācijas nodaļu un māte Erika Daugulis Blumberga studēja vācu filoloģiju. Gunāra tēvam piederēja „Viestura Aptieka” Rīgā, Kaļķu ielā 26.

Gunārs un Ināra Latviju atstāja 1944. gadā, būdami vēl mazi bērni. Ināra ir dzimusi 1942. gada 5. decembrī, Gunārs – 1937. gada 21. maijā. Skolas gaitas Ināra un Gunārs uzsāka Vācijā. Amerikā Ināra un Gu-

kos zvērinātu advokātu birojos. Šobrīd viņš strādā savā dēla Ērika zvērināto advokātu birojā *Johnson, Blumberg & Associates* Čikāgā.

Inārai un Gunāram ir četri dēli – Pēteris, Ēriks, Roberts un Dāvids. Pēteris, Ēriks un Roberts ir zvērināti advokāti, Dāvids darbojas sabiedrisko attiecību jomā. Inārai un Gunāram ir astoņi mazbērni – Aleks, Grants, Emīlija, Eduards, Filips, Kristofers, Nora un Lidija.

“Mēs ar prieku atbalstām Latvijas Universitāti, kuŗu cienījam mūsu priekšteči. Lai Dievs svētī Latviju un Latvijas Universitāti!” novēl Ināra un Gunārs Blumbergi. Gunārs un Ināra Blumbergi 2013. gadā izveidoja stipendiju LU Juridiskās fakultātes studentiem, kuŗu pētnieciskās intereses ir intelektuālā īpašuma tiesības (autortiesības, blakustiesības, rūpnieciskā īpašuma tiesības). Katras stipendijas apmērs ir 1500 dolaru.

Ja arī jūs vēlaties atbalstīt Latvijas Universitāti, naudu ar bankas pārskaitījumu ieskaitiet – Nodibinājums “Latvijas Universitātes Fonds” Reģ. Nr. 40003412490 K. Barona ielā 28A - 8, Rīga, LV-1011

Swedbank:
SWIFT kods: HABALV22
LV49HABA0551020757523 (multi valūtu konts)
Nordea Bank Finland Plc

Account number: 118730060
Routing number: 322271627
SWIFT: CHASUS33

Čekus (izrakstīti uz: “Friends of University of Latvia”) iespējams sūtīt:
Mr. Martin Andersons
PO Box 470691
San Francisco,
CA 94147-0691

Fonda Kanadas konta numurs (CAD dollar account):
LATVIAN CREDIT UNION
LTD ACC.# 000220008299

Fonda Austrālijas konta numurs (AUD dollar account):
LATVIAN AUSTRALIAN
CREDIT CO-OPERATIVE
SOCIETY LTD Membership
Number 03238-01-01

Ja vēlaties palikt anonīms, lūdzu, norādiet to maksājuma mērķi, veicot ziedojumu kādā no bankām, vai arī rakstiet uz e-pastu: fonds@fonds.lv
Paldies vēlreiz LU par šo lielo pagodinājumu būt LU Goda biedram.

Ja ir vēlme atbalstīt Latvijas Universitāti, iegūstot nodokļu atlaidi, čekus (izrakstīti uz: “Friends of the University of Latvia”) iespējams sūtīt:
Mr. Roberts Blumbergs
c/o Friends of the University of Latvia
230 W Monroe St, Suite 1125
Chicago, IL 60606

INGAI UN HERBERTAM LEDIŅIEM 60 GADU LAULĪBAS JUBILEJA!

ĒRIKS NIEDRĪTIS, MD

Ņujorkas draudzes Salas baznīcas dāmu komitejas rosigai darbiniecei Ingai Lediņai un novadu komitejas ilggadīgām loceklim Herbertam Lediņam vasaras beigās svētdien, 30. augustā, dēla Andra un vedeklas Rutas skaistajā

Visvaldis Dzenis

Pārdomas

Laiks lēnām slīd

Kā mākonis debesīs,

Kur pēkšņi rodas tas,

Tad skatam nozūd mums.

Arī cilvēka dzīve

Ir tikai brītiņš īss:

Vēl nesen gāji ganos,

Un tagad jau 93.

Laimīgs, kas mieru var atrast

Dzīves gajumā

Un atstāt kaut ko jauku

Palicēju atmiņā.

mājā kopā ar viesiem svinēja laulības sešdesmit gadu jubileju. Inga un Herberts īstenība laulājās 1954. gada 8. augustā latviešu baznīcā Senatobijā, Misisipi. Tajā laikā pēc kara daudzi latvieši vēl dzīvoja Amerikas dienvidos, un Senatobija pat iegādājās savu baznīcu. Inga atceras, ka tajā dienā laiks bijis ļoti karsts un viesi svīda savās vēl no Eiropas līdzpaņemtās vilnas svētku drēbēs. Šogad Longailendā vasaras beigās arī bija ļoti karsts un lietains, bet viesi jutās ērti vēsajās, plašajās telpās Andra un Rutas mājās. Meita Daina bija atlidojusi no Atlantas, Džordžijā. Klāt bija arī mazdēls Krišs, kurš pēc augstskolas (*George Washington University*) Vašingtonā tagad strādā Ņujorkas centrā, kā arī mazmeita Krista, kuŗa uzņemta *Dickinson College* (ar stipendiju). Turklāt Herbertam 10. novembrī svinēsim vēl 85 gadu jubileju. Prieks, ka Inga un Herberts ir stipri un veselīgi un vēl ilgi kalpos Salas baznīcā.

Herberts un Inga Lediņi (sēž vidū) kopā ar radiem un draugiem dēla Andra un vedeklas Rutas mājās

Daumantam Vikam – 90

JURIS EPERMANIS

Daumants Viks ir Latviešu leģionārs, sabiedriskais darbinieks, Daugavas Vanagu apvienības Ziemeļkalifornijā aprūpes daļas vadītājs.

Ar šiem vārdiem „Latvijas ļaudis grāmatā 21” tiek raksturots Daumants Viks. Viņš dzi-

Daumants Viks

mis 1924. gada 8. oktobrī Alūksnes rajonā, Annas pagastā. Ģimenē auga trīs bērni, tēvs strādāja par galdnieku, mātes rokās bija saimniecība. Bērība bija jauka, bet 1943. gadā bērības dienas pārvērtās par skaistām atmiņām, jo Daumantu iesauca leģionā. Kara gaitas viņu aizveda uz Krieviju, līdz Holmai – Starajai Rusai, kur klājās ļoti grūti. Tuvojoties kara beigām, viņš tika pārcelts uz Vāciju un nonāca angļu gūstā, kur pavadīja deviņus mēnešus. Kad 1945. gadā Cēdelgemas kara gūstekņi nodibināja DV organizāciju, Daumants tai pievienojās un pieder vēl līdz šai dienai.

Pēc vairākiem gadiem Vācijas bēgļu nometnē 1951. gadā Daumants Viks ieceļoja Amerikā un apmetās Ohajo pavalstī. Tur strādāja par puisi kādā bagātā amerikāņu ģimenē. Kad līguma gads bija nostrādāts, ģimene pārcēlās uz *Niagara Falls NY*, kur nodzīvoja 12 gadus. 1963. gadā viņš pārcēlās uz dzīvi Kalifornijā, 1970. gadā pabeidza kolledžas būvniecības kursus un saņēma būvniecības uzņēmēja licenci.

Daumants nodibināja *D. Viks Construction Co. Inc.* un vēlāk – *D. Viks Container Co.* Tas deva izdevību nosūtīt uz Latviju trīs konteinerus gadā humānai palīdzībai. Vairākas slimnīcas ziedoja *Dialysis* mašīnas un dažādus medikamentus, operāciju telpu piederumus, kuŗu tajā laikā Latvijas slimnīcām ļoti trūka. Tika atsūtīti arī daudzi invalidu ratiņi, staigājamie krēslī un citi nepieciešamie piederumi invalidiem. 2004. gadā Daumantam Latvijas Labklājības ministrija piešķīra „Labās zvaigznes” apbalvojumu par labo darbu, silto sirdi un atbalstu līdzilvēkiem. 2005. gada 11. novembrī Daumantu aicināja uz Latviju, lai no Valsts prezidentes Vairas Vīķes-Freibergas saņemtu Valsts apbalvojumu – Triju Zvaigžņu ordeni.

Būdams Latvijā, Daumants uzzināja, ka lauku skolās trūcīgie bērni nesaņem pusdienas, un viņš uzsāka līdzekļu vākšanu. Līdz 2013. gadam skolām tika nosūtīti tūkstošiem dolaru trūcīgo bērnu atbalstam. Paldies Dievam, ka tagad pagasti paši ir spējīgi savus bērnus aprūpēt, un ziedojumu akciju varēja izbeigt.

Hokeja ārsta atmiņas – grāmatā

INTA LĀČPLĒSE, kas nekad nav spēlējusi hokeju

Pagājušā rudenī man ausīs nāca ziņa, ka Dr. Visvaldis Nagobads veļ valā visas savas dienasgrāmatas, piezīmes un foto albumus, lai uzrakstītu grāmatu par 24 Amerikas valsts hokeja vienību aizvadītajiem gadiem komandas ārsta statusā. Turklāt viņa dzīves pier-

„*Gold, Silver, Bronze – a Doctor's Devotion to American Hockey*” atklāšanas svētkus. Nolēmām, ka nevaram sēdēt pie gariem galdiem un apspriest grāmatu. Aicinājām visus ierasties mīļāko sporta veidu tērpos, jo Dr. Nagobads jaunībā un spēka gados ir spēlējis basket-

kaudzē. Noraidījums... klāt ir arī Dr. Jānis Dimants. Šoreiz traumu nav...

Līdzjutēji sauc: „Dar’ ko var, dar’ ko var, Latvijai ir jāuzvar!” Un tad kopīgi dziedam „Sveiks, lai dzīvo, sveiks, lai dzīvo, lai dzīvo sveiks! Un tas hokejs, ko viņi spēlē, lai dzīvo sveiks!” Sporta dzīves veterāns LOAM vicepriekšnieks Visvaris Giga pavisam isā stāstījumā raksturo Dr. Nagobadu kā Latvijas un ASV hokeja patriotu un kā sirsniņu cilvēku. Miķelis Giga, sporta kopas *Starts* vadītājs nolasa augsto apbalvojumu sarakstu, ko saņēmis mūsu visu cienītais ārsts, ieskaitot viņa vietu *USA Hockey Hall of Fame*.

Svilpe, stāstījums, svilpe! Apsveikuma vārdi izskan franču, vācu, krievu valodā. Elga Pone, kā viena no jaunās hokeja komandas „spēlētājam”, dāvina mūsu „#1 Dakterim” pasceptu maizes kukulīti. Vijolniece Rasma Lielmane noskaita asprātīgu, uzmundrinošu pantiņu. Anna Hobbs, Māris Bergmanis un Sarma Ozmen nolasa grāmatas pēdējo lappusi – ievērojamu hokeja autoritāšu atzinumus, ko viņu dzīvē nozīmējusi tikšanās ar Dr. Nagobadu.

LOAM dāmas bija sarūpējušas spēlēm raksturīgas uzkodas: desīņas, atspirdzinājumus, kā arī Gundas Lusas gardo kliņģeri. Ziedojumi par labu sporta kopas *Starts* tālākajam veiksmēm.

Bija sanākuši ap sešdesmit Dr. Nagobada talanta cienītāju, kuŗiem viņš parakstīja grāmatu. Dažiem rokā bija pat trīs! Domāja jau par Ziemsvētku dāvanām.

Grāmatu „*Gold, Silver, Bronze – a Doctor's Devotion to American Hockey*” var iegādāties no Beaver's Pond Press, 7108 Ohms Lane, # 101, Edina, MN 55439, tālr. 952-829-8818, www.BeaversPondPress.com. Cena: \$ 36 + pasta izdevumi.

Hokeja „komandas” apsveic Dr. Jānis Dimants Jr.

dze, humora izjūta, asais prāts un piecu valodu zināšanas ir palīdzējušas izaukt vairākām hokejistu paaudzēm. „Hokejs ir manās asinīs” – tā par sevi saka Dr. Nagobads, jo jau 15 gadu vecumā, vēl jaunekļa gados bijis kreisā spārna uzbrucējs *Universitātes sports* komandā Rīgā. Saikne ar Latvijas hokeja komandu tiek uzturēta visus ASV Minesotas pavalstī pavadītos gadus.

Dr. Nagobads mūs visus sapurina un iedvesmo, kaut arī viņam jau pāri 90. Viņš nelieās, ka raksta grāmatu, bet pacietīgi dara savu darbu, līdz kādu svētdienu klusi nosaka: „Grāmata IR!”

Zinot to, ka Mineapolē ir sportiski un lasītāri cilvēki, Latviešu organizāciju apvienība Minesotā (LOAM) valdes sēdē ierosināja sarīkot Dr. Nagobada grāmatas

bolu, volejbolu, futbolu, hokeju un bendiju.

Šī gada 27. septembrī, četros pēcpusdienā draudzes nama ēdamzālē bija pārvērsta improvizētā hokeja laukumā, apmeklētāji – hokeja līdzjutēji. Dr. Nagobads ar jauno grāmatu ir klāt!

Grāmatas autors sāk stāstījumu par to, kā tapusi grāmata, bet visinteresantākajā vietā atskan svilpe, jo ir ieradies tikko dibinātā hokeja „komanda” ar treneri Sarmu Poni Ozmen, kas lec uz kruķiem, jo lauzusi kauliņu kājā. Sarma ir Latvijas sieviešu hokeja izlases spēlētāja kopš 1997. gada, viņa ir Minesotas hokeja tiesnese un Mineapolē vidusskolu meiteņu hokeja komandu trenere, kā arī pati spēlē ASV sieviešu bendija izlasē.

Ripa, iemietiens, svilpe! Vārti! Visi spēlētāji sakrīt vienā

DACE
APERĀNE

Divas izcilas latviešu mākslinieces – Latvijas Nacionālās operas soliste, soprāns Inga Šļubovska un pianiste Agnese Egļiņa drīz ieradīsies ASV, lai sniegtu piecus koncertus latviešu centros vidienē un austrumu krastā. Māksliniecību pirmo Amerikas koncerta turneju rīko Latviešu kultūras biedrības TILTS Mūzikas nozare ar dāsnu atbalstu no Amerikas latviešu apvienības un sadarbibā ar augšminēto pilsētu vietējām organizācijām.

Koncertu programmā būs latviešu solo dziesmas (A. Kalniņš, P. Vasks u.c.) un pazīstamas operu ārijas. Inga Šļubovska un Agnese Egļiņa ir vairākkārtīgi uzstājušās Rīgā un citviet Latvijā ar augsti novērtētiem latviešu un citzemju komponistu vokālās mūzikas koncertiem. Ar turnejas pirmo koncertu 18. oktobrī atzīmēsīm Klivlandes latviešu koncertapvienības 60 gadu jubileju, turpmāk sekos koncerti Mineapolē (19. okt.), Ņujorkā (23. okt.), Filadelfijā (25. okt.) un Vašingtonā (26. okt.).

Inga Šļubovska nesēn saņēmusi izcilas atsaucsmes par Džildas lomu operas "Rigoletto" jauniestudējumā Latvijas Nacionālajā operā. "Inga Šļubovska (...) valdzina ar soprāna spodrumu un īstas prīmas tehniku, kas ir apbrīnas vērtā," raksta mūzikoloģe Inese Lūsiņa laikrakstā *Diena* (2014. g. 3. okt.).

Inga Šļubovska absolvējusi Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmiju, iegūstot maģistra gradu prof. Anitas Garančas klasē. Vokālās studijas papildinājusi meistarklasēs pie Ludmilas Braunas un Anitas Garančas, kā arī Aksela

Bauni (Vācija), Margaretas Honigas (Nīderlande), *Paolo de Napoli* (Itālija) un citiem pasniedzējiem. Kā soliste dažādos projektos I. Šļubovska sadarbojusies ar Latvijas Nacionālo simfonisko orķestri, Igaunijas Nacionālo simfonisko orķestri, Helsinku Filharmonijas orķestri, Valsts akadēmisko kori "Latvija", ar diriģentiem Karelū Marku Šišonu, Andriusu Mustonenu un citiem māksliniekiem. Piedalījies Tallinas baroka mūzikas festivālā, festivālā *Musica Sacra* Lietuvā, Siguldas Opermūzikas svētkos, Latvijas Opermūzikas svētkos Jūrmalā un iestudējusi lomas arī Rīgas Mūzikālajā teātrī.

Inga Šļubovska saņēmusi publikas simpātiju balvu (2002) Starptautisajos operdziedātāju meistar-kursos Bēskovā, Vācijā. Viņa ir Starptautiskā dziedātāju un pianistu-koncertmeistaru konkursa Viļņā – 2. vietas laureāte (2005). 2009. gadā kļuvusi par Starptautiskā vokālistu konkursa Pasavā (*Passau*, Vācija) finalisti un *Latvijas Gāzes* gada balvas 2009 laureāti nominācijā "Labākā operas soliste". Nominēta Lielai Mūzikas balvai 2009 kategorijā „Gada debija”. Kļuvusi par finalisti un saņēmusi žūrijas speciālbilvu *Hariclea Darclée* vokālistu konkursā Brailā, Rumānijā (2010). I. Šļubovska piedalījās kā viesu soliste Kanadas Dziesmu svētkos Hamiltonā šī gada vasarā.

Kopš 2008. gada Inga Šļubovska ir Latvijas Nacionālās operas soliste.

Oktobra beigās I. Šļubovska dziedās Lučiju operā "*Lucia di Lammermoor*", bet novembrī, Rozīnu – operā "Seviljas bārd-

dzinis", Ninetu operā "Mila uz trim apelsīniem" un Džildu operā "Rigoletto".

Agnese Egļiņa dzimusi Liepājā, mūziķu ģimenē, klavier spēli sākusī apgūt no piecu gadu vecuma. Šobrīd viņa ir viena no pazīstamākajām Latvijas jaunās paaudzes pianistēm. 2011. gadā saņēmusi Latvijas valsts augstāko apbalvojumu mūzikā – Lielo Mūzikas balvu 2010 kategorijā "par izcilu darbu ansamblī". No 2011. līdz 2013. gadam ieguvusi Šveices valdības stipendiju studijām Cīrihdes Mūzikas augstskolā, kur stažējās maģistrantūras programmā "Kameransambļis un koncertmeistaru klase" pie profesora Ekarta Heiligersa un profesora Daniela Fiotera. Jau studiju laikā iegūts augsts pašmāju novērtējums – 1. vieta J. Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas konkursā "Labākais studentu kameransambļis" (ansamblī ar klarinetistu Mārtiņu Circeni, 2005) un *Hansabanka* un J. Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Gada balva jaunajam mūziķim (2007).

Laureātes titulu Agnese Egļiņa ieguvusi *Yamaha* 9. Starptautiskajā pianistu – koncertmeistaru konkursā Birminghamā, Anglijā (2007) un starptautiskajos pianistu – koncertmeistaru konkursos Lietuvas pilsētās – Viļņā (2005) un Klaipēdā (2003). Diplomus kā labākā koncertmeistare par profesionālu klavier spēli saņēmusi daudzos starptautiskos instrumentālistu konkursos Baltijas valstīs, Somijā, Slovaķijā, Polijā, Vācijā u. c. Vairākkārt iegūts Latvijas Republikas Kultūras ministrijas atzinības raksts par radošo darbību

Latvijas mūzikas kultūras dzīvē.

Agnese Egļiņa absolvējusi J. Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas maģistrantūru 2009. gadā klavieru nodaļā pie prof. A. Zandmaņa, studējot arī pie prof. I. Villerušas, prof. P. Plakida un prof. A. Liepiņa. Kā pianiste sadarbojusies gandrīz ar visiem profesionālajiem orķestriem Latvijā – Latvijas Nacionālo simfonisko orķestri, Latvijas Nacionālās Operas orķestri, Liepājas simfonisko orķestri, kā arī ar Latvijas Radio kori un kamerorķestri *Sinfonietta Rīga* mūziķiem.

Māksliniece rēgulāri veido vo-

kālās mūzikas koncertprogrammas ar solistēm Ingu Šļubovsku, Eviju Martinsoni, Elinu Šimksu un Liliju Namisņiku (Austrija), kameramūzikas žanrā sadarbojas ar kontrabasistiem Gunāru Upatnieku, prof. Mihaelu Volfu (Vācija), prof. Petru Lugu (Rumānija), klarinetistu *Chen Halevi* (Izraēla), kā arī ar Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra mūziķiem – flautisti Ditu Krenbergu, klarinetistiem Gunti Kuzmu un Mārtiņu Circeni, fagotistu Jāni Semjonovu, obojisti Egilu Upatnieku, čellistiem Ievu Puriņu un Dianu Ozoliņu un mežradznieku Artūru Šultu.

No kreisās: Agnese Egļiņa un Inga Šļubovska

IVARS
GALIŅŠ

Trīs temati, par kuriem runāja bijusi Latvijas Valsts prezidente bija: *Northeastern* universitātē, „Quo vadis Krievija pēc Gruzijas un Ukrainas?"; Hārvarda universitātē „*International order* – teorija un prakse”, Bostonas universitātē – „Eiropa un Eiropas Savienība, tās nākotne”. Bez minētām lekcijām viņai vēl bija arī preses un televīzijas intervijas.

Katrai lekcijai bija savs formāts. Par lektori varētu teikt, ka visas viņas lekcijas bija „no galvas, bez piezīmēm un bez glāzes ūdens”. Hārvarda universitātē jautājumu daļā bija lielākais tautību un valodas akcentu klāsts, ieskaitot latviešu. Bostonas universitātē bija akadēmiskāka gaisotne. Lekcija notika 9. stāva greznajās *Metcalf Trustee* centra kluba telpās. Ar lektori iepazīstināja šajā gadā dibinātās Eiropas studiju fakultātes dekāns. Pēc lekcijas jautājumu daļu iesāka Internacionālo studiju profesore. Jautājumi izlikās krietni garāki par atbildēm. Uz jautājumu, kā Vaira Viķe-Freiberga kļuvusi par prezidenti, klausītāji saņēma paskopu atbildi ar piebildi, ka

amatā tikusi bez vēlēšanu kampaņas, un tas viņai nav izmaksājis ne centu. Pirms pieņemšanas dekāns iepazīstināja ar latvieti, kas studē Bostonas Universitātē un ir Universitātes orķestra koncertmeistare, vijolnieci Aiju Reķi. Tautasdziesmu „Tumša naktē” Aija nodziedāja savā vijoles pavadijumā, saņemot jūsmīgus aplausus.

Grandiozākā tomēr bija pirmā lekcija *Northeastern* universitātē. Lekcija notika universitātes *Fenway* centrā, kas ir par auditoriju pārbūvēta baznīca. Pasastundu pirms sākuma pie ieejas pulcējās liels pulks Bostonas latviešu. Iekšā ielaida, pārbaudot pieteikumu reģistru. Universitātes darbiniece un Bostonas latviešu skolas skolotāja Amanda Lipace bija izkārtojusi Latviešu skolas piedalīšanos lekcijas atklāšanā. Pie runas pulks bija novietoti Amerikas un Latvijas karogi. Ap 300 sēdvietu auditorijā, neredzēju neviena tukša krēsla. Pārziņas Krisītes Skares vadībā skolas koris, ģērbies tautastērpos, dziedāja „Mazs bij” tēva novadiņis”. Lekcijas pieteicēja, iepazīstinot ar kori, pieminēja arī

Bostonas simfoniskā orķestra mūzikas direktoru Andri Nelsonu, ar piezīmi, ka vismaz mūzikas laukā latvieši iekarojuši Bostonu. Dziesmas motīvu lektore ievija arī savā runā. Ir maz tādu runātāju, kas sarežģītu tematu spēj ielikt klausītājiem saprotamā čaulā. Parasti notiek tieši pretējais. Prezidente Vaira Viķe Freiberga arī apzinājās devu, ko klausītājs spēj uztvert un ko ne. Runājot par Ukarainu, lektore uzsvēra – lai nostiprinātu savas robežas un suverēnitāti, tā Krievijai atdevusi visu savu atomu arsenālu, kas bija radīts padomju laikos. Uz aizrādījumu par Krievijas prominentā Domes deputāta Žirinovska izteikumu, ka Baltijas valstis būtu noslaucāmas no zemes virsas, prezidents Putins viņai atbildējis: „Kurš tad klausās uz Domi?” (Vai tas nozīmētu, ka Dome (krieviski – Duma – ir dum(j)a? – I.G.). Par apgalvojumu, ka Latvija ir bijusi Krievijas teritorija, lektore atbilde bija – Latvijai ir bijis daudz iekārotāju. Viņas izvēle ir brīva Latvijas valsts, ko profesore bijusi spiesta atstāt sešu gadu vecu-

mā un tur atgriezies 60 gadu vecumā, kas ir krietni ilgāks laiks nekā Odiseja prombūtne. Lekcijas beigās, kājās piecēlušies, klausītāji sumināja lektori ilgstošiem aplausiem. Veidojās gaŗa rinda dalībnieku, kas vēlējas prezidentei paspiest roku. Pagāja krietna pusstunda, kamēr visi tika klāt. Vairums arī vēlējas ar prezidenti

kopā nofotografēties. Mūsu bijušo prezidenti formāli uzrunāja kā *Madame President*. Latviski madāmas vārds neskan pārāk pagodinoši. Bet tā angļi uzrunā savu karalieni. Viesošanās dienas Bostonā pierādīja, ka Vaira Viķe-Freiberga vēl arvien ir mūsu valsts politikas un diplomātijas karalieni.

Kopā ar Bostonas Latviešu skolas bērniem // FOTO: Heratch Ekmekjian

VIEŠŅA, AR KO VARAM LEHOTIES

Profesore Vaira Viķe – Freiberga Bostonā

TRACING FAMILY ROOTS IN LATVIA

ANDA SŪNA COOK

(*Nobeigums, sākums Nr. 33*)

On our way to Liepāja, we stop in Jūrkalne at a monument, *Sail of Hope*, on the shore of the Baltic Sea marking the area where thousands of Latvians left their country during WWII, hoping to return after the war, but becoming permanent exiles instead. After checking in the hotel and dinner, we walk to the Sea to watch the sunset and for a swim. An extraordinary, memorable event takes place – Nathan proposes to Katrina, and he does it right, on one knee, with a beautiful diamond, and the blazing sun in the background. Memories are built on this...

Liepāja, the third largest city in Latvia, is another ice-free port city, known as the city where the wind is born. The construction of the largest wind power plant in the nation (33 wind turbines) reinforces that image. We visit a monument erected in 1977 to honor local sailors and fishermen lost at sea, with a plaque added after independence commemorating a little known incident on April 8,

1950 when a US Navy airplane carrying 10 American airmen was shot down by the Soviets off the coast of Liepāja.

Radi un Draugi viesnīca Vecrīgā

We stop at an Orthodox church with very impressive gold-burnished cupolas, lunch at restaurant, *Olive*, explore the market, and go to the Art Museum. The main interest in the Museum is the art by Ēvalds

Dajevskis, donated by his son, Peter. Dajevskis spent most of his life in the US, but considered himself to be from the city

father, but was able to correspond with him later in life. Now that he knows where the cemetery is, perhaps he will return to find the grave. We purchase flowers in Saldus for a stop at a cemetery in Lestene. Established in 2003 as a resting place of 903 Latvian soldiers who fell between 1944 and 1945 in Latvia, more graves are added as remains are found, and the names of currently known 11,000 fallen Latvian soldiers are written on a granite wall. It is a poignant stop for Zaiga whose father's name is etched among those bearing testimony to past bravery. The near-by church, once a showcase of ornate woodcarving, bears bullet marks on the exterior walls, and has been totally gutted, but is being restored. Lunch is in Ķemeri, and we walk down to the sea. Aleks braves the traffic (due to an impending festival) through several of Jūrmala's streets for us to see the grand villas. But then we are back at *Radi and Draugi* for some scheduled meetings with our own relatives and friends. On a chance

encounter, a member of the tour, Gunars, and this writer discover that we have common relatives. A small world.

Is it really the final day!? A walk through the part of Riga where the most Jugendstil / Art Nouveau architecturally significant buildings are found. Many other groups with guides speaking in a variety of tongues vying for space on the side-walks, clearly a major tourist attraction. Still more to see at the Open-Air Ethnographic Museum where actual representative farm buildings have been moved from the four regions of Latvia. Well worth the additional walking; some shopping in the adjacent gift store and another ample lunch at the old-style tavern on the museum grounds.

Farewell dinner, festively decorated table and chairs, a variety of appetizers, champagne, exquisitely prepared salmon with trimmings, some speeches, and... goodbye. I believe each of us found what we came looking for, thanks to our guide, Zaiga, driver, Aleks, and each one in the group.

A TRUE LABOR OF LOVE

Annas Brigaderes triloģija angļiski

ANITA LIEPIŅA

Anna Brigadere, *The Annele Trilogy*, St. Paul: Ytterli Press, 2014, *Triloģija, Dievs, daba, darbs; Skarbos vējos; Akmens sprostā* translated from the Latvian by Ilze Kļaviņa Mueller

Ilze Kļaviņa Mueller came to translate this 655 page volume gradually. After moving to Minnesota she began translating some Latvian literature, and was invited to read some of this work on a listener sponsored FM radio station. She was delighted to share her beloved Latvian stories with the local audience, excerpts from the Trilogy among them, until she decided to translate the whole work.

The translator is familiar with various other cultures. In *The Pronunciation of Latvian* guide she makes references not only to English but to Italian, French and Spanish as well. Every language has its idiosyncrasies, and a similar looking word or phrase in the original does not carry the same meaning in the target language. Every translator must choose words, comparisons, and expressions to create his/her interpretation of the work to suit the time and ideas of the intended readers. Another translator, at another time would provide a different translation. It is a great advantage to know Latvian to feel involved in the story, as for all others the translator says: "... they must fend for themselves." Help in time came when the translator inherited the six-volume *Dictionary of the Latvian Language* by Karl Mühlentach and Jānis Endzelīns. The author describes life at the end of the

19th century and there are many words and expressions no longer in use as well as names of farm implements, plants and animals.

Brigadere (1861-1933) wrote about her childhood and adolescence at the end of her life in 1926, 1930, and 1933. The first book, *Dievs, daba, darbs*, starts when Annele was four years old and *Akmens sprostā* ends when she was fifteen. The author had time to reflect on social change, while attempting to portray truthfully her thoughts and feelings as a child. This translation comes just in time for the 21st century, with the wide spread interest in indigenous cultures. Often a writer does research to set the story in a certain culture or tells someone's story. Here the author is the person herself. Many of the indigenous authors of India or Africa write in the language of their colonizers, English or French, thus reaching a wide audience. Latvians have had the fortune or misfortune to add the written form to the oral form of their language more than two hundred years ago. There are volumes of literature in Latvian, but no matter how good the literature, people have to be able to read it, and that greatly reduces the number of readers. Another obstacle is that Latvian authors base images mainly on Latvian folklore, *dainas* (Rainis, Skalbe) whereas English literature uses the Bible and Greek mythology. Even if Brigadere's story takes place in a Latvian country setting in the 19th century, the people go to

church and quote the Bible, this moves it closer to literature in English.

English is so widespread in the world that it has developed local variations, my computer offers 18 from Australia to Zimbabwe. Ilze Kļaviņa Mueller has chosen the US version e.g. she spells *color* not *colour* as in the United Kingdom. There is also a great variety of expressions according to the region, consequently to evaluate them as correct/incorrect would be the opinion of only one person. Every reader will find his/her own issues in the 655 pages of meticulous work by the translator.

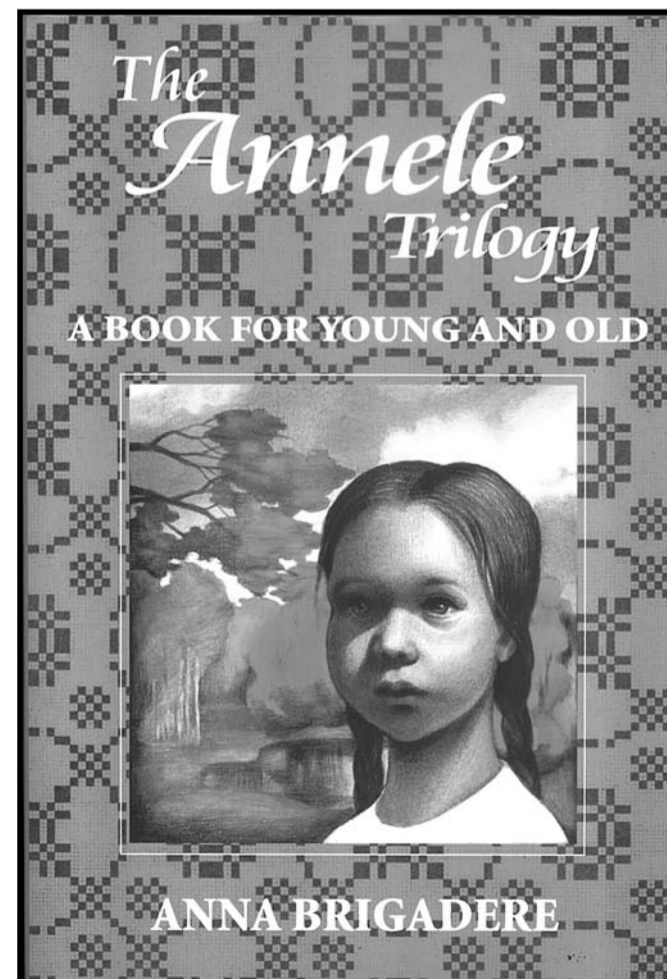
Anna Brigadere has pointed to conflicting views that are much discussed in the 21st century. Human beings cultivate the land and in various degrees they destroy the natural environment. Annele feels sorry for the cranes who will no longer live in the Barrens, but her neighbor is a practical man and says: "Lovely birds! A child talks like a child. What use are they to you? What use are they to me? Well, there you are then! Wild birds and wild animals are no use to anyone. Cows and sheep, now --they 're good for something."

The human values practiced in her family are the basis on which Annele develops her personal identity as Latvian. For a long time *The Trilogy as Triloģija* was widely read and taught in school, and has been the basis of many other people's Latvian identity as well. The author/Annele wants to learn from the

best in other cultures. She mentions Prometheus, Goethe, Dante, Guido Reni, but she is baffled by the attitude of her sister's fiancé and later husband Edgar Reikschat. He is a Prussian from Karalauči / Königsberg / Kaliningrad, name depending on who is in power there. Edgar's sister is married and lives in Italy and as for native land and family he says: "Her native land and relatives are wherever her daily

bread is. We're made of different stuff. Not like you Latvians." Today many Latvians say the same thing.

Drawings in the book are by permission of Džemma Skulme from the 1957 edition of Anna Brigadere, *Triloģija*, published in Riga, and the cover drawing by Linda Treija. The Annele Trilogy is available from the translatoranneletrilogy1@gmail.com or from amazon.com

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Atbalstīta Dombrovska kandidātūra EK viceprezidenta amatam

Eiropas Parlaments 8. oktobrā vakarā apstiprināja Eiropas Komisijas (EK) viceprezidenta amatā bijušo Latvijas Ministru prezidentu Valdi Dombrovski. Viņa atbildība būs „eiro un sociālais dialogs”, kas nozīmē vairāku EK komisāru darba koordinēšanu.

Par Dombrovski balsoja 73, pret 25, atturējās četři atbildīgo EK komisiju locekļi.

Pirms tam trīs stundas ilgajā uzklaušāšanas procedūrā Dombrovskim vairākkārt nācās atbildēt uz uzstājīgiem sociāldemokrātu grupas deputātu jautājumiem par Latvijas valdības veikumu krīzes radīto seku mazināšanai. Savukārt pēc uzklaušāšanas sarunā ar žurnālistiem Dombrovskis atzina, ka tieši ekonomikas un finanču joma izraisa samērā skaidras ideoloģiskās domstarpības starp dažādām grupām EP, un tas esot bijis skaidri redzams uzklaušāšanas laikā. Vaicāts par uzklaušāšanas grūtākajiem jautājumiem, Dombrovskis sacīja, ka tie pēc būtības bijuši samērā ideoloģiski.

* Diskusijā “Eiro zonas tīņa gadi. Kāda būs eiro zonas pilngadība?” Valdīs Dombrovskis norādīja, ka ar nākamo gadu eirozonai pievienosies Lietuva, bet pēc tam kādu laiku būs zināma pauze. Šobrīd nav sagaidāms, ka eiro ieviest būtu gatavas Dānija un Lielbritānija, savukārt attiecībā pret citām valstīm nav noteiktu termiņu, kuŗos tām jāiestājas eirozonā. Līdzīgi bijis ar Latviju, mūsu valsts ceļš uz eirozonu aizņēmis gandrīz desmit gadus. Starp tām Eiropas Savienības valstīm, kuŗām būtu potenciāls iestāties eirozonā, neviena nav pievienojusies valūtas kursa mehānismam II. Savukārt, ja kāda valsts izlemtu iestāties minētajā mehānismā, būtu jāpaiet vismaz diviem gadiem, kuŗu laikā tai jāspēj fiksēt savu valūtas kursu attiecībā pret eiro, saglabājot arī nepieciešamos makroekonomiskos rādītājus.

Latvijas kaŗavīri iekļūst apšaudē

Pēc Nacionālo bruņoto spēku (NBS) sniegtās informācijas, Latvijas kaŗavīri Centrālāfrikas Republikā (CAR) patrulēšanas laikā iekļuvuši tiešā apšaudē.

Apšaudē cietušo vidū Latvijas kaŗavīru nav, bojātas divas automašīnas. Latvijas kontingentā Eiropas Savienības (ES) operācijā CAR ir 40 kaŗavīru vienība - kontingenta vadība, nacionālā at-

balsta daļa un manevra vads. Kaŗavīri uzdevumus veic CAR galvaspilsētā Bangi. Iepriekš apšaudē CAR Latvijas kaŗavīri bija iekļuvuši 20. augusta rītā. Lai arī cietušo nebija, tika konstatēti vairāki ložu trāpījumi tehniskā.

CAR galvaspilsētā Bangi bija ieradusies NBS komandieris Raimonds Graube un aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis (ZZS), kuŗi saistībā ar nemieriem netika prom no šīs Āfrikas valsts un bija spiesti tur uzkavēties ilgāk, nekā paredzēts.

Laimīgi atgriezušies mājās...
Aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis un Nacionālo bruņoto spēku (NBS) komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube no Centrālāfrikas Republikas (CAR) izkļuva caur trešo valsti. To preses konferencē pastāstīja abas amatpersonas. Saistībā ar vardarbības eskalēšanos CAR nedēļas nogalē ministram un NBS komandierim radās sarežģījumi ar izkļūšanu no šīs valsts, jo tika atcelti visi civilie lidojumi. 12. oktobrī tika noorganizēts transports, lai Latvijas delegācija nokļūtu mājās. Graube un Vējonis

Aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis (pa labi) un NBS komandieris Raimonds Graube preses konferencē sniedz informāciju par Latvijas kaŗavīru dienestu Centrālāfrikas Republikā

izteica pateicību Latvijas atbildīgajām iestādēm, kas iesaistījās situācijas risināšanā. „Varētu teikt, ka tās bija sava veida krīzes mācības, kas ļāva vairākām valsts institūcijām koordinēt savu rīcību,” sacīja Graube. „Dienzēl lodes ir skārušas arī mūsu automašīnas, taču attiecīgais bruņojums bija tik drošs, ka neviens kaŗavīrs netika ievainots. CAR valdība, kontrolējot plašsaziņas līdzekļus, atslēdza publiskos tīklus, tostarp mobilo, lai sarežģītu nemiernieku saziņu. Mēs bijām atslēgti no publiskajiem tīkliem, taču militārie sakari darbojās, un attiecīgie dienesti zināja mūsu atrašanās vietu,” skaidroja Graube un piebilda, ka vizītes laikā bijusi diena, kad nav bijis iespējams izkļūt no dzīvesvietas, lai kaŗavīriem nevajadzētu nodarboties ar amatpersonu apsardzi.

Aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis norādīja: lai arī jautā-

jums par 1000 vīru Eiropas Savienības (ES) spēku *EUFOR RCA* misijas pagarināšanu Centrālāfrikas Republikā ir iekļauts darba kārtībā, Latvija misiju šajā valstī nepagarinās.

“Laikā, kad gājām uz Saeimu, lai gūtu apstiprinājumu šai misijai, bija skaidrs, ka šis ir vienreizējs pasākums, kuŗā Latvija piedalās, nosūtot kontingentu uz CAR. Par to es informēju arī CAR prezidenti un aizsardzības ministru, citas amatpersonas, kā arī *EUFOR* komandieri, ka mēs pēc novembra savu misiju neturpināsim,” stāstīja ministrs, skaidrojot, ka Latvijas kontingenta atgriešanās mājās pašlaik tiek plānota novembra beigās.

Koalīcija vienojas arī turpmāk valdību vadīt trīs partiju sastāvā

Pēc *Vienotības, Zaļo* un *Zemnieku savienības (ZZS)* un *Nacionālās apvienības (NA)* trīspusējās tikšanās koalīcija vienojās arī nākamo valdību vadīt trīs partiju sastāvā. Ar šādu pozīciju visas trīs partijas bija devušās uz pārrunām pie Valsts prezidenta Andŗa Bērziņa. Ja prezidents akceptēs šādu koalīcijas modeli, tuvākajā laikā notiks savstarpējas tikšanās arī ar pārejām 12. Saeimā ievēlējām partijām.

Līdzšinējo valdību veidojošās partijas, ar Valsts prezidentu apspriežot jaunās valdības veidošanu, pādušas viedokli, ka arī jaunās valdības veidošana būtu jāuztic pašreizējai valdības vadītājam Laimdotai Straujumai. Lai arī 12. Saeimas vēlēšanās vislielāko vēlētajū atbalstu guvusi sociāldemokrātiskā partija *Saskaņa*, jauno valdību, visticamāk, veidos pašreizējā koalīcija, kuŗai 12. Saeimā būs 61 deputāta mandāts. Ārlietu ministra amatam plānots virzīt tagadējo šā amata veicēju Edgaru Rinkēviču. Savos amatos arī nākamajā valdībā varētu palikt aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis, zemkopības ministrs Jānis Dūklavs, labklājības ministrs Uldis Augulis un kultūras ministre Dace Melbārde. Satiksmes ministra amatam ZZS varētu virzīt Danu Reizniecī-Ozolu.

Zaļo un *Zemnieku savienības (ZZS)* Saeimas frakcijas priekšsēdis Augusts Brigmanis pēc tikšanās ar prezidentu norādīja, ka ZZS ir gatava strādāt ar veidot jauno koalīciju, kas pēc būtības „ir tā pati, kuŗā mēs visi kopā jau esam strādājuši”.

Ušakovs grib...

Pēc skandala Latgalē par iespējamo balsu pirkšanu *Vienotībai* nav morālu tiesību pretendēt uz jaunās valdības vadīšanu, pēc tikšanās ar Valsts prezidentu Andri Bērziņu žurnālistiem sacīja partijas *Saskaņa* lideris Nils Ušakovs. Tiekoties ar prezidentu, *Saskaņa* kārtējo reizi pāduši savu nostāju, ka iespēja veidot jauno valdību ir jāuztic tai partijai, kas uzvarējusi šajās vēlēšanās, proti, *Saskaņai*.

Atbalsta pāreju uz tautas vēlēšanu prezidentu

Aptaujātie politisko organizāciju pārstāvji atzinuši, ka piecas no sešām 12. Saeimā ievēlējām partijām atbalsta attiecīgas pārmāiņas prezidenta ievēlēšanas kārtībā. Atšķiršas viedokļi par to, kad Valsts prezidents būtu jāvēlē tautai – jau nākamgad, kad pilnvaras beigsies pašreizējam prezidentam Andrim Bērziņam, vai vēlāk. Prezidenta ievēlēšanas kārtības maiņu neatbalsta tikai partija *Vienotība*.

Partijas *Saskaņa* pārstāvis Andrejs Klementjevs atzina, ka *Saskaņa* atbalsta pāreju uz tautas vēlēšanu prezidentu, piebilstot, ka nākamgad gan vēl prezidents jāvēlē atbilstīgi ierastajai kārtībai. „Mēs divas reizes esam iesnieguši priekšlikumus, kuŗos paredzēts, ka prezidentu vēlētu tauta, taču tie nav guvuši atbalstu. Pāreju uz tautas vēlēšanu prezidentu mēs atbalstām. Tomēr būtu juridiski nekorrekti teikt, ka prezidentam jau nākamgad jābūt tautas vēlētam,” sacīja Klementjevs. Deputāts uzsvēra, ka līdz tam brīdim nākamgad, kad notiks prezidenta vēlēšanas, nav iespējams sagatavot atbilstīgu juridisko bāzi. Klementjevs norādīja, ka, istenojot šādu scēnariju, jādoma arī par prezidenta pilnvaru maiņu.

Latvijas Reģionu apvienības (LRA) valdes priekšsēdis Mārtiņš Bondars sacīja, ka LRA atbalsta pāreju uz tautas vēlēšanu prezidentu, turklāt jau ar nākamo gadu, kad pilnvaras beigsies Andrim Bērziņam.

Nacionālās apvienības (NA) valdes loceklis Jānis Dombrova atzina, ka konceptuālu iebildumu pret tautas vēlēšanu prezidentu viņiem neesot. Tomēr tādā gadījumā jāpaplašina prezidenta pilnvaras. Pāreju uz tautas vēlēšanu prezidentu nav iespējams panākt līdz prezidenta vēlēšanām nākamajā gadā, jo ir jāmaina vairāki Satversmes pantī. Pēc prezidenta vēlēšanām varētu tikt uzsākta virzīšanās uz tautas vēlešanu prezidentu.

Konference „Latviešu valoda Eiropas Savienībā”

17. oktobrī Ārlietu ministrijā notiks ikgadējā ES daudzvalodības jautājumiem veltītā konference „Latviešu valoda Eiropas Savienībā – nozaŗu ekspertu loma Eiropas Savienības tiesību aktu izstrādē”. Konferencē pārrunās tulkošanas jautājumus ES iestādēs. Šogad īpaša uzmanība tiks pievērsta dažādu nozaŗu ekspertu sadarbībai ES tiesību aktu izstrādē. Tiks pārrunāti arī svarīgākie ar tulkošanu saistītie jautājumi, gatavojoties Latvijas prezidentūrai ES Padomē 2015. gada pirmajā pusē.

Latviešu valoda Tulovas vidusskolā Īrijā

10. oktobrī Tulovā (*Tullow*) Latvijas vēstnieks Īrijā Dr. Gints Apals piedalījās pirmajā latviešu valodas mācības stundā Tulovas vidusskolā. Latviešu valoda Tulovā ir mācību priekšmets 12 lat-

viešu diasporas bērniem. Mācības vada skolotāja Ingrida Tēraude-Šakova. Pirmajā mācību stundā piedalījās arī viesi - Latvijas ev. lut. Baznīcas mācītājs Artis Eglītis un Leinsteras Latviešu biedrības priekšsēde Daiga Ezermale. Vēstnieks uzsāko pilotprojektu pārrunāja arī ar Tulovas skolas direktoru Polu Torn-tonu, kas sniedzis lielu atbalstu latviešu valodas kā mācību projekta istenošanā.

Latvijas Ārlietu ministrija augustā piešķīra finansējumu 3000 eiro apmērā no ministriai apstiprinātā diasporas finansējuma, lai istenotu pilotprojektu par latviešu valodas mācīšanu Tulovas pilsētas skolā Īrijā.

TV kanālis Al Jazeera ziņo par Latvijas zinātnes izgudrojumu - humānu vēža ārstēšanas metodi

شبكة الجزيرة
ALJAZEERA NETWORK

Pasaules ietekmīgais TV kanālis *Al Jazeera* pavisam nesēn pārraidījis plašu analītisku reportāžu par Latvijā pieejamu onkoloģijas slimnieku ārstniecības metodi - viroterapiju. “Nu jau vairāki tūkstoši pacientu no 37 valstīm apmeklējuši Latviju, lai saņemtu Latvijas zinātnieku “apmācīto vīrusu”, kas atsevišķos gadījumos pat pāris nedēļu laikā pilnīgi iznīcina vēža šūnas!” pārsteigts konstatē arābu pasaulē ievērojamais žurnālists Abdulsalams Abu Maliks pēc filmēšanas laikā Latvijā redzētā.

Al Jazeera programmā *Correspondent*, kas tiek pārraidīta simtiem miljonu lielai angļu un arābu valodā runājošai auditorijai visā pasaulē, žurnālisti tikušies gan ar vairākiem dažādu vēža veidu pacientiem Latvijā, gan ar zinātniekiem, kas apstiprinājuši šīs metodes efektivitāti, gan arī ar ārstiem, kuŗi vēl aizvien netic viroterapijai, jo pieprasa pasaulē atdzīties pētījumus. “Tieši tāpēc es ceru, ka manu reportāžu par Latvijā izgudroto, pacientus saudzējošo medikamentu bez ķīmijas un starpterapijas raksturīgajām blaknēm noskatīsies daudzi pasaules pacienti un arī investori, kas būs gatavi šo medikamentu pārvest par risinājumu daudzu dzīvību glābšanai globālā līmenī,” secinājis *Al Jazeera* žurnālists.

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

Izveidota čekas dokumentu digitalizācijas krātuve

Nodibināta PSRS okupācijas režīma represīvo struktūru digitalizācijas institūcija.

Tās izveides iniciatori ir diplomāts Bonifācijs Daukšts, Sociālās atmiņas pētniecības centra valdes priekšsēdis, komunikācijas zinātņu doktors Mārtiņš Kaprāns, Latvijas Okupācijas muzeja direktora vietnieks, vēstures doktors Ritvars Jansons, Latvijas Vēstures institūta pētnieks, vēstures doktors Kārlis Kangeris u.c.

Uz pēdām...

Ģenerālprokurors Ēriks Kalnmeijers intervijā paziņoja, ka pabeigti izmeklēšanas eksperimenti Zolitūdes traģēdijas lietā. Izmeklētājiem kļuvuši zināmi lielveikala *Maxima* sagrūšanas cēloņi. Iezīmējušies arī potenciālie traģēdijas vaininieki – gan fiziskās, gan juridiskās personas.

Nepilnu gadu pēc traģēdijas Zolitūdē *Maxima* gatavojas atvērt lielveikalu Īrijā. Slēgtajā tirdzniecības centrā *Shankill* Dublinā notiekot vērienīga pārbūve.

Latvijas literatūra iemirdzas Frankfurtē

No 8. līdz 12. oktobrim Latvija piedalījās Frankfurtē starptau-

tiskajā grāmatu gadatirgū. Latvijas nacionālo stendu organizēja Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (LIAA) sadarbībā ar Latvijas Republikas Kultūras ministriju, Latvijas Grāmatizdevēju asociāciju, Latvijas Literatūras centru, Latvijas Poligrafijas uzņēmumu asociāciju un Latvijas Grāmatnieku gildi. Latvijas stendā īpaši izceltas svešvalodās tulcotās Latvijas autoru grāmatas, grāmatu mākslas konkursa „Zelta ābele 2013” un Latvijas Literatūras gada balvas 2013 laureāti, kā arī starptautisko Jāņa Baltvilka balvu ieguvušās bērnu literatūras grāmatas. 8. oktobrī arī paziņoti Eiropas Savienības Literatūras balvas ieguvēji, starp kuriem šogad ir latviešu rakstnieks Jānis Joņevs, kas balvu saņēma par romānu „Jelgava 94”.

Kultūras ministre Dace Melbārde pateicās autoram par Latvijas popularizēšanu Eiropas mērogā un aicināja izdevējus izmantot ES sniegtās iespējas latviešu literatūras darbu tulkošanai svešvalodās.

Balvu pasniegšanas ceremonijā. Jānis Joņevs – trešais no labās

„Šī balva ir ne tikai pagodinājums un naudas prēmija jaunajiem autoriem, kas to saņem, bet arī lieliska iespēja gūt starptautisku pazīstamību. Ceru, ka šī atzinība Jānim Joņevam pavērs jaunas iespējas un kļūs par būtisku pienesumu Latvijas valsts un kultūras zīmola veidošanā. Mūsu literātu pazīstamībai pasaulē nepieciešami labi tulkojumi, kas ir sevišķi aktuāli saistībā ar 2018. gadā paredzēto Londonas grāmatu gadatirgu (*London Book Fair*): plānots, ka, gatavojoties Baltijas viesu valstu statusam šajā notikumā, angļu valodā varētu tikt iztulkoti ap 100 Baltijas autoru darbi – gan klasika, gan laikmetīgā literatūra. ES Literatūras balva var kļūt par lielisku stimulu šajā procesā.”

Joņeva iegūtā ES Literatūras balva ir vēl viens apliecinājums Latvijas potenciālam kultūras un radošo industriju jomā, pierādot Latvijas autoru konkurētspēju Eiropā un starptautiskā mērogā.

Agneses Bules un Latvijas Nacionālās bibliotēkas izstādes Ļvovā

Atsaucoties uz Ļvovas iedzīvotāju plašo interesi par latviešu mākslinieces Agneses Bules izstādi „Latviešu sapņi un mīti par latviešiem” un izstādi „Grafiski stāsti. Starptautiskie zīmoli, notikumi un mākslinieki Latvijas Nacionālās bibliotēkas attēlizdevumu kolekcijās”, Ļvovas Etnografiskajā muzejā ir pagarināts ekspozīciju atspoguļojums, un tās būs apskatāmas līdz 16. oktobrim.

Abas izstādes tika atklātas Rīga 2014 – Eiropas kultūras galvaspilsēta komunikācijas kampaņas ietvaros 10. septembrī ar Latvijas vēstniecības Ukrainā un Latvijas Goda konsulāta Ļvovā atbalstu. Kijevas iedzīvotājiem A. Bules izstādi „Latviešu sapņi un mīti par latviešiem” būs iespēja apskatīt novembrī, kad Latvija svinēs valsts proklamēšanas 96. gadadienu.

Briselē iepazīst latviešu dzeju

Festivāls *Transpoesie* veltīts Eiropas Valodu dienai, to organizē Eiropas Savienības nacionālo kultūras centru asociācija Briselē (EUNIC), un tajā piedalās 30 valstis ar 30 dzejoļiem 28 valodās. Festivāla ietvaros notiek arī dzejas lasījumi un multimediju norises.

Transpoesie, kas jau ceturto gadu notiek Briselē, līdz ar 29 valstu dzejniekiem, saņemot Latvijas vēstniecības Beļģijā un Latvijas Literatūras centra atbalstu, piedalījās arī Marts Pujāts ar savu dzejoli „Pārbrauktuve”.

Līdz pat 24. oktobrim 30 dzejoļi oriģinālvalodās un dzejoļu tulkojumi franciski un nīderlandiski skatāmi Briseles sabiedriskajā transportā un pieturvietās. Briseles centrālajā tirdzniecības galerijā *Anspach* aplūkojama dzejoļu izstāde. Izdota arī īpaša, festivālam veltīta dzejas grāmata, kas pieejama Briseles kafējnicās un kultūras centros.

Festivāla sākotnējā ideja par dzeju sabiedriskajā transportā radās jau 1986. gadā Londonā, no kurienes ideja par dzeju publiskajā telpā izplatījās visā Eiropā.

Latviešu gleznotāju darbu izstāde Vankuverā

4. oktobrī Latvijas goda konsulatā trešajā lielākajā Kanadas pilsētā Vankuverā atklāja latviešu gleznotāju Ievas Baklānes un Lauŗa Milbreta gleznu izstādi. Apmeklētājiem tika izrādītas arī Borisa Doņņikova fotogrāfijas.

Interesentiem bija iespēja izstādē tikties ar gleznotāju Ievu Baklāni, kuŗa jau kādu laiku dzīvo un strādā Vankuverā. „Mākslinieka sarunu” ietvaros izstādes apmeklētāji varēja tuvāk iepazīties ar mākslinieces daiļradi. Izstādi apmeklēja gan vietējās latviešu kopienas pārstāvji, gan arī vairāki Vankuveras mākslas galeriju īpašnieki un mākslas izstāžu organizētāji, kas pauda interesi savās galerijās izstādīt latviešu mākslinieku darbus. Izstāde ir Latvijas vēstniecības Kanādā un Latvijas goda konsula Britu Kolumbijā Erika Saviča veiksmīgas sadarbības rezultāts. Vēstniecība un goda konsuls izsaka pateicību māksliniekiem par savu darbu atvēlēšanu izrādīšanai.

Latvijas teātri ar viesizrādēm Minskā piedalās festivālā TEART 2014

7. oktobrī Latvijas vēstniecībā Baltkrievijā saistībā ar viesizrādēm Minskā viesojās Jaunā Rīgas

teātra un Liepājas teātra aktieŗi. Uz svinīgo sarīkojumu bija aicināti arī Baltkrievijas kultūras darbinieki un citi goda viesi. Liepājas teātra aktieŗi Minskā skatītājiem piedāvāja noskatīties režisora Konstantīna Bogomolova iestudēto izrādi „Stavangera” (*Pulp People*). Jaunā Rīgas teātra aktieŗi radīja „Oblovomu” Alva Hermana režijā.

Abas izrādes Minskā tika demonstrētas Starptautiskā teātra mākslas foruma *TEART 2014* ietvaros. Forums Baltkrievijā norisinās kopš 2011. gada, un tā programmā tiek iekļautas godalgotas izrādes no daudzām pasaules valstīm. Visus uzvedumus aktieŗi spēlē oriģinālvalodā ar subtitriem krieviski.

Japānā atklāta izstāde „Rīgas meistari”

Popularizējot Rīgu – Eiropas kultūras galvaspilsētu un atraktīvu tūrisma galamērķi, Hokaido Higašikavas Tūrisma informācijas centrā atklāta fotoizstāde un tautas lietiskās mākslas meistarību darbu izstāde „Rīgas meistari”. Klātesošie tika iepazīstināti ar Eiropas kultūras galvaspilsētu koncepciju, *Rīga 2014* programmas galvenajiem elementiem un iespējām ceļot uz Latviju.

Ceļojums Aļaskā

Katrs liels notikums mūsu dzīvē kaut ko maina, un šis stāsts ir tieši par to. Misija ar savu vēsturi, smaržu un garšu – Jukonas kanoe ekspedīcija un viņi paši – „Jukonas skartie”. Pieci latvieši – Māris Olte, Raimonds Dombrovskis, Sandris Jūra, Andis Pikāns un Jānis Kļaviņš – ar kanoe laivām devās lejup pa Jukonas upi, izbraucot vēsturiskā zelta drudža posmu gar mežonīgajiem Aļaskas krastiem. Kaut arī drudzis ir beidzies, tā vēsture un liecības paliek. Paliek dzīva pieredze, kas maina skatījumu uz pasauli, un atmiņas, kuŗās kavēties atkal un atkal.

Ziņas sakopojis
P. KARLSONS

“Latvju Temīda” // AUTORS: Zemgus Zaharāns

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS
GORDONS

Atkal nākas citēt Māri Krautmani no NRA, jo viņa secinājumam prasīt prasās korigējums. 6. oktobrī viņš jau virsrakstā apgalvo, ka "vēlēšanās uzvarējušas bailes". Tāda nu esot, raksta Krautmanis, "Latvijas ļaunu domāšana", jo "Krievijas agresija Krimā un Doņeckā" šiem ļaudim "uzdzen zosādu", vedinot prātu projām no iekšpolitiskām temām. *Vienotiība*, kuŗu Krautmanis nevar ciest, biedinājusī ļaudis ar *zaļajiem cilvēčiniem*.

Bailes bija pamatotas, un zaļie cilvēčini tiešā vai pārnēstā nozīmē ir allaž gatavi darīt to, ko liks Putins, kuŗš, kā Maskavā izteicies kāds viņa cienītājs, prot *raspitivaj uzly*, t.i., atšķetināt mezglus, 62 gadu vecumu sasniedzis "tīri labā formā".

NA 17 mandātus, turpina Krautmanis, nodrošinājis Vladimirs Pu-

tins, jo viņa varasdarbi Ukrainā "izsauc rusofobiju Latvijā", un rusofobija esot allaž bijusi NA dieniskā maize.

Krautmanis labi zina, ka "rusofobija" ir lamuvārds, ko Putins un, piedodiet, putinoīdi attiecina uz visiem Baltijā, Eiropā, Amerikā un visā pasaulē, kuŗiem nepatīk un derdzas Kremļa imperiskās ambīcijas un šo ambīciju īstenošana.

"Krievija sākusī īstenot pirmo un otro fazi jaunam kaŗam Latvijā", portālā BNN (*Baltic News Network*) bridina Drošības un stratēģiskās pētniecības centra vadītājs Jānis Bērziņš. Viņš norāda, ka Krievija strauji modernizē savu armiju, cenšoties sasniegt maksimālus rezultātus ar minimālu spēka tēriņu. Mūsdienu kaŗš iedalāms astoņās fazēs, uzsver Jānis Bērziņš, un "Latvija tagad redz, ka tiek īstenota

pirmā un daļēji otrā faze". Pirmā - tā ir propaganda un dezinformācija, lai šķeltu tautu un palielinātu neapmierinātību ar sociālo un ekonomisko stāvokli. Otrā faze - radīt jucekli valdības un militārā struktūrā, izmantojot pērkamus politikus un ierēdņus. Pirmā, otrā, trešā un ceturtā faze neprasa atklātu kaŗaspēka iebrukumu, liek saprast Jānis Bērziņš. Tāpat pieminētā graujošā darbība, šķeļot tautu un uzpērkot politikus, ir daļa no mūsdienu kaŗa, kas vērstis pret Latviju.

Ir jau labi, ka NATO cenšas nomierināt satrauktos prātus Baltijā un Polijā, stiprinot drošības sajūtu ar dažādiem pasākumiem, bet minētās Kremļa "maigā spēka" izpausmes ignorēt nav ieteicams...

Laba ziņa: Baltijas valstis un Polija ierodas amerikāņu kontin-

gents *Ironhorse* (Dzelzs zirgs) - 700 kaŗavīru un 20 tanki *Abrams*, kā arī bruņumašīnas *Bradley* un *Stryker*. Tādējādi tiek demonstrēta NATO triecienspēku klātie, un psiholoģiski tas ir svarīgi.

Tikmēr Doņeckas un Luhanskas "tautas republikās" notiek šausmu lietas. Kā ziņo *New York Times*, ukraiņu politiskais aktivists Dmitro Potehins 48 dienas bijis ieslodzīts aresta telpās, kas ierīkotas Doņeckas Modernās mākslas centrā (!), un naktīs viņam nācies dzirdēt spīdzināto kliegzienus. Viņam pašam vairākkārt inscenēta nošaušana, un visa gaisotne atgādinājusi gan 1917., gan 1937. gadu (t.i., bolševiku apvērsumu Pēterpili un Lielo terroru).

Un ja jau runa bija par *zaļajiem cilvēčiniem*: Krievijas Valsts domes

deputāts Igors Zotovs ierosinājis, lai turpmāk 7. oktobrī tiktu svinēta "laipno ļaunu diena" (*deņ veļivich ludei*), godinot tos, kas Krimā nodrošināja sekmīgu referendumu par pievienošanu Krievijai. Kā ziņo TASS, Krievijas Aizsardzības ministrija šo ierosinājumu apsveikusi.

Nobeigumā divas ziņas, kas iepriecināja šo rindiņu rakstītāju: Ukrainas prezidents Petro Porosenko apliecinājis, ka daļēji jau esot gatavi nozagojumi gar robežu ar Krieviju, kas tiek uzslēti pēc Izraēlas garās "aizsargšanas" parauga, kuŗa neļauj teroristiem no palestīniešu novadiem ielavīties Izraēlas pilsētās, Un Viņņicā ieroču ražotnē sāka modernu mašīnpistoļu (automatu) izlaide, kuŗu konstrukcija atdarina Izraēlas mašīnpistoli *Tavor* (TAR-21).

Bailes bija pamatotas

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

KĀRLIS
STREIPS

Katrā pasaules valstī ir iedibināta sava tieslietu sistēma. Autoritārās valstīs tā mēdz būt varas adjunkts, tiesnešiem izpildot pavēles no augšas. Tā, piemēram, neviens neticēja apsūdzībām, kādas pirms pāris gadiem tika vērstas pret visiem tiem, kuŗi Baltkrievijas prezidenta "vēlēšanās" uzdrīkstējās stāties pretī valsts diktatoram Lukašenko. Tomēr vairāki no tiem tika notiesāti, un vismaz viens no tiem cietumā sēž joprojām. Tāpat baltiem diegiem šūtas bija Krievijas apsūdzības pret kādreizējo *Jukos* naftas uzņēmuma šefu Hodorkovski, taču viņu ne vien notiesāja, bet viņam arī būtībā nozaga visus īpašumus. Un kur nu vēl pankā, grupas *Pussy Riot* dalībnieces – protests baznīcā, divi gadi gulagā. Pārmērība vislielākā.

Savukārt demokrātiskās valstīs tiesas skaitās neatkarīgas, taču tas nenozīmē, ka ar tām nevar būt problēmu. Piemēram, mūsu valstī par aksiomu ir pieņemta atziņa, ka tā dēvētās Temīdas dzirnas maļ lēni jo lēni. Lasītāji atcerēsies, ka pirmā tiesas sēde par nu jau nebūtībā aizgājušās Latvijas Pirmās partijas krāpšanas laikā pirms vienām Saeimas vēlēšanām notika tikai pēc nākamajām Saeimas vēlēšanām. Tādu piemēru ir daudz, arī konstatējums, ka ārvalstu investīciju plūsmu mūsu valstī kavē investoru nevēlēšanās darboties valstī, kur tiesas procesi var vilkties bezgala ilgi un reizēm arī būt nepavisam nesaprotami. Pietiek vienam kreditoram pateikt, ka nepārprotami vesels un pelnošs uzņēmums ir uz maksātspējas robežas, un seko – mēnesi un gadi.

Tomēr visvairāk par tiesām un to lomām šonedēļ nākas domāt Amerikas Savienoto Valstu sakarā. Pirmais, ko vēlos minēt, – un atvinojos

lasītājiem, kuŗiem šis temats nepatīk; leciēt dažām nākamajām rindkopām pāri, - ir tas, ka pēdējo nedēļu laikā krasi ir pieaudzis to ASV pavalstu skaits, kuŗās viendzimuma laulības ir atļautas. Tas nav noticis tāpēc, ka attiecīgo valstu likumdevēji būtu piepeši mainījuši viedokli un kļuvuši garā gaišāki. Nē, tas noticis tāpēc, ka pirms gada ASV Augstākā tiesa atcēla tā dēvēto "laulību aizsardzības likumu" un kopš tā laika federālās tiesas cita pēc citas ir nospriedušas: ja jau valsts līmenī tāda veida aizliegumi nav pieļaujami, tad acīmredzot tas pats ir sakāms arī pavalstu līmenī. Būtiski te ir tas, ka tāpat ir spriedušas otrā līmeņa, tāpat – apellācijas tiesas, jo to jurisdikcija sniedz pāri atsevišķo pavalstu robežām. 9. apgabala tiesa nosedz visu ASV rietumkrastu, un tās spriedums, kas attiecas uz vienas pavalsts viendzimuma laulību aizliegšanas neatbilstību ASV Konstitūcijai, automātiski attiecas uz tām četrām pavalstīm, kuŗās tādas laulības jau ir atļautas, gan arī uz tām četrām, kuŗās tās bija aizliegtas.

Tikpat būtisks ir nesen ASV Augstākās tiesas atteikums pieņemt attiecīgo apellācijas tiesu spriedumu pārsūdzības, līdz ar to šie spriedumi nekavējoties stājās spēkā. Jā, Republikāņu partijas pārvaldītajās pavalstīs politikāni sāka meklēt iespēju, kā no sprieduma izvairīties, taču viņiem nāksies tomēr atzīt, ka tiesu spriedumiem nav rekomendācijas, tie ir obligāti. Šķiet, šis vilciens Amerikā ir aizgājis uz neatgriešanos un paredzamā nākotnē visā valstī viendzimuma pāriem būs tādas pašas tiesības kā visiem pārējiem. Tās ir pietiekami konkrētas tiesības nodokļu, aprūpes, mantojuma jomā u.tml. Ir vērts atcerēties, ka jautājums, pēc kuŗa viss process sākās, bija saistīts ar dāmu, vārdā Edite Vindsora, kuŗa savu sievu gluži likumīgi bija apprecējusi Kanadā, bet, kad sieva

nomira, ASV Editei liedza mantojuma nodokļa atbrīvojumu, kāds heteroseksuāliem laulātiem pāriem pienākas automatiski. Tieši šajā konkrētajā jomā Augstākā tiesa nolēma, ka "laulību aizsardzības likums" ir nekonstitucionāls, jo Konstitūcijā ir paredzēta arī vienlīdzīga attieksme pret visiem ASV iedzīvotājiem, ja runa ir par viņu tiesībām.

Droši vien ar laiku arī Latvijā šis jautājums nonāks ja ne mūsu pašu Satversmes tiesas (būtu tomēr vērts tai pajautāt, vai Satversmes 110. pants, kuŗā ir noteikts, ka laulība var būt tikai starp vīrieti un sievieti, tiešām atbilst Satversmes 91. pantam, pēc kuŗa "visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā"), tad Eiropas Cilvēka tiesību tiesas priekšā.

Savukārt citās jomās ASV Augstākā tiesa ir bijusi mazāk korekta. Pirms pāris gadiem tā nolēma, ka uzņēmumi Amerikā ir uzskatāmi par cilvēkiem un tāpēc nav ierobežojamas to tiesības piedalīties politikā, tostarp ar būtībā neierobežotiem ziedojumiem politiskajām partijām un amatu kandidātiem. Rezultāts bija paredzams. Naudas nozīme ASV politikā ir kļuvusi pilnīgi nenormāla, būtībā mūsdienās kandidēt var vai nu tāds, kas pats ir pietiekami bagāts, lai financētu savu kampaņu, vai arī tāds, kas ir gatavs teju vai pusi sava darba mūža vēltīt naudas vākšanai. Šajā jomā Latvija ir ļoti lielu galvassiesu augstāk nekā Amerika, jo pie mums priekšvēlēšanu kampaņas ierobežojumi ir gana strikti, un tas nāk tikai par labu.

Vēl viens ASV Augstākās tiesas spriedums, kuŗa rezultātus varēja paredzēt jau iepriekš, bija lēmums, ka vairs nav nepieciešami īpaši noteikumi, lai pasargātu atsevišķu iedzīvotāju (lasi – tumšādaino cilvēku) iespējas piedalīties vēlēšanās. Jau nākamajās dienās pēc tam, kad tiesa bija paziņojusi savu,

manuprāt, baisi aplamo lēmumu, Republikāņu partijas pārvaldītās pavalstīs sāka ieviest arvien drakoniskākas prasības pret personu apliecinātajiem dokumentiem, kas uzrādāmi pirms pašas balsošanas. Nupat tūmekli lasīju par kādu gados ļoti vecu kundzi Viskonsinā (starp citu, balto), kuŗa pirmo reizi konstatējusi, ka viņai nav attiecīgo dokumentu, tostarp dzimšanas apliecības. Dzimšanas apliecību viņa varētu saņemt no pašvaldības iestādēm, bet par maksu. Un tas automatiski atsauc atmiņā tā dēvētos iecirkņu nodokļus, ko ASV dienvidu pavalstīs politikāni savulaik izmantoja, lai no vēlēšanām izslēgtu trūcīgos (vēlreiz lasi – tumšādāinos) iedzīvotājus.

Šajā ziņā ASV tieslietu sistēmai nācies strēbt putru, ko ievārīja pieci Augstākās tiesas tiesneši, visnotaļ vieglprātīgi nolemjot, ka ar vēlēšanu tiesībām Amerikā problēmu vairs nav. Ir problēmas – un vēl kādas! Pēdējā laikā diezgan daudzas federālās tiesas ir paziņojušas, ka daudzas republikāņu pavalstīs tādi noteikumi nav pieņemami. Pati Augstākā tiesa šajā ziņā šķita mazliet šizofreniska, gan pavēstījot, ka noteikumi nav pieņemami, gan pēc tam - ka līdzīgi noteikumi citā pavalstī ir OK. Lai nu kā, šī ir joma, kuŗā Temīda kļūdījies, un droši vien būs jāpāriet kādam laikam, pirms Amerika atgriezīsies pie sistēmas, kuŗā visiem pilsoņiem ir vienlīdzīgas un vienādi brīvas tiesības balsot. Arī šajā jomā Amerika "izceļas" starp demokrātiskām valstīm.

„Blaknē” minētajam spriedumam ir šķietamā pārliecība - ja jau vairs nav vajadzīga aizsardzība vēlēšanu jomā, tas nozīmē, ka tā nav vajadzīga arī pret rasismu, kas tomēr ir un paliek minēto aizliegumu pamatā, ja arī, piemēram, Teksasā jaunie noteikumi pirms kāda laika liedza balsot baltādainai personai, vārdā Džims Vraits. Vai tas būtu tas pats Dž. Vraits, kas pagājušā

gadsimta 80. gados bija ASV Kongresa apakšpalātas priekšsēdis? Teksasietim, jādoma, bija gana liels pārstiegums, kad, ieradies iecirknī, viņš uzzināja, ka viņa "papīri" nav kārtībā.

Blakus vēlēšanu jautājumam šis ir rasisms, kas izpaužas arī citā, tikpat nepieņemamā veidā. Pagājušajā nedēļā jau atkal Seintluisas apkaimē baltādainis policists nošāva tumšādānu jaunieci. Policija apgalvoja, ka jaunieci šāvis pirmais, savukārt ģimene (un video pierādījumi) liecināja, ka patiesībā viņam rokā bijusi sviestmaize. Jaunieci nomira, kad viņam trāpīja viena no 17 (!!!!) lodēm, ko policists raidīja upurā virzienā. Tas bija tikai mēnesi pēc tam, kad Fergusonā bija noticis precīzi tas pats. Runa te ir par rasismu, un tā ir sērģa, no kuŗas Amerika (protams, ne tikai) nav atbrīvojusies joprojām. Tumšādāinaiem cilvēkiem *Statos* tomēr ir iemesls no policijas vairāk baidīties nekā to uzskatīt par sargu un draugu. Ne velti protestos cilvēki tur rokas virs galvas kā lūgumu nešaut.

Visās šai komentārā minētajās jomās pamatu pamats ir cilvēka tiesības. Arī Padomju Savienībā universālas cilvēka tiesības it kā tika garantētas, lai arī gulags, slēgtās robežas, disidentu mēdīšana un viss pārējais liecināja, ka nekādu tiesību tur nav. Amerikā tikai pirms kādiem 60 gadiem Augstākā tiesa beidzot pavēstīja, ka diskriminējoši noteikumi izglītībā un citās jomās, nav akceptējami, taču bija jāpāriet vēl gadiem un gadu desmitiem, pirms tā dēvētā segregācija oficiālā līmenī tika izskausta pavisam. Laikā kopš šā lēmuma pieņemšanas cilvēki, sabiedrība un cilvēce, jādoma, ir attīstījušas tālāk. Kā redzams, reizēm tiesas šajā ziņā ir plašākai sabiedrībai priekšā. Citreiz tās velkas nopakaļ, un katrā reizē, kad tā notiek, cieš cilvēka tiesības un Temīdai nākas raudāt.

Tiesnešu loma

Latvju mūzikas maz zināmie dārgumi atklātībai

(Turpināts no 4. lpp.)

Taču visintensīvākā Ķeniņa jaunrade saistāma ar 60. - 80. gadiem. Tad rodas viņa meistar-darbi. Piemēram, viņa III Klavieršonāte *Motions... and emotions* (1985). Viendaļas sonātē iekodēti divi svarīgi cilvēka dzīves aspekti: kustību nesošā nepārtrauktā mainība un emociju noturība. Varbūt pianists Pēteris Zariņš sākuma posmā nedaudz pārforseja skaļumu. Nelielajā telpā tas pārvērtās troksnī. Taču autors vēlējies šos galējos izjūtu stāvokļus. Dinamika un statika. Mūžīgais dzīvi dzenošais ritms un apstāšanās, pārdomas, paklu-sēšana...

Jauns un nedzirdēts bija Lolitas Rītmanes solo dziesmas „Vai sapnis?” paplašinātais pārlūkums klavieru trio. Mūzika izsprāpa tālu no Latvijas. Un to varēja sajūst. Te drīzāk Kalifornijas karstās, tveicīgās naktis. Taču mūziku ir interesanti klausīties. Par to paldies arī atskaņotājiem Laurai Zariņai, Pēterim Zariņam un Jurim Ķeniņam.

Latviskā pasaulē lika atgriezties Tāivalža Ķeniņa bezbēdīgais „Latviešu danči un dziesmas”, 1971. gadā, vijolei un čellam, kas veltīts abiem dēliem Jānim un Jurim. Kā norāda programma, tas pirmo reizi atskaņots Divreizdīvi nometnē Kalifornijas kalnos. Un droši vien ar panākumiem. Arī šoreiz šis mazdarbiņš atsedza Ķeniņa latviskās dvēseles isto dabu. Un arī ar panākumiem.

Daces Apherānes „Variācijas par latviešu tautasdziesmas temām” (Klavieru trio Nr. 1, 1988. g.) tika gaidīts, jo daudzi to bija dzirdējuši agrāk. Apherāne pašreiz ierindoja vienā no redzamākajām vietām ārpus Latvijas dzīvojošo komponistu vidū. Viņas īpatni latviskā mūzikas genu struktūra, laikmetīgā izteiksme, kuŗa vienmēr ir meklējumu stadijā, emocionālā ele-

gance, cēlums un skaidrība man atgādina Lūcijas Garūtas garīgo pasauli. Taču tā nav tikai sievišķā mūzikas daba, tā ir vīrišķīgu, episki paspilgtinātu situāciju veidošana arī šajās variācijās. Atskaņotāji bija savu uzdevumu augstumos, laiks bija tik saulaini jauks, ka klausītāji gandariti varēja teikt paldies koncerta organizātoriem par šo garīgi piepildīto dienu.

Vakarā notika simfoniskās mūzikas koncerts, kuŗa atkārtotumu noklausījos Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas zālē. Par to tālāk.

Ainārs Rubiķis

Svētdienas - 5. oktobra pēcpusdienā bija tikpat rudenīgi skaista kā iepriekšējā diena. Klausītāju īpaši kuplais skaits, kas nav tik ierasts JVMA zālē, bija aizpildījis visas sēdvietas. Skatuvē liels simfoniskais orķestris. Šoreiz tas bija studentu orķestris. Diriģents Ainārs Rubiķis, kas guvis augstu starptautisku atzinību, bet tagad savas dienas vada Sibīrijā (ne izsūtījumā), kur ir Novosibirskas operas orķestra vadītājs. Vēl kāds piemērs Latvijas bagātību izsaimniekošanai. Vai patiesi Latvijas Nacionālajā operā neatradās viņam atbilstoša vieta? Jeb vai atkal atkārtojas Marisa Vētras aprakstītā *Baltā nama* nelaimju vēsture? Bet varbūt mūsu pašu bezzobainās un nabadzībā iedzītās kultūrpoli-

kas sekas? Vieta pārdomām!

Koncerts sākās ar Lolitas Rītmanes jaunāko opusu „Uvertūra gaismai”, ko orķestris „norāva” vienā elpas vilciēnā. Mūzikai nenoliedzami apziņā seko kino kadri no dažādām gaismas spektra pozīcijām. Autore komentāros min dažādas debespuses, dažādus skatpunktus gaismas maiņām, brīžiem romantiskus, brīžiem nostalgiskus. Instrumentācijas krāsu maiņas liecina par autores ilggadēju darbību kino mūzikas jomā. Taču kino mūzika ir mūzika filmām. Tai ir cits *esprit*, kā teiktu franči, cita mūzikas lomas izpratne sabiedrībā. Tai drīzāk ir lietišķs, praktisks lietojamības princips nekā koncertmūzikai. Komponiste centusies šo robežu pārkāpt, un visā visumā tas viņai arī izdevies. Holivudiskas kinoainas bija krāsainas, daudzveidīgas. Lietpratīgi veidota drāmaturģija ar galējo dinamiku pretstatiem. Arī klusuma mirklis, kaut īss, bija isteni vietā.

Bruno Skultes simfoniskais skerco „Nerris” sacerēts 1935. gadā. Radās citas domas par viņa skolotāju Jāzepu Vītolu, kas atļāvis tādas draiskulības. Un droši vien savu roku krāšņajā instrumentācijā pielicis arī otrs viņa pēdējais skolotājs Jānis Medīns.

Darbs ir spožs, aizrāvīgs, fantaziju rosinošs. To vajadzētu spēlēt daudz biežāk, jo tādas mūzikas latviešiem ir maz. Pēc ilgiem gadiem to 90. gados atskaņoja Liepājas simfoniki, bet, vai tas ir ieskaņots, nezinu. Šī bija pirmā reize, kad to dzirdēju. Bruno Skultes dzīve un karjēra veidojās Latvijai traģiskā laikā. Karš mainīja dzīvi radikāli un tikpat radikāli arī mūziku. Bruno Skulte nebija vienīgais no latviešu komponistiem, kuŗiem karš pārvilkā svītru slava un popularitātei.

„Nerris” šogad svin savu 79.

dzimšanas dienu, bet ir tikpat pilns zobgalības, dažādu stīķu un niķu, ka sekot tā gaitām var ar aizrūtēt elpu. Tāpat kā Richarda Štrausa „Tīla Pūcesspieģeļa jautrajām gaitām” (1895) vai Igora Stravinska „Kapričo klavierēm un orķestrim” (1929), jo kaut kādas atblāzmas, drosmīgo orķestrāciju, vitalitāti un dinamiku var sadzirdēt minētajos darbos. Taču B. Skultes „Nerris” dzīvo savu dzīvi. Domājams, 30. gadu Rīgā. Diezin kāpēc prātā iesauja Marisa Vētras, Volfganga Dārziņa un Jāņa Kalniņa kopīgās gaitas un nedarbi. Orķestris A. Rubiķa vadībā „Nerru” nospēlēja spoži.

Jāņa Kalniņa „Vijolkoncerts” (1945) trīs daļās, ko partitūrā sakārtojis Juris Ķeniņš, tika gaidīts ar nepacietību. Tas bija pirmatskaņojums Latvijā, jo pasaulē (Lībekā), tas atskaņots 1948. gada 20. maijā. Koncerts veltīts Olafam Ilziņam, savulaik slavētam vijolniekam. Taču koncertam ir traģisks liktenis, jo 1962. gadā pēc koncerta Ņubransvikā tā partitūra pazuda. Kā jau minēju, to restaurēja un visai prasmiīgi čellists Juris Ķeniņš. Pacietīgs un nepateicīgs darbs nodarboties ar cita kamzoļa lapišanu, kad pašam ideju pilna galva un tajās rosās jaunas domas.

Koncerta pirmās divas daļas, liekas, turpina 30. gadu beigās aizsāktā Jāņa Kalniņa mūzikas stilistikā. Tā ir izteikti jaunromantiska mūzika ar latvisku ietonējumu. Brīžiem parādās un pazūd Čaikovska rēnā, pastorālā rudenīgā aina, Jāņa Mediņa „Lidzenuma ainavas”. Jānis Zālītis pēc operas „Uguni” Jānim Kalniņam pārmeta pārāk lielu piekāpšanos klausītāju gaumei.

Taču trešā daļa *Allegro giocoso* ar savu daimonisko galopu mūs sviestin izsviež no iepriekšējās daļas klusinātās pašizpētes. Te izlīst viss, kas komponistam sakrājies dvēselē. Mūzika cērt un

lauž. Jā, tas ir īstais Janka Kalniņš, kādu mēs pazīstam no viņa „Hamleta”!

Orķestrim gan nebija viegli iejusties šā darba izpratnē. Kulminācijas bija izsmērētas, paviršas, metalla pūtēji turējās malā, gailiši, netīras skaņas, laiku pa laikam neprecizitātes arī koka pūtējiem. Vijolniece turējās varonīgi līdz galam, aplausus kompensējot ar piedevu, kādu no Vivaldi koncerta posmiem.

Tāivalža Ķeniņa **Ceturtais simfonija** (1972) šķiet vispazīstamākā no komponista darbiem. Tajā daudz izdomas, interesanti mūzikāli spēles paņēmieni, kaut kas no tā laika avangardistu arsenāla. Taču tas viss ir sakausēts monolitā simfoniskā trīs daļu ciklā. Šo darbu bieži esmu analizējis un rādījis saviem studentiem, kuŗiem darbs patika. Arī man tas ir tuvs.

Orķestris un diriģents to nospēlēja kopumā veiksmīgi, kaut otrā daļā *vibrato* maiņa stīgām, brīvā skaņu grupēšana pūtējiem (abām grupām), vēlāk arī stīgām, izrādās, bija ciets rieksts. Mūziķi maz radināti pie šādu darbu sašpes kopā. Un šajā ziņā Ķeniņš ir nesaudzīgāks par agrīno Vasku.

Ugunīgais fināls, dinamiski un ritmiski dažādots, mūziķiem deva apjēgu, kur viņi atrodas, un viss gāja labi līdz pat beigu posma *Lento subito*, kas deva iespēju sevi parādīt, ka mācību maksa (no valsts) nav gājusi secen.

Ar Imanta Ramiņa Simfonisko poēmu „Odisejs” (1995) koncerts beidzās. Autors raksta, ka „inspirācija” nākusi no tēva atmiņām par bēgļu gaitām. Kaut komentētāji apgalvoja, ka Ramiņa mūzikai simpatiska ir Baltijas valstu kultūra, šo skaņu viņa mūzikā nevaru atrast. Ramiņa instrumentālā mūzika man asociējas ar ārpus Eiropas mūzikas parādībām. Tās ir jaunas un varbūt tāpēc interesantas.

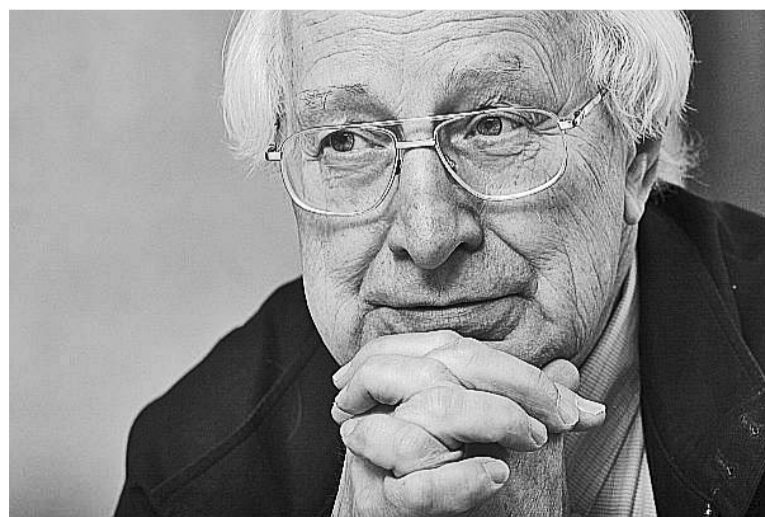
Andrejs Jansons un Prokofjevs

PAULS DAMBIS

Sestdien, 27. septembrī, Lielās ģildes Minsteres zālē bērnu vidū atkal bija redzams Andrejs Jansons. Viņa mūzikālās sarunas ar bērnu auditoriju Latvijas reģionos izraisa īpašu sajūsmu mazo klausītāju vidū. Ar lielo pieredzi ilggadējā sadarbībā ar dažāda vecuma bērniem Jansons panāk, ka nodarbības vienam otram varbūt ir pirmais un nopietnākais solis mūzikas valodas izpratnē, un varbūt kaut kur Bārtā vai Nīcā pēc kāda laika, mūzikas nemiera didīti, parādīsies kāds jauns Ešenvalds vai Melngailis.

Šoreiz mazo cilvēciņu un viņu vecāku auditorijai Jansons atskaņoja Sergeja Prokofjeva simfonisko pasaku „Pēterītis un vilks” (*Petja i volk*), ko komponists sacerējis 1936. gadā. Tā ir simfoniskā poēma, kuŗas pamatā ir krievu tautas pasaka, kuŗas saturu atskaņojuma laikā izstāsta tei-

cējs – aktieris. Pirmā „uzstāšanās” Prokofjevam ar šo opusu notika 1936. gada 2. maijā Maskavas Filharmonijas zālē. Pasaka bērniem patika, jo tās ideoloģija teicama saskaņējā ar komūnisma ideoloģijas „pasaku par mūžīgo labā uzvaru pār sliktu”. Šajā gadījumā nabaga vilks, kas tik ļoti kārōjis izsalkumu remdēt ar pilles apēšanu, nonāk nopietnu vīru ar ieročiem – mednieku gūstā, kuŗi viņu nogādā īpašā vietā, no kurienes izklūt nav spējis neviens. Pasaka lielā mērā ir salda virskārta, zem kuŗas slēpta baisā terorisma ikdiena. Ir 1936./37. gads, kad „vilku medībās” Maskavā un citās Krievijas pilsētās tiek izšauta Latviešu biedriba Krievijā, asiņainajā terorā iet bojā tūkstošiem nevainīgu cilvēku. Taču Prokofjevs, atgriezies no Parīzes Maskavā, dzīvoja savā pasaku un iedomu valstībā. Varbūt šis bērnišķīgais naivums ļāva

Andrejs Jansons

viņam saglabāt dzīvību un strādāt režīma labā.

„Pēterītis un vilks” faktiski sagatavo pašai dziedzīgo Pēterišu – partizānu psiholoģiju. „Gatavs darbam un aizsardzībai!”

Stalīna klonējums pēdējo saukļa daļu uztvēra burtiski. Ar bērna prātu. Un līdz pat šai dienai Latvijā šādu Pēterišu ar naida pilnām acīm ir gana.

Taču Andrejs Jansons nav

politīkis, paldies Dievam! Viņu neinteresē ideoloģijas un politikas divspēles, viņam patīk Prokofjeva vienkāršā, ritmiskā un orķestrāli krāsainā mūzikālā pasaka. Viņš pats pārlīcis to pūtēju kvintetam – flautai, obojai, klarnetei, fagotam un mežragam. Pārlūkums ir veiksmīgs un kaut kādā mērā pat bez stīgu instrumentiem pilnīgi pieņemams. Atskaņotāji LNSO mūziķi spoži veica savu uzdevumu. Zāle bija pilna. Sajūsma un atsaučība bija visu atskaņojuma laiku. Teicēja Uģa jociņi papildināja šo jautro, optimistisko ritu.

Kā stāstīja pats šī notikuma vaininieks, ar šo darbu viņi kārtīgi izceļojušies pa Latviju: Krāslavā, Ventspilī, Kuldīgā un citās vietās bērni ar vienādu prieku sagaidījuši mūzikālās pasakas „teicējus”. Visu to bērnu vārdā, kuŗus aizrāvusi Jansona mūziķa degsme, - LIELS PALDIES!

Mēs esam viena ģimene

Ar komponisti un PBLA Kultūras fonda Mūzikas nozares priekšsēdi Daci Aperāni sarunājas Gundega Saulīte

Divas dienas oktobrī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā risinājās konference „Latvija ārpus Latvijas”. Bet spraigās pārrunas un domu apmaiņu ievadīja vērienīgs latviešu simfoniskās mūzikas koncerts, ko bija organizējusi PBLA Kultūras fonda Mūzikas nozare sadarbībā ar J. Vitola Latvijas Mūzikas akadēmiju. Tas skanēja gan jaunajā koncertzālē Cēsis, gan Rīgā, Mūzikas akadēmijā. Vēl bija arī kameramūzikas koncerts Cēsis. Liela daļa atbildības un pienākumu šo mūzikas sarīkojumu organizēšanā gulās uz **Daces Aperānes** trauslajiem pleciem. Kādā konferences starpbrīdī izdevās komponisti uzaiņināt uz sarunu.

Juris Ķeniņš nule konferencē jūs nodēvēja par personu ar mūzikālo dubultpilsonību. Man gan drīzāk gribētos sacīt, ka esat latviešu mūzikas vēstniece Amerikā, Kanadā un Latvijā. Kā tad būs pareizāk?

Es uzaugu Manitobas latviešu sabiedrībā. Daudzi mūziķi, piemēram, Artūrs Ozoliņš vai Čikāgas Pieciši ciemojās mūsu mājās, mums, bērniem, tas šķita pierasti un normāli. Tomēr man tas aizvien ir bijis kaut kas īpašs. Tas bija brīnišķīgi, ar to es sāku iemilēt mūziku. Mani vecvecāki arī ļoti mīlēja latviešu mūziku, viņi spēlēja skaņuplates, mēs mājās dziedājām latviešu tautasdziesmas. Vecāki bija ļoti sabiedriski, un, kad mēs pārcēlāmies uz Montrealu, turpinājās tas pats. Manam tēvam Mārtiņam Štauveram radās ideja par jaunatnes dziesmu svētkiem, vēlāk arī par mūzikas noietnēm. Mana mamma Ilga Štauvere uzsvēra, ka tēvs ir ideju cilvēks, bet viņa pati visbiežāk bija šo ideju īstenotāja. Viņai bija ļoti sirsnīgas attiecības ar komponistiem, viņa mīlēja skaistumu. Mūziķiem patika ar viņu sadarboties, piemēram, Tālivaldim Ķeniņam, abu starpā valdīja patiesa sapratne. Es no mammiņas ļoti daudz iemācījos, bet, kad viņa aizgāja mūžībā, es jutu, ka būtu ļoti turpināt viņas darīto darbu. Man liels prieks, ka jauno mūziķu meistarkursi tagad ir pārcēlušies uz Latviju. Organizējot kursus, man visu laiku ir saikne ar jauniešiem dalībniekiem un tāpat ar Mūzikas akadēmijas profesoriem, mūziķiem vai ar maniem kollegām komponistiem. Jau pirms 25 gadiem, kad visa šī Odiseja sākās, bija sajūta, ka mēs esam viena ģimene, un tā sajūta mani nav atstājusi. Mēs, mūziķi, tīlts starp kontinentiem esam būvējuši jau diezgan ilgi, un mūsu latviešu mūzikas mīlestībai nav redzamas beigas.

Varbūt tas ir tāpēc, ka mūzikai jau vārdus nevajag, ir vieglāk saprasties?

Pareizi. Man liela mīlestība ir simfoniskā un kameramūzika. Bet tie daži pirmie ieskaņojumi, ko es dzirdēju bērnībā, bija Paulas Brīvkalnes dziedātās Jāņa Mediņa „Vēstules Pēram Gintam”. Man patika arī Jāņa Mediņa tautasdeju aranžējumi, klau-

sijos, kā Artūrs Ozoliņš spēlēja „Dainas” vai Jāņa Mediņa klavierkoncertu. Šie darbi dziļi iesakņojās manā mūzikālā apziņā.

Vai tie arī rosināja pašai ķerties pie komponēšanas?

Es tolaik to neaptvēru, neapzinājos. Es klausījos šajās skaņās, kas mani ļoti saistīja, isti nevarēju saprast, kāpēc, bet es jutos skaņu pasaules apburta. Varbūt tāpēc, ka ap mani visapkārt bija ļoti jauki cilvēki, daudzi no tiem nemaz nedarbojās kultūras laukā, bet viņi katrs kaut ko stāstīja par Latviju vai dziedāja savu dziesmu. Mani šie brīnišķīgie cilvēki raisīja kaut kādu sevišķu gaisotni, es klausījos mūziku, daudz kameramūzikas no platēm, un kaut kas mani uzrunāja.

Kad es pirmās reizes atbraucu uz Latviju un bija iespēja klausīties mūsdienu latviešu simfonisko mūziku un kameramūziku, es biju tādā sajūsmā. Līdz tam biju pazinusi Tālivaldi Ķeniņu, Arnoldu Šturmu, Bruno Skulti, mani saistīja arī amerikāņu mūzika, kaut tā ne vienmēr uzrunāja. Bet, kad es biju šeit, iepazīnos ar tik daudzām partitūrām, jo līdz tam mēs pie tām nevarējām tikt, tikai pamazām šis un tas parādījās no mūsdienu latviešu mūzikas ieskaņojumiem – bija tāda kasetīte ar Imantu Kalniņu, tad kādā mūzikas veikalā atradu viena Pēterā Vaska skaņdarba notis, bet tas arī bija viss. Latvijā man atvērs jauna mūzikas pasaule. Man ir bijusi liela laime jau kopš pirmajām reizēm, kad atbraucu, iepazīt brīnišķīgas komponistu personības un vē-

lāk arī viņus aicināt uz meistarkursiem. Daži tur ir bijuši pat divdesmit gadus, strādājuši visi, kas vēlas darboties ar jauniem mūziķiem.

Kā jūs galā nonācāt līdz idejai aicināt Pasaules latviešu mūzikas koncertā spēlēt Mūzikas akadēmijas simfonisko orķestri?

Tā nav mana ideja. Ideja radās Vijai Zuntakai Bērziņai kopā ar Mūzikas akadēmijas rektoru Arti Šimani vairāk nekā pirms gada. Sarunās par šo iecerēto konferenci tika domāts, kā to varētu kuplināt, tad Artis Šimani bija ieteicis – tas varētu būt Mūzikas akadēmijas orķestris. Tālāk jau nāca doma uzaicināt Aināru Rubiķi, kas mācījies akadēmijā pie Andra Vecumnieka, viņi abi arī tagad sadarbojas. Aināram arī tas šķita nozīmīgi, viņš vēl vakar pēc otrā koncerta uzsvēra, cik bijis aizkustinoši atkal tikt ar studentiem, ka viņš izjutis īpašu laimi, strādājot ar topošiem mūziķiem. Es pati novēroju, kā ar katru mēģinājumu diriģents un orķestris sāka starot arvien vairāk, un vakardienas koncertā jau bija panākts tāds pilnīgs starojums, kas apņēma diriģentu un jaunus mūziķus.

Tad Vija Zuntaka Bērziņa lūdz mani koordinēt koncerta programmu, organizēt norises tehnisko pusi – sarunāt māksliniekus. Par solisti aicināju Lauru Zariņu, es viņu pazīstu no TILTA koncertiem Amerikā, atcerējos viņas vijoles skaidro, gaišo toni. Manuprāt tas ļoti precīzi atbilst Jāņa Kalniņa vijol-

koncerta dvēselei, arī Ainārs Rubiķis to ļoti augstu novērtēja. Izrādās, ka viņš ar Lauru jau sadarbojies iepriekš, atskaņojot „Latvju kapričo”. Viņi abi bija priecīgi atkal sastapties mūzikā.

Lielā simfoniskā koncerta programma tiešām bija daudzveidīga, bagāta un dzīvīga.

Es ļoti vēlējos, lai programmā būt kāds mūsu komponista jaundarbs, tas ir svarīgi, lai programma sasauktos ar konferences temu „Latvija ārpus Latvijas”. Tā kā akcents bija uz pēdējiem desmit gadiem, nebija tik daudz darbu no šī posma, ko varētu iekļaut programmā. Lolitas Ritmanes jaundarbs „Uvertūra gaismai” būtībā ir dāvinājums šai konferencē un šiem koncertiem. Es novēroju, ka arī jauniešiem orķestra mūziķiem ir interesanti iepazīties ar Lolitas skaņdarbu un ar komponisti pašu, viņi sastapās vēl ar vienu personību. Atceros – man pašai savulaik bija svarīgi, ka biju iepazīsusi spilgtas radošās personības. Mūziķa tapšanā ne tikai profesionālām mācībām vien ir nozīme, izšķirīgas var būt arī tikšanās ar kādu personību, pavešas daudz plašāks skatījums uz mūziku un dzīvi, jo tapšana par profesionālu mūziķi ir saistīta ar garīgumu. Mūzikas radišana ir gandrīz vai garīga misija, es ļoti ticu tam, ka iepazīšanās ar personībām ir svarīga.

Un kur tad vēl iepazīšanās ar Bruno Skultes 1953. gadā radīto opusu „Nerrs”, tas jauniešiem mūziķiem un arī mums, Latvijas klausītājiem, bija jaunatklājums.

Es pati Bruno Skulti neesmu pazinusi kopš bērnības, bet reiz es viņu redzēju no mugurpuses. Tas bija Bruklinā viņa mūža pēdējā gadā. Es tolaik dzīvoju Kanadā, bet biju ieradusies Bruklinas latviešu baznīcā. Klausījos, kā skan ērģeles, – tik daudzkrāsaini. Es pagriezos un jautāju: „Kā sauc šo ērģelnieku?” Kāds man atbildēja: „Bruno Skulte.” Es biju ļoti jauna un toreiz neuzdrošinājos viņam pieiet klāt, lai iepazītos. Man Bruno Skulte saistās ar brīnumaini izteiksmīgo ērģel spēli.

Nu mēs nonākam līdz koncerta programmā iekļautajam Jāņa Kalniņa vijolkoncertam. Cik noprotams, tam ir īpaša vēsture.

Par šo skaņdarbu jāpateicas Jurim Ķeniņam, programmas veidošanā viņš daudz palīdzēja. Mēs esam seni kollegas, viņš reiz man stāstīja, ka pie viņa ir nonācis šī koncerta klavierizvilks un arī partitūra, bet tā nav pilnīga. Viņš izteica gatavību partitūru restaurēt un ierosināja, ka to varētu pirmo reizi atskaņot Latvijā. Šai stāstā ir arī kaut kāda mistērija, tur, cik man zināms, sava loma bijusi arī altistam Arturam Jansonam. Šis koncerts ir ticis atskaņots Kanadā, pēc tam notis bija pazudušas, balsis gājušas zudumā. Juris Ķeniņš pēc pagājušās vasaras Dziesmu svētkiem Hamiltonā, kur viņš bija mūzikas vadītājs, tūlīt

devās uz savu vasaras māju un diezgan stingrā režīmā strādāja ar vijolkoncertu. Termins bija 1. septembris, un tik tiešām – noteiktajā dienā saņēmu no Juŗa pabeigtu darbu, varējām sūtīt uz Mūzikas akadēmiju, lai studenti mācās. Laurai Zariņai klavierizvilks bija nosūtīts jau vasarā. Tas bija apbrīnojami, ka soliste šo koncertu spēlēja no galvas! Tik izjusti un virtuozī.

Un kas noteica citu darbu izvēli?

Tālivalža Ķeniņa 4. simfonija tiek uzskatīta par vienu no viņa izcilākajām kompozīcijām. Mēs piedzīvojām ļoti spilgtu atskaņojumu. Tagad šis darbs būs jauniešu orķestra repertuārā. Cepuri nost jauno mūziķu priekšā! Arī viņu pēdējais koncerts bija ļoti lepni, ka audzēkņiem izdevies apgūt šo „konservatīvā modernista” skaņdarbu.

Savukārt, koncerta beigu daļai izvēloties Imanta Ramiņa simfonisko poēmu „Odiseja”, šķita, ka tas labi sasauksies ar Ritmanes uvertūru koncerta ievadā.

Zīmīgi, ka pirmajai koncertu dienai bijāt izvēlējušies jauno koncertzāli Cēsis.

Mums bija liels prieks sadarboties ar mūziķiem un ar koncertzāles Cēsis administrāciju. Laimējās būt tur kopā ar paziņām jau tad, kad koncertzāle bija tukša. Sastapu Inesi Zagorsku, koncertdaļas vadītāju, viņa mums izrādīja visu namu un arī abas zāles – lielo un kamerzāli. Radās ideja kamerzālē sarīkot stundu gaŗu kameramūzikas koncertu, bet vakarā lielajā zālē – ļaut, lai skan latviešu simfoniskā mūzika. Plānojam tā, lai starp abiem koncertiem būtu laiks tiem apmeklētājiem, kuri vēlas, aiziet arī uz Pasaules latviešu mākslas centru, kas atrodas tikai dažu soļu attālumā Cēsu centrā.

Lielais divdaļīgais simfoniskais vakars un vēl kameramūzikas koncerts ir tiešām nopietns, skaists darbs ar cēlu mērķi, ko jums izdevies veiksmīgi īstenot.

Man par to ir liels gandarījums. Šobrīd sajūtu ne tikai lielu savilņojumu, bet arī spēku pieplūdumu. Man ir daudz jau kopš jaunatnes dziesmu svētkiem iegūtu draugu un domubiedru – Lolita Ritmane, Pauls Berkolds, Juris Ķeniņš un vēl citi, – mēs daudzkrāt esam darbojušies kopā. Pašlaik visi esam šeit, Latvijā, katram ir vēl savs laika gaitā iegūtu draugu pulks, un mēs visi esam apvienojušies. Konferencē dzirdējām Vizmu Maksīņu, Liliju Zobens, mākslas centrā un konferencē sastapām Gunu Mundheimu. Tā visa ir mana paaudze. Darbojamies mēs, darbojas mūsu bērni, tātad arī nākamā paaudze. Koncertos bija prieks redzēt daudz jauno klausītāju, tas ir tik svarīgi, ka sadarbojamies visas paaudzes. Mums jau ir radušās jaunas idejas, kā šo sadarbību turpināt. Par to tagad domāsim – es, Juris, Inese Zagorska, Mūzikas akadēmija arī domās, un domās arī Ainārs Rubiķis. Mēs esam viena ģimene, mums jāstrādā kopā un vienā virzienā.

Baltijas jūras bēgļiem laivās 70 gadu atcere

VALENTĪNA LASMANE

Baltijas jūras Mūzikas festivāla žurnālā 22. augustā parādījās pirmās ziņas par šādu tematu. Žurnālists bija saskatījis zināmu vēstures atkārtosanos, salīdzinot tagadējos notikumus Vidusjūrā ar tālaika darbību Baltijas jūrā. 1944. gada vasaras un rudens mēnešos Baltijas jūra pārpildījās laivās, prāmjos un kuģiņos bija aizsūpojusi uz Zviedriju ap 30 000 baltiešu – 27 000 igauņu un zviedru-igauņu, kā arī 4000 latviešu. Šis temats visu atvasaru parādījās šejienes baltiešu aktivitātēs, atspoguļodamies arī zviedru sabiedrībā un plašsaziņas līdzekļos. Jau 23. augustā, kad baltieši kopā ar zviedriem pulcējās Stokholmas centrā pie Normalmes Baltiešu pieminekļa staba, lai atcerētos *Baltijas ceļu* 25. gadskārtu, tika pieminēti pagājušie baltiešu 70 gadi Zviedrijā. Tāpat šim tematam garām netika 31. augustā Kapu svētkos Stokholmas Meža kapos. Tas caurstrāvoja arī Latviešu pensionāru biedrības kuģīša izbraukumu 2. septembrī, kad gribot negribot nācās salīdzināt spožo sauli, omulīgo gaisotni uz ērtā kuģa klāja ar toreizējo nakts melnumu, vētras bangām un bezizejas liktenību. Labi, ka nebija daudz tādu braucēju, kas paši bija to pārdzīvojuši, bet pārstāstīja dzirdēto.

Gotlande ar tās lielo ostu Sliti un daudzajām mazajām zvejnieku ostiņām visvairāk glabā to gadu atmiņu. Turienesi bija tie, kuŗi vistiešāk izjuta sastapšanos ar svešajiem, kuŗu pārgurušajos

Bēgļi laivā

vaibstos manīja vēl cerību. Par 13. jūlija sarīkojumu sk. *BL* rakstā 36. numurā.

Ar Gotlandi saistās arī „jubilejas sarīkojums” Stokholmā, Igaunijā namā, 18. septembrī. Tur atklāja Pēteru Inīņberga sakārtoto Gotlandes fotografa Dāvida Holmerta (1890-1951) fotoizstādi ar viņa uzņemtajiem baltiešu bēgļiem Gotlandē pirms 70 gadiem. Izstāde bija kā tāds unikāls gadījums. Tikai pirms diviem gadiem Dāvida Holmerta dēla atraitne nejauši bija atklājusi plauktā 700 fotonegātīvus no tiem laikiem. Tagad tie, pārkopēti, palielināti un sistēmiski sakārtoti, priecina daudzos apmeklētājus. Izstāde bija atvērta vairākas dienas, un telpas vienmēr bija pilnas. Šie perfektie attēli, uzņemti ar toreizējiem aparātiem, ir kā klasiskie mākslas darbi, kur katrs ska-

tītājs atrod sev ko interesantu. Vecajiem Zviedrijas latviešiem tie atdzīvināja jaunības dienas. Jaunākie, īpaši tagadējie ieceļotāji, guva labu vizuālu ieskatu vectēvu laikmetā. Sagādījās arī liktenīgi brīži: kāda sirma dāma saskatīja attēlā savu tuvu draugu, kuŗš bija palicis Gotlandē, un viņi vairs nebija ne reizi redzējušies. Tikai nupat šai telpā viņa bija uzzinājusi, ka draugs divas dienas iepriekš apbedīts Gotlandē. Šeit fotoattēlā viņš bija jauns cilvēks.

Stokholmā šo 70 gadu piemiņu nobeidza visas baltiešu organizācijas kopā ar koncertu Jēkaba baznīcā, kur dziedāja igauņu un latviešu kuŗi un solisti pamišus ar mūzikas ansambli. Ļaužu bija daudz, un klausītāju pārdomās šķita jūtama tāda kā likteņa kopība. Šī jubileja tika svi-

nēta arī citās pilsētās. Piemēram, tepat galvaspilsētas tuvumā, nelielajā Norteljē pie Baltijas jūras. Šis pilsētas apkaimē ir daudzas dažāda lieluma ostas, kur pirms 70 gadiem pietājuši ap 70 000 bēgļu transporti. Tagadējās nelaimes ainas un posts pie Vidusjūras līcis ļaudīm atcerēties, ko tēvi, vectēvi stāstījuši par šejienes - Baltijas jūras piekrastes bēgļiem Otrā pasaules kara beigu posmā. Norteljes pilsētas valde nolēmusi jau šīnē gadā pilsētas parkā uzcelt pieminekli baltiešu bēgļiem. Pilsētas kultūras vadītājs sazinājies ar netālu dzīvojošo igauņu izcelsmes tēlnieku. Savu ieceri īstenojot, viņš apstrādājis varen lielu akmensbluķa virsmu kā jūras viļņus un tanis iemontējis bronzā izlietu mazu laiviņu, kuŗā saspiedusies ģimene ar bērniem. Iespaids ir ļoti reāls un arī simboliski apererģis. Pieminekli atklāja 6. septembrī ar runām un kuŗa dziesmām un sekojošu iesvētījumu baznīcā. Protams, Norteljes laikraksts visu to plaši aprakstīja. Gēteborgas laikrakstā jau vasarā bija plaša intervija ar turienes aktīvu latvieti Ilzi Šakari, iztaujājot viņu par laiku pirms 70 gadiem. Ilze

toreiz gan bijusi zidainis, taču stāstījusi par vecmāmiņas pierakstīto bēgšanu no Latvijas. Gēteborgā šī gada atceres sarīkojumu organizēja Zviedrijas igauņu apvienība visiem kopā 28. septembrī pilsētas teātra *Lilla Scenen* telpās.

Nobeidzot šo tematu, pieminēšu vēl avīzes *Eskilstuna Kuriren* ievadrakstu saistībā ar šo jubileju, kur sevišķi izcelti baltiešu bēgļi, kam bijusi ietekme Zviedrijas valsts mērogā. No latviešiem minēta bijusi ārlietu ministre Laila Freivalds un starp vairākiem igauņu kungiem - Ilona *Wikland* - rakstnieces Astridas Lindgrēnas darbu ilustratore. Manu uzmanību saistīja arī šīs avīzes atklātība, aprakstot toreizējās zviedru politikas negatīvo nostāju pret baltiešu bēgļiem (tā valdīja arī kādā sabiedrības daļā). Komunistu partija tad varēja legāli zāķāt baltiešus par „fašistiem” vai spiegiem un zviedru birokrātija nevis atviegloja viņu iedzīvošanos svešumā, bet sarežģīja to ar visādiem aizliegumiem. (Piemēri bija minēti avīzē.)

Vai vakardienai mācīt ko rītdienai?

ZIŅAS ĪSUMĀ

Valmierā 22. kājnieku bataljonā Kaugurmuižā atklāts Jaunsardzes centrs, kur atradīsies Jaunsardzes departamenta 3. novada administrācija un telpas jaunsargu apmācībai. Līdz šim Valmieras novada jaunsargi izlīdzējās ar zemessardzes stāba piedāvāto infrastruktūru. Pašlaik 3. novadā ir 2500 jaunsargu, ar kuŗiem strādā vairāk nekā 40 instruktoru.

Invalidu un viņu draugu apvienības Apeirons un biedrības Babyroom vērīenīgā vides pieejamības akcijā visā Latvijā noskaidrotas ģimenēm ar maziem bērniem un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām draudzīgākās pilsētas. Vidzemē par tādām atzītas Valmiera, Sigulda un Gulbene, Kurzemē - Liepāja, Ventspils un Nīca, Zemgalē - Jelgava, Tukums un Bauska, Latgalē - Daugavpils, Vārakļānu un Līvāni. Par nedraudzīgajām atzītas Krāslava, Saulkrasti un Mērsrags.

Rēzeknē, Latgales vēstniecībā GORS, 30. oktobrī pirmo un vienīgo reizi notiks literāri mūzikālais jaunuzvedums „Francis”, kas veltīts garīdznieka, literāta, valstsvīra un sabiedriskā darbinieka Franča Trasuna 150. gadadienai. Režisore Māra Zaļaiskalns, dzejniece Anna Rancāne un muzikas konsultante Ilona Rupaine. Piedalīsies aktieri Oskars Lustiks, Aldis Leidums, Jurgis Lipskis un Inga Drele, deju kopa „Dziga”, Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskolas jautkais koris Andas Lipskas vadībā un Zanes Pumpures-Prāmnieces „Smilšu kin”.
Rēzeknes sieviešu koris „Medicus” (diriģentes Ināra Skrule un Anda Lipska) ieguvis sudraba godalgu Slovaķijas galvaspilsētā Bratislavā no 2. līdz 5. oktobrim notikušajā Starptautiskajā amatieru kuŗu festivālā *Bratislava Cantat II*. Kopš 2005. gada šajā festivālā no Latvijas piedalījušies 10 kuŗi dažādās grupās un ieguvuši vienu zelta un deviņas sudraba godalgas.

Tārgales pamatskolā 10. oktobrī notika Ventspils Mūzikas vidusskolas un Mūzikas skolas audzēkņu īpašs koncerts - veltījums izcilajai operdziedātājai Alīdai Vānei. Spožas slavas apmirdzēti 12 gadi dziedātājas mūžā aizvadīti uz daudzām Itālijas operu skatuvēm. Viņa uzstājusies Amerikā, Argentīnā, Urugvajā, Čīlē, Holandē. Operdziedātājas talants citur tika atzīts un cildināts, tikai Latvijā par to diemžēl bija zināms maz. Pie mākslinieces dzimtajām „Jaunalkšņu” mājām notiks piemiņas brīdis, viņas piemiņai Doku kapos tiks nolikti ziedi.

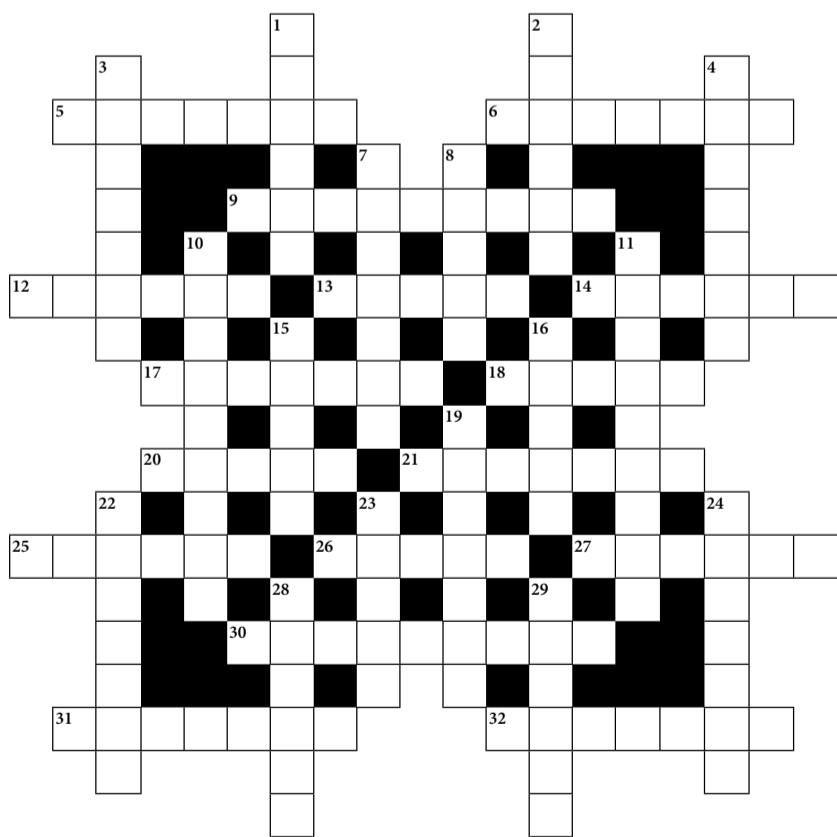
Engures iedzīvotājam Helēnai Strēlei oktobra sākumā apritēja 100. dzimšanas diena. Viņa saņēma apsveikumu no Latvijas prezidenta Andra Bērziņa. Helēnas kundzei ir divi bērni, divi mazbērni un četri mazmazbērni. Ciemos bija sabraucis kupls radu pulks. Mūža atvasaru Helēna Strēle vada pie meitas Birutas Vecvanagas.

Ugālē jau piekto sezonu atvērta zupas virtuve, kur silto ēdienu izsniedz trūcīgajiem Ugāles pagasta un Ventspils novada iedzīvotājiem, kuŗi nonākuši krīzes situācijā. Financējums pārtikas preču iegādei piešķirts no Borisa un Ināras Teterevu fonda labdarības programmas „Maizes rīciens”. *Latvijas Gāze* zupas virtuvei uzdevinājusi gāzes balonus, arī Ugāles iedzīvotāji aktīvi ziedo dažādus dārzeņus un pārtikas produktus. Zupas virtuve būs atvērta līdz 2015. gada 30. aprīlim.

Īsziņas sagatavoja VALIJA BERKINA

Sastādījusi DAIGA KALNS (ASV)

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Iesākts adijums. 8. Ienākums, ko regulāri saņem (kā) īpašnieks. 10. Tāds, kam ir plaisas. 11. Dokuments, kuŗā ir ietverts (sanāksmes) gaitas secīgs pieraksts. 15. Pēc nopļaušanas ataugusi zāle. 16. Kādas norises ātrums. 19. Vads, ko aptver izolācijas kārtā un hermetisks apvalks. 22. Elpošanas orgāns. 23. Angļu garuma mērvienība. 24. Ēdams jūras gliemis. 28. Latviešu rakstnieks (1879-1945). 29. Ciets, ūdeni nešķīstošs nemetallisks iezis.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 38) atrisinājums.

Līmeniski. 7. Kalevala. 8. Satelīts. 10. Traps. 11. Sijas. 12. Karavelas. 16. Valsis. 19. Padegs. 20. Konsole. 21. Usuri. 22. Trose. 23. Žurka. 24. Svāri. 25. Epīra. 28. Narde. 30. Tritons. 31. Stress. 32. Svītas. 36. Baklažāns. 40. Locis. 41. Gauja. 42. Interese. 43. Regtains.

Stateniski. 1. Klupe. 2. Kaskas. 3. Laima. 4. Asote. 5. Atēnas. 6. Silis. 7. Karakals. 9. Smaragds. 13. Velss. 14. Diližanss. 15. Baltinava. 17. Konkūrs. 18. Olivīns. 26. Patisoni. 27. Ētika. 29. Dražējas. 33. Raizes. 34. Indigo. 35. Tilts. 37. Lādes. 38. Žanrs. 39. Tācis.

Līmeniski. 5. Visums, universs. 6. Smaržīgs lūpziēžu dzimtas puskrūms. 9. Formas tērpis, uni-forma. 12. Veļot savienot, sablīvēt. 13. Ar redzi uztverama apkārtne. 14. Daudz un ilgi domāt. 17. Kausēta metalla gabals, stienis. 18. Neprecēta jauna sieviete. 20. Plašs saviesīgs sarīkojums. 21. Latvijas armijas pulkvedis. 25. Hermetiski noslēdzams trauks gāzes uzglabāšanai. 26.

Apavu apakšējās daļas. 27. Vērties vaļā (pumpuriem). 30. Skolas audzēknis. 31. Daugavas pieteka. 32. Kosmisks ķermenis, kas, saskaroties ar zemes atmosfāras slāņiem, daļēji vai pilnīgi sadeg.

Stateniski. 1. Novada centrs Kurzemē. 2. Ūdens transporta līdzeklis. 3. Upe Vidzemē. 4. Plakana, nesimetriska zivs ar acīm ķermeņa vienā pusē. 7.

ZIGFRĪDS ZADVINSKIS

Rudens bazāri lielākajā daļā no mazākām un vidējām latviešu kopienām Amerikā kļuvi par vienu no populārākiem šo kopienu sarīkojumiem, kur pie bagātīgas maltītes un īsas programmas ar nekad neiztrūkstošu mantu loteriju satiekas un izrunājas draugi. Paši dalībnieki arī atved un uzdāvina loterijas laimestus, nedaudz atbrīvojot savus pārlādētos skapju plauktus, paši arī lozes izpērk, vinnē jaunās mantas (varbūt nākamai loterijai) un priecīgi brauc mājās. Pirms vairākiem gadiem bazāriem nebija tik prominēta vieta sarīkojumu virknē, jo daudzi citi sarīkojumi saistīja vairāk klausītāju. Latviešu biedrību namu gaitēnos šodien var redzēt vitrīnas ar daudzām fotogrāfijām no pagājušo laiku godības. Tur redzam koristus, tautasdeju grupas, kas uzstājas vietējos sarīkojumos, aktierus, kas nogrimēti tās dienas izrādei šini pilsētā, smaidošas skautu un gaidu sejas, latviešu nedēļas nogales skolas bērnus ar saviem skolotājiem, sarīkojumu un jubileju bildes ar kuplu dalībnieku skaitu utt. Pamazām, nemanot, tas viss ir aizgājis vēsturē, kā tajā dziesmā: *pa kuŗu laiku nosirmoja jūra, pa kuŗu laiku nosirmojām mēs*. Lielākā daļa no šiem dziedātājiem un dejotājiem jau ir viņā saulē, bērni ir uzauguši lieli un dzīvo citās pilsētās, viņu vietā jauni nav nākuši. Protams, lie-

lajās latviešu kopienās Amerikā aina ir daudz labāka, *tur vēl viss notiek*, lai arī ne tik intensīvi kā agrāk, labāk tur, kur iebraukušas jaunas ģimenes no Latvijas un sāk piedalīties latviešu sabiedriskajā dzīvē.

Kad nu es šo teicamo esmu nokratījis no savas sirds, tad mēģināšu pastāstīt par šiem rudens bazāriem Grandrapidos. Tos ievadīja Daugavas Vānagi un vanadzēs ar t.s. Bērtuļa tirgu

6. septembrī, kā parasti vietējās Latviešu luterāņu draudzes baznīcas pagalmā. Šogad aukstais laiks sadzina visus baznīcas lejas zālē. Sarīkojuma nagla bija Olgas Jansones sagatavota Lidijas Tīcmanes ludiņa – komēdija "Modernā Māksla". Piedalījās četri vietējie aktieri: Daina Grinbergs, kas tēloja prominentu sabiedrības dāmu ar savu vīru Jāni Jansonu, otrs pāris bija klaču dāmas, tās tēloja Anita

Knocha un Olga Jansone. Uzvedums ieguva lielu publikas atsaucību. Sarīkojumu noslēdza kopēja maltīte un izloze.

Latviešu biedrības bazārs notika 21. septembrī. Sarīkojumu ievadīja priekšniece Dr. Līga Gonzalesa, ar lūgšanas vārdiem pateicoties visiem klātesošiem par biedrības atbalstīšanu. Sarīkojumu daļas vadītāja Rūta Puriņa aicināja visus tajā dienā pieminēt mūsu dzimteni Lat-

viju, atzīmējot, ka sanākušie tautieši arī nāk no visiem Latvijas novadiem. Sarīkojuma muzikālajā daļā Vija Bowles atskaņoja L. van Bethovena *Mēnesnīcas sonātu*. Ivars Petrovskis, Grandrapido Latvijas Saeimas vēlēšanu iecirkņa priekšnieks, informēja bazāra apmeklētājus par Saeimas vēlēšanām 4. oktobrī. Sarīkojuma nobeigumā Dainas Grinbergas sagatavotā maltīte un Dāmu komitejas loterija.

Grandrapido luterāņu draudzes bazārs notika 5. oktobrī baznīcas sarīkojumu zālē tūlīt pēc svētdienas dievkalpojuma, ko vadīja mācītāja Ilze Lārsena. Šis bazārs izcēlās ar garšīgu maltīti, ko bija sagatavojušas draudzes dāmas Ausma Dāvis, Līga Gonzalesa, Ilga Kalniņa, Anita Knocha, Māra Knuble, Baiba Lejiņa un Līga Ruperte jun. Dāmu komitejas priekšnieces Ilzes Runkas vadībā un ar ļoti bagātīgu izlozi, (kur par 50 centu lozi varēja laimēt vērtīgas gleznas), ko vadīja Irēne Vanuška ar palīdzību.

Nākamais Rudens bazārs būs Grandrapido latviešu katoļu draudzei 12. oktobrī Latvijas Biedrības telpās, tūlīt pēc svētdienas dievkalpojuma plkst. 12:00.

Bazāru serijs noslēgs Grandrapido pensionāri sestdien, 25. oktobrī, plkst. 4:00 pēcpusdienā Latviešu biedrības telpās, kuŗā arī uzstāsies dziedātāju ansamblis no Ciema Latvija pie Gaŗezera.

Latviešu biedrības bazāra dalībnieki. Pirmā rindā no kreisās: Līga Gonzalez, Rūta Puriņa, Paulīne Zadvinska, Lidija Tarbunas. Otrā rindā stāv: Daina Albertina, Nellie Barkans, Dace Nichols, Vija Bowles, Marija Felkers un Ivars Petrovskis // FOTO: Baiba Lejiņa

Latviešu lūgums atbalstīt Baltijas Valstu intereses

ILZE ŠĪMANE

Dr. med. A. Pones un PBLA priekšsēža J. Kukaiņa aicināts, 4. septembra vakarā **Kalamazū** Latviešu centrā ieradās Mičiganas pavalsts ASV Kongresa pārstāvis Freds Aptoni (*Fred Upton*). Viņš ir ASV Kongresa apakšpalātas (*House of Representatives*) Enerģijas komitejas priekšsēdis un, pilsoņu ievēlēts, savas darbības 18 gados arvien bijis Baltijas valstu interešu aizstāvis.

Vakaru atklāja K. Druva, iepazīstinādamas ar viesi un izteikdamas ārpuslatvijas latviešu intereses un vēlmes ASV valdībai, ko tālāk virzīt var kongresmens Aptoni. K. Druva salīdzināja kādreizējo Hitlera varmācīgo Sudētijas apgabala pārņemšanu ar šodienas Putina Krimas aneksiju. Notikums, protams, satrauc Baltijas valstu iedzīvotājus. Bez fiziskās drošības Baltijas valstīm nelabvēlīga ir arī Putina Krievijas izricība ar dabas gāzes pievades nogriešanu ne tikai Baltijas, bet līdz ar to arī pārējām Eiropas valstīm. Un tāpēc jūtamies pagodināti un pateicīgi šovakar pārrunāt sasāpējušos jautājumus un lūgt kongresmena Freda Aptoni atbalstu, kuŗš, kā paruna saka, ir īstais vīrs, īstā laikā un vietā.

PBLA priekšsēdis J. Kukainis, K. Druva, kongresmens F. Aptoni (F. Upton), D. Pone, Dr. A. Pone // FOTO: K. Pone

Kongresmens Aptoni pateicās par iespēju viesoties latviešu kopienā. Viņš uzsvēra baltiešu nozīmīgumu, atzīdamas, ka mūsvisus vieno etniska identitāte. Bez fiziskas aizsardzības šobrīd Baltijas un pārējām Eiropas valstīm ir nepieciešama dabas gāzes piegāde, **un viņš, cik vien viņa spēkos, centīsies panākt ASV valdības atbalstu šajā jautājumā, piedāvājot Eiropai**

un Baltijas valstīm ASV enerģijas palīdzību. (Aplausi)

Tālāk vakara norisē sekoja klātesošo jautājumi, kas visvairāk saistījās ar Baltijas valstu drošību un ASV iespēju palīdzēt ar enerģijas piegādi. Kongresmens Aptoni solījās šo vēlmi atkārtoti dokumentēt un virzīt tālāk, ko jau arī ir darījis, bet rezultāti tomēr atkarīgi no pārējām valdības instancēm,

kas jautājumu var labvēlīgi pieņemt un, visbeidzot, arī no ASV Prezidenta piekrišanas vai nolieguma.

Vakaram bija sagādāts cienasta galds, par ko rūpējās D. Pone ar palīdzību.

Vēlēšanas Mineapolē

12. Saeimas Mineapoles vēlēšanu iecirkņa vēlēšanu komisija Mineapoles St. Paulas ev. lut. draudzes nama lielajā zālē. No kreisās: Inta Lācplēse, Pēteris Kalniņš, komisijas priekšsēde Indra Halvorsone, Vilis Zaeska, Zinta Pone

Visu mūžu skolotājs

Profesora Gundara Ķeniņa Kinga akadēmiskās dzīves un jaunās grāmatas svinēšana

Sietlas Latviešu centrā 28. septembrī profesors Gundars Ķeniņš Kings bija aicinājis draugus un kolēģus uz saviesīgu pēcpusdienu, atzīmējot savu atvairšanos no akadēmiskās dzīves un atklājot savu jaunāko grāmatu: „*Nation-Building in the Baltic States: Transforming Governance, Social Welfare, and Security in Northern Europe.*” Grāmatas līdzautors ir profesors *David E. McNabb*. Profesors Ķeniņš Kings un viņa kundze Valda bija gādājuši par bagātīgu bufeti ar gardiem ēdieniem, vīnu, un 98 gadu vecās Aijas Pakules ceptiem pirāgiem, kas esot vislabākie pasaulē.

Gundars Ķeniņš Kings dzimis Rīgā, tēvs Atis Ķeniņš – skolotājs, rakstnieks un Latvijas valstsvīrs, māte Austrā Dāle – vēstures skolotāja, dzejniece un sabiedriska darbiniece. Profesors Ķeniņš Kings ieguvis doktora gradu Stanfordas universitātes *Business* fakultātē. Viņam ir Latvijas Zinātnes padomes grāds ekonomikā un Rīgas Tehniskās universitātes goda doktora diploms. Profesors ir *Pacific Lutheran* universitātes *School of Business* dibinātājs un ilgus gadus šīs skolas dekāns, daudzu zinātnisku rakstu un grāmatu autors un viens no *Association for the Advancement of Baltic Studies* (AABS) galveniem dibinātājiem. Kopš 1991. gada profesors Ķeniņš Kings ir *Pacific Lutheran* universitātes goda profesors un dekāns. Latvijas prezidente Vaira Vīķe-Freiberga 2006. gadā pasniegta profesoram Triju Zvaigžņu ordeni par viņa mūža darbu un devumu Latvijai. Par sevi viņš saka: „Lai cik raiba ir bijusi mana dzīve, es tomēr vispirms esmu skolotājs.”

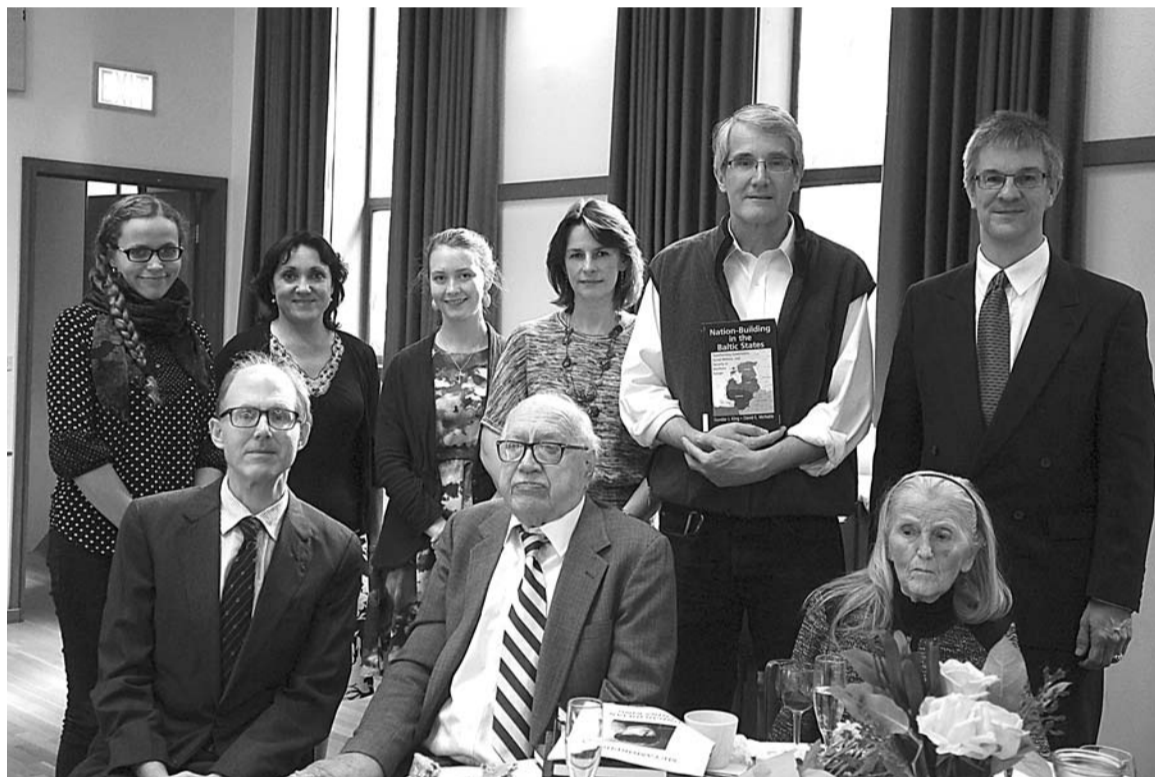
Svinībās piedalījās profesora ģimene – meita Marita (strādā pie *General Electric* biofarmācijas laukā) ar vīru Robertu *Hunter* un mazdēls Roberts Ķeniņš *Hunter* no Bostonas rajona, kā arī dēls

Jānis – liels modernās mūzikas cienītājs un Takomas pilsētas publiskās bibliotēkas darbinieks. Profesora 11 gadu vecais mazdēls Roberts iepriecināja svētku dalībniekus, nospēlējot sava vectēva brāļa, komponista Tālivalža Ķeniņa, divus īsus klavieru skaņdarbus un vienu cita autora darbu.

Latviešu biedrības Vašingtona pavalsts priekšsēde Sarmīte Dāvidsone sveica profesoru no latviešu saimes un pasniegta viņam puķes. Sekoja šampānieša tosts profesoram un viņa kundzei par godu. Marita Kinga runāja par saviem vecākiem, uzsvērdama, ka māte Valda ir vienmēr bijusi ģimenes sirds, liekot ģimeni pirmajā vietā un kādu laiku atliekot savas personīgās akadēmiskās intereses. Vēlāk viņa ieguva ma-

No kreisās: profesors *David E. McNabb* un profesors Gundars Ķeniņš Kings // FOTO: Guntis Šmidchens

Priekšā no kreisās: Jānis Ķeniņš Kings, profesors Gundars Ķeniņš Kings, Valda Ķeniņa Kinga. Otrā rindā no kreisās: igauņu lektore *Liin-Ly Roos*, lietuviešu lektore *Aušra Valančiauskieni*, doktorande Vašingtonas universitātē *Indra Ekmane*, latviešu lektore *Ieva Grinberga*, Vašingtonas universitātes bibliotēkas slavu un austrumeiropas nodaļas vadītājs *Michael Biggins* un profesors *Guntis Šmidchens*

ģistra gradu psiholoģijā. Par tēvu Marita saka, ka viņa mūža darbs ir bijis universitāte un Baltijas studijas – divas pasaules, kurām viņš nodevās ar visu sirdi un dvēseli.

Marita deva vārdu grāmatas līdzautoram un Ķeniņa Kinga kolēģam *Pacific Lutheran* universitātē, profesoram *David E. McNabb*, kurš pastāstīja par abu profesoru ilggadīgo sadarbību un grāmatas tapšanu. Profesors *McNabb* 1992. gadā bijis vieslektors Stokholmas ekonomikas augstskolā Rīgā un ir ļoti iemīlējis Latviju. Kopš tā laika viņš ir sadarbojies ar profesoru Ķeniņu Kingu pētniecībā par Baltijas valstīm un rakstot par baltiešu un Latvijas ekonomiku.

Svinībās piedalījās Vašingtonas universitātes Baltijas studiju programmas vadītājs profesors *Guntis Šmidchens*, kā arī visas trīs baltiešu lektores. Profesors Šmidchens apsveica profesoru no Baltijas studiju programmas un nosauca tikko iznākušo grāmatu par „dokumentu par trīs valstu dzīvi”. Profesora Ķeniņa Kinga mūža darbs ārpus uiversitātes – viņa otrā ģimene ir bijusi AABS – viņš bija tās dibinātājs un prezidents. „Viņš ir AABS ķeniņš!” teica profesors Šmidchens.

Pēc apsveikumiem un runām apmeklētāji vēl pakāvējas parunāt ar profesoru un viņa kundzi Valdu. Liels paldies Ķeniņa Kinga ģimenei par skaisto, interesanto pēcpusdienu. Paldies profesoram par visu, ko viņš ar dedzību un mīlestību ir darījis, lai iepazīstinātu pasauli ar situāciju Baltijas valstīs, īpaši Latvijā. Apsveicam viņu ar jauno grāmatu un vēlam viņam un kundzei gaišas, saulainas atpūtas dienas. Profesors saka, ka viņš nākotnē vēlas veltīt laiku ģimenei un palīdzēt pacelt izglītības līmeni Latvijā.

Grāmata nopērkama www.amazon.com un „Barnes & Noble”.

I. M.

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

BOSTONA (MA)

Bostonas Trīmdas draudzes nams (58 Irving St, Brookline, MA).

19. oktobrī 13:00 koncerts *Music by Pēteris Aldiņš*. Programmā Pēteris Aldiņa ievads un viņa komponētie darbi. *River songs* pirmatskaņojums. Rīko Jaunanglijas baltiešu apvienība ar Latviskā Mantojuma fonda Bostonā atbalstu. Ieeja \$25, bērniem zem 12 g. bez maksas.

Hancock Church (1912 Mass Ave, Lexington, MA).

15. novembrī 19:30 *Labyrinth* koŗa koncerts. Profesionālais koŗis uzstāsies ar koncerta programmu *Celestial Spaces*: komiskas dziesmas par debesīm, zvaigznēm un nakti. Dirigē *Dr. Anita Kuprisa*. Biļetes pie ieejas: \$20 un \$15.

Info: www.labyrinthchoir.org; labyrinthchoir@gmail.com; 508-481-2453.

DENVERA (CO)

Kolorado Latviešu kultūras centrs (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226), tālr.: 303-986-5337 vai 303-913-8081. **Piektdienās** 19:00 tiekas latviešu deju grupa, 20:30 notiek koŗa mēģinājums.

FILADELFIJA (PA)

Fil. latv. ev. lut. Sv. Jāņa baznīcā (301 N Newtown St, Rd, Newtown Sq, PA 19073)

25. oktobrī 14:00 Sv. Jāņa latv. ev. lut. draudze rīko LNO solistes *Ingas Šļubovskas* un pianistes *Agneses Egļiņas* koncertu. Programmā latviešu solo dziesmas un operu ārijas. Info: Māra Buka, tālr.: 610-383-5972.

Filadelfijas Brīvo latvju biedrībā (531 N 7th St, Philadelphia, PA 19123)

4. novembrī 11:00 pensionāru kopas saiets. Programmā valdes ziņojumi, nākotnes darbība un apspriedes par vēlēšanām Latvijā. Saiets beigsies ar dzimumdienu svinēšanu pie kafijas galda. Viesi

arvien laipni gaidīti!

KLĪVLANDE (OH)

Klīvlandes Apvienotās draudzes zālē (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107)

18. oktobrī 16:00 Klīvlandes latviešu koncertapvienības 60 gadu jubilejas koncerts, kurā latviešu solo dziesmas un operu ārijas dziedās LNO soliste *Inga Šļubovska* pianistes *Agneses Egļiņas* pavadījumā. Info: Anda Sūna *Cook*, tālr.: 216-651-0486.

MINEAPOLE (MN)

Minn. Sv. Paulas latv. ev. lut. baznīcā (3152 17th Ave, Minneapolis, MN 55407)

19. oktobrī 16:00 Minesotas latviešu koncertapvienība rīko LNO solistes *Ingas Šļubovskas* un pianistes *Agneses Egļiņas* koncertu. Programmā latviešu solo dziesmas un operu ārijas. Info.: Valdis Miķelsons, tālr.: 651-905-0950.

ŅUJORKA (NY)

Igauņu namā (243 West 34th

Str. (pie 2. Avēnijas), New York, NY 10016)

23. oktobrī 19:30 koncerts. Uzstāsies Latvijas Nacionālās Operas soliste *Inga Šļubovska* – soprāns un *Agnese Egļiņa* – klavieres. Programmā būs operu ārijas un latviešu komponistu skaņdarbi. Aicina Ņujorkas latv. org.padome (ŅLŌP) sadarbībā ar latv. kultūras biedrību TILTS un Amerikas latv. apvienību (ALA). Ieejas maksa \$25, bērniem līdz 14 g. ieeja brīva. Info: Baiba Pinnis, tālr.: 917-270-4786, e-pasts: pinnis@banet.net

Daugavas Vanagu namā (115 W 183rd St, Bronx, NY 10453)

8. novembrī 15:00 *Lāčplēša dienai veltīta mūzikas un dzejas pēcpusdienu* – ”Latvija rudens gaismā”. Uzstāsies flautiste *Agita Arista* (Bostona), pianiste *Kristīne Griffin* (Florīda) un dzejniece *Dace Micāne-Zālīte* (Bostona). Programmā latviešu dzeja un mūzika. Aicina Dau-

gavas Vanagi Ņujorkā. Ieejas ziedojums, sākot ar \$20 (uzkodas un dzērieni būs pieejami par atsevišķu samaksu).

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs (11710 3rd Ave NE, Seattle, WA 98125). Info: www.seattletlatviancenter.com

25. oktobrī 18:00 Baltijas studiju atbalstgrupa rīko Mārtiņvakaru, atzīmējot *Baltijas ceļa* 25. gadadienu. Būs dziedāšana, dejošana un vakariņas. Dalības maksa \$25, studentiem \$15, bērniem zem 10 g. ieeja brīva.

ST. PĒTERSBURGA (FL)

Latviešu biedrības nams (1705 9th Ave N, St. Petersburg FL 33713), tālr.: 727-365-7856

War Veterans Memorial Park (9600 Bay Pines Blvd. N nojumē #4), ieejas vārti parkā pie 94th Str. N. notiks **18. oktobrī** 10:00 DV apvienības Florīdā *gads-kārtējais pikniks*.

(*Turpināts 18. lpp.*)

KĀ KLĀJAS MŪSU JAUNIEŠIEM?

Iesvete Linkolnas latviešu ev. lut. draudzē

Šogad 8. jūnijā notika iesvētības apvienotajā Linkolnas latviešu ev. lut. draudzē. Attēlā pirmajā rindā no kreisās: Kira Kalniņa, Zerano Lux un Evija Lipiņa; otrajā rindā: draudzes priekšnieks Valdis Kalniņš un mācītājs Vitauts Grīnvalds // FOTO: Pēteris Lipiņš

PĒRK

Pērku zemi, māju vai dzīvokli. Tāl.: 20151111

Lasiet tīmeklī!

www.brivalatvija.lv

Sludinājumu un reklāmas pieņemšanas punkts internetā
www.307.lv

www.307.lv

SLUDINĀJUMI

LATVIJAS NACIONĀLĀS OPERAS SOLISTES INGAS ŠLUBOVSKAS UN PIANISTES AGNESES EGLIŅAS KONCERTU TURNEJA ASV

Programmā – latviešu solo dziesmas un operu ārijas

“Inga Šļubovska (...) valdzina ar soprāna spodrūmu un īstas pirmas tehniku, kas ir apbrīnas vērtā.” – Inese Lūsiņa (“Diena”, 2014. g. 3. okt.)

Riko: Latviešu Kultūras biedrība TILTS
sadarbībā ar Amerikas latviešu apvienību (ALA) un vietējām organizācijām

KLĪVLANDĒ: sestdien, 18. okt., plkst. 16:00

Klīvlandes latviešu koncertapvienības 60 g. jubilejas koncerts

Klīvlandes Apvienotās draudzes zālē – 1385 Andrews Avenue, Lakewood, OH 44107

Riko: Klīvlandes latviešu koncertapvienība – Anda Sūna Cook tel.: 216-651-0486

MINEAPOLĒ: svētdien, 19. okt., plkst. 16:00

Minn.St. Paulas latv. ev. lut. baznīcā – 3152 17th Avenue, Minneapolis, MINN 55407

Riko: Minesotas latviešu koncertapvienība – Valdis Miķelsons tel.: 651-905-0950

ŅUJORKĀ: ceturtdien, 23. okt., plkst. 19:30

Igauņu namā – 243 E. 34th Street, New York, NY 10016

Riko: Ņujorkas latviešu organizāciju padome (ŅLOP) – Baiba Pinne tel.: 917-270-4786

FILADELFIJĀ: sestdien, 25. okt., plkst. 14:00

Fil. latv. ev. lut. Sv. Jāņa baznīcā – 301 N. Newtown St. Rd., Newtown Sq., PA 19073

Riko: Sv. Jāņa ev. luterāņu draudze – Māra Buka tel.: 610-383-5972

VAŠINGTONĀ, DC: svētdien, 26. okt. plkst. 14:00

Vašingtonas DC latviešu ev. lut. baznīcā – 400 Hurley Avenue, Rockville, MD 20850

Riko: Latviešu organizācijas Vašingtonā (LOV) – Anita Juberts, tel.: 301-814-1080

Informācija: Latviešu Kultūras biedrības TILTS Mūzikas nozare –

Dace Aperāne 914-907-6343; saites – www.tilts.org, www.alausa.org un www.latviesi.com

Trīs lietas – labas lietas!

Priecīgas ziņas mūsmājās! Laurim Ūsiņam un Mikum Jumim 2014. gada 30. augustā Grīnvilē, Dienvidkarolinā, piedzimis brālītis.

VILIS MĀRTIŅŠ KUKAINIS

Par jauno Kukaini priecājās vecāki Roberts un Liene Kukainis, vecvecāki Gunārs un Inga Lucāni (Čikāgā), Jānis un Aija Kukaiņi (Kalamazū), vecvecmāmiņas Ilze Šmidchena (Čikāgā), Irēne Kukaine (Springfield, OH).

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

2014. g. Ziemsvētku paku sūtījums

Saiņus pieņemam noliktavā līdz 31. oktobrim un vāksim līdz 1. novembrim.

• Skat. lūdzu saiņu savākšanas datumu un vietu sarakstu **27. sept. – 3. okt. LAIKA AVĪZĒ!**

LASL sagatavotās pakas: www.lasl.com/ZSv
Zvaniet: 1-888-LATVIAN • Rakstiet: pakas@lasl.com

ZIEMSVĒTKU TIRDZIŅŠ

Salas baznīcā, 4 Riga Lane, Melville NY

Svētdien, 7. decembrī

Dievkalpojums 10:30 no rīta

Sekos pusdienas, izloze un tirdziņš

Pārdosim piparkūkas, pīrāgus, rudzu maizi, dzeltenmaizi, putraindesas, pelēkos zirņus, Jāņu sieru, galertu, šprotes, Laimas šokolādes
Laipni ielūdz Salas novada dāmu komiteja

Patriotisks latvietis pērk
LATVIEŠU GLEZNAS UN PORCELĀNU.

Zvaniet uz +1 312-730-7459 jeb
rakstiet uz rob@johnsonblumberg.com

IZDEVĪGI
APDROŠINĀJUMI
JUMS
UN
JŪSU
ĢIMENEI

www.LRFA.org 215.635.4137 info@LRFA.org

Dieva mierā aizgājis mūsu mīlais brālis, onkulis, brālēns

GEORGE JURIS ANDRIS JAKOVICS

Dzimis 1937. gada 16. jūlijā Rīgā,
miris 2014. gada 4. oktobrī Delmar, Delaware

Par viņu sēro:

MĀSA MĀRA S ZIEDIŅA AR VĪRU GUNĀRU ZIEDIŅU
BRĀLIS ARTURS JAKOVICS AR SIEVU SANDY SCITTI JAKOVICS UN ĢIMENE
DRS. EDUARDS ZIEDIŅŠ, KATHLEEN ZIEDIŅŠ AR BĒRNIEM ĒRIKU UN LILIANNU
ALBERTS ZIEDIŅŠ, LAUREN ALESSI ZIEDINS AR MEITU AUDRU
MĀSĪCA ZANE JAKOVICA – LATVIJĀ

Vainags irst, vainags irst,
Manu dienu vainags irst.
Sirds, kas dzīvē nogurusi,
Dieva mierā iemieg klusi
Tad, kad dienu vainags irst.

Urnu guldīs Brāļu Kapos Katskiļos, Tannersville, NY
2015. gada 24. maijā

UZŅĒMĪGS UN VEIKSMĪGS LATVIJAS DĒLS

Alberts Caune
(1920. 25. 12. – 2014. 22. 09)

Negaidīti pēc nelaimīga kriena un citādām veselības kaitēm *St. Mary's* slimnīcā mūžībā aizgājis sabiedriskais darbinieks **Alberts Caune**. Viņš dzimis netālu no Madonas – Barkavā. Bēgļu gaitās nonāk Vācijā, tad Beļģijā, kur uzsāk studijas tautsaimniecībā. Tās pabeidz *McGill* universitātē. Kļūst par zvērinātu grāmatvedi. Strādā vairākās firmās dažādos amatos. Pēc pensionēšanās turpina sniegt savus pakalpojumus un konsultācijas grāmatvedībā. Izveido plašu klientu saimi, kas ir pateicīga par visu, ko viņš tai devis. It sevišķi liels šajā ziņā bija viņa devums latviešu sabiedrībā. Viņš izpalīdzēja finansiālo gada pārskatu sastādīšanā un to iesniegšanā valsts iestādēs. Sastādīja ienākuma nodokļu pārskatus. Viņa amata zīmodziņš deva viņam tiesības apstiprināt dokumentu parakstītāju parakstus. Montrealas latviešu sabiedrībā viņam daudz veikumu. Piedalījies tautasdeju kopas *Ačkups* izveidošanā. Kā labas balss īpašnieks dziedājis vīru kori *Junda*, jauktajā kori *Atbals*, daudzos Visparējos latviešu Dziesmu svētkos Kanadā un ASV. Lasījis referātus un humoristiskas apceres pensionāru apvienībā. Piedalījies organizāciju naudas ieguldījumu izvēlē. Dažādu atbalstu ierosinātājs. Savā laikā vadījis Montrealas padomi. Rakstījis presē, it sevišķi Montrealas *Gazette*. Atbalstījis grozījumus Kanadas un Latvijas vēlēšanu likumos. Ierosināja proporcionālo sistēmu un balsotāju reģistrācijas saraksta ieviešanu. Aizvien dzīvespriecīgs un gatavs izpalīdzēt ar padomu, ja tāds bija vajadzīgs. Īsi sakot – personība, sabiedrības patiens loceklis un godavīrs. Sirsnīgus atvadu vārdus teica Norberts Munčs. Viņam Alberts

esot bijis kā tēvs, un par šo devumu viņš aizgājējam pateicās no visas sirds. Tikpat nozīmīgus vārdus teica Dr. Pēteris Blusonovičs, kas rūpējās par viņa veselību līdz pat mūža pēdējam brīdim. Atvadu vārdus vēl teica Latvijas goda konsuls Kvebekā R. Klaiše, nolasīdams arī Vītola fonda Latvijā vadītājas Vitas Diķes atvadas un pateicību par īpaša stipendijas fonda izveidošanu. Montrealas Latviešu sabiedriskā centra vārdā atvadījās valdes priekšsēdis Andrejs Vītols, uzaicinādams kopīgi nodziedāt „Padziedāsim nu, bāliņi”. No Pensionāru apvienības un DV Montrealas nodaļas atvadu vārdus teica V. Paegle. Par savu onkuli sirsnīgas atmiņas ainas uzbūra brāļa Staņislava mazmeita, kas bija atlidojusi no Latvijas, un kā no brāļa – M. Štauers. Izvadišanas beigās ap 60 pavadītāju vienotās Latvijas Valsts himnas dziedājumā.

Par aizgājēju sēro brālis Staņislavs ar dzīvesbiedri Veroniku, māsiņas Mārīte un Nellija, brālēns Pēteris, kā arī Norberts Munčs un Pēteris Blusanovičs ar ģimenēm un visa Montrealas latviešu sabiedrība.

Speciāla aizgājēja piemiņas mise notiks 16. novembrī, plkst. 10.30, kārtējā Montrealas Latviešu katoļu draudzes dievkalpojumu vietā *Chapelle Notre Dame du Sacre-coeur*.

Jāattzīmē arī tas, ka tieši 26. septembrī Jēzus Sirds katedrālē Rēzeknē par aizgājēju, kas atbalstījis Aglonas diecēzes un Rēzeknes katoļu skolas vajadzības, aizlūguši bīskaps Jānis Bulis, katedrāles priesteri, Rēzeknes katoļu vidusskolas pedagogi un draudzes ticīgie, kas visi izteikuši līdzjūtību piederīgajiem un latviešiem Kanadā.

MĀRTIŅŠ ŠTAUVERS

Sērās atceramies mīlo draugu, elektroinženieri

PAULU DUKU

Dzimis 1933. gada 29. maijā Rīgā,
miris 2014. gada 10. jūnijā Čikāgā

EGONS UN VALDIS KRŪMIŅI AR ĢIMENĒM

VELGA KRUKLE, dzimusi JURŠEVSKIS

Dzimusi 1922. gada 2. martā Embūtē, Latvijā,
mirusi 2014. gada 4. augustā Resedā, California

Tavs kalps, Kungs, aiziet klusu,
Daudz gadu redzējis.
Dod viņai svētu dusu,
Kā Tu to solījis...

Velgu mīlā piemiņā paturēs
ILGA JANKOVSKIS UN IRĒNA GRURLICHS AR ĢIMENI

Mūžībā aizgājusi mana mīlā draudzene ILZE ROZENBERGA

Dzimusi 1932. gada 12. augustā,
mirusi 2014. gada 23. septembrī

Kāds atvēris man plašus vārtus,
kur sena rapsodija skan,
kā sapnis, kas nav izsapņots līdz galam,
kā nebeidzama degsme man.
(Marta Nereta)

Viņu mīlā piemiņā paturēs
VIJA MANGULE AR ĢIMENI

Mūžībā aizgājusi mūsu mīlā audzinātāja

VIJA KĀRKLĪŅA 1929 - 2014

Saldu dusu!

Sirsnībā viņu arvien pieminēs
ATA, BIMINITA, BIRUTA, REGĪNA

(Turpināts no 18. lpp.)

II Pasaulē kara laikā V. Miķelsons pievienojās ģen. Kureļa nacionālajai vienībai kurelieši, kuņas pirmais sēdekļis bija Skrīveru pagasta „Robežniekos”, un kļuva par vienības saimniecības vadītāju. Par neatļautu sausiņu izdalīšanu vācu vadība viņu notiesāja un nosūtīja uz cietumu

Ventspilī. Izcietis sodu necilvēcīgos apstākļos, atbrīvots un nonācis Tornā pie tranšeju rakšanas. Kaņam beidzoties, ievietots 2000 personu lielā ārzemnieku nometnē, kuŗu kādā naktī, Latvijas karogu nesdami, atstājuši 200 latvieši. Pēc tam Vilim laimējies nokļūt Holcminde latviešu nometnē, kur Ziemsvētku vakarā satīcis savu nākamo dzīvesbiedri Mirdzu

Bērziņu. Jauniešus salaulājis prāvests A. Birnbaums. Holcminde pasaulē nācis viņu pirmdzimtais dēls Guntis, pēc divi gadiem brālītis Māris. Sākoties izceļošanai, ģimene, izturēdama visus sarežģītus noteikumus, nonākusi ASV Iliņojas pavastī un tikuši nodarbināti lauksaimniecībā. Dzīve bijusi jāuzsāk trūcīgos apstākļos un smagā darbā. Piedzimusi meitņa San-

dra. Sarakstoties ar Kalamazū dzīvojošiem latviešiem, noskaidrojies, ka pilsetā jau apmetušies tuvu pie 1000 tautiešu. Paziņu mudināta, Miķelsonu ģimene atstāja lauku dzīvi un tiem pievienojās. Abi iestājušies latviešu draudzē (māc. A. Piebalgs) un Latviešu biedrībā. Miķelsoni atraduši laiku darboties latviešu sabiedrībā, un šis darbs vainagojies ar atzinību. Dzīves-

biedrei Mirdzai 2000. gadā aizējot mūžībā, sirmgalvis pārcēlies pie dēla Gunša vienā no Čikāgas priekšpilsētām. Noticis negadījums: Vīlis pakritis, salauzdams kājas, ticis ievietots slimnīcā, un pēc vairāku operāciju pārciešanas, nonācis Bethesdas nespējnieku namā. Šeit tad arī noslēdzies bagātais mūžs.

ILZE ŠIMANE

SPORTS AMERIKĀ

Lansingas LHH
17. golfa spēles

Lansingas LHH vienības 17. gadskārtējās golfa spēles notika Timber Ridge golfa klubā Īstlansingas pilsētā Mičiganas pavalstī. 39 golfa spēlētāji ieradās uz golfa spēlēm scramble formatā, un sacensības sākās ar shot gun startu. Pēcpusdienā beigu rezultāti trīs labākajām vienībām bija šādi:

Pirmo vietu ieguva Ģirts Austrīns, Andris Runka, jun., Brons Viscockis, un Eriks Ziediņš, **otro** vietu – Sandra Lūsars, Jānis Māliņš, Ēriks Velkme, un Juris Velkme, **trešo** vietu – Andris Runka, sen., Jānis Prātiņš, Jānis Priede, un Laima Stede.

Spēlētāji sacentās arī vistālākajos sitienos (longest drive) un ar tuvākiem sitieniem pie karodziņa (closest to the pin), kas iepriecināja

gan spēlētājus, gan skatītājus. Pēc spēlēm pirmās vietas ieguvējiem pasniedza golfa krekliņus un viņa pudeles. Otrās un trešās

vietas ieguvējus apbalvoja ar viņa pudeļiem un golfa bumbiņām. Un visiem golfa spēlētājiem ar vislabākajiem sitieniem panākumiem pa-

sniedza viņa pudeles. Golfa spēlētāji, draugi radi un Lansingas latviešu saimes locekļi baudīja labi sagatavotas vakariņas Timber

Ridge Golf Club verandā. Spēlētāji no tuviens – Lansingas, Kalamazū un Grandrapidiem varēja iepazīties un atjaunot draudzību ar spēlētājiem no latviešu centriem Ņujorkā, Indiānā, Ilinoisas un Ohajo pavalstī.

Laipni lūdzam golfa spēlētājus un atbalstītājus piedalīties arī nākamgad – 2015. g. 12. septembrī Lansingas LHH golfa turnīrā. Paldies Lansingas 17. gada LHH golfa spēļu rīkotājiem – Ligītai Ķepītei, Jurim Morusam, un Ģirtam Austrīnam.

GUNDEGA OZOLA

Lansingas LHH vienības 17. golfa turnīra dalībnieki 2014. gada 13. septembrī Timber Ridge Golf klubā. 1. rindā no kr.: Gunnārs Spielbergs, Valdis Vītols, Tods Graham, Andris Spielbergs Juris Moruss, Ģirts Austrīns, Ēriks Velkme, Ligīta Ķepīte, Sandra Lūsars, Vija Markova, Ēriks Pless, Ieva Pless, Laima Stede, Eriks Smith, Dwight Michelson, Andris Runka jun., Jānis Rikāns, Ēriks Ziediņš; 2. rindā no kr.: Daina Korb, Aldis Zuika, Jānis Priede, Andris Prātiņš, Uģis Augenbergs, Kārlis Čēčēris, Jānis Kuģenieks, Pēteris Oade, Jānis Spielbergs, Pēteris Sprene, Jānis Dapķis, Arnis Tupurīts, Atis Markovs, Atis Lizenbergs, Pēteris Lazdiņš, Juris Velkme, Ēriks Petrovskis, Druvis Moruss, Jānis Māliņš, Brons Visockis, Andris Runka sen

Hokejs

Latvijas hokeja izlases uzbrucējs Zemgus Girgensons pērn savu karjēru Ziemeļamerikas Nacionālajā hokeja līgā (NHL) sāka, gūstot vārtus Bufalo Sabres vienībā jau pirmajā spēlē. Šogad sezonas sākums viņam vēl spožāks – vārti gan mājas spēlē pret Kolumbusas Blue Jackets, gan Čikāgā pret Black Hawks.

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

MĀRA JURŠEVICA

Trejmeitiņas

(Nobeigums. Sākumu sk. Nr. 38)

Pirmais solis
augstākajā sabiedrībā

Šovasar Vimbldonas tenisa turnīrā Londonā junioru konkurencē par pārsteigumu parūpējās 17 gadus vecā Latvijas sportiste Jelena Ostapenko, kuŗa izcīnīja galveno balvu. Pasaules junioru rangā septembrī rīdziniecei bija otrā vieta. Pēc šī lieliskā panākuma viņai tika uzticēts nest Valsts karogu Pasaules jaunatnes olimpiskajās spēlēs Ķīnā. Tas bija liels pagodinājums. Jelena no Ķīnas mājās atgriezās ar bronzas medaļu, kas tika izcīnīta dubultspēlē. Par to prieks arī viņas treneri Jelēnai Jakovļevai.

Pēc uzvaras Londonā daudzi gribēja uzzināt kaut ko vairāk par līdz šim maz pazīstamo Latvijas tenisisti. Izrādījās, ka Jelēna trenējas tenisā kopš piecu gadu vecuma. Kļūstot nedaudz vecākai, vasarā treniņu ilgums sasniedza jau trīs stundas, ziemā – nedaudz mazāk, jo bija taču centīgi jāmācās skolā. Viņas tētis ir futbolists, māte – tenisa trenerē. Nav brīnums, ka meitene regulāri tika ņemta līdzī uz treniņiem, kur

māmiņa atļāva uzspēlēt tenisu pret sienu, kad Jelēnai bija tikai trīs gadi. Nebija grūti saskatīt meitenē talantu. Un viņa pati ar laiku saprata, ka teniss ir īstā spēle, ar ko nodarboties.

Šīs vasaras izskaņā Ostapenko startēja WTA pamatturnīrā Taškentā. Tā nebija pirmā reize, kad viņa izmēģināja spēkus pieaugušo konkurencē. Jau 15 gadu vecumā Jelēna debitēja WTA turnīra kvalifikācijā Maskavā. Tiesa, ne viena vien septiņpadsmit gadu veca spēlētāja regulāri piedalās pieaugušo sacīkstēs, taču Jelēna sev bija izvirzījusi mērķi šogad triumfēt vismaz vienā junioru Grand Slam turnīrā, un tas viņai izdevās. Lai veiksmīgi mērotos spēkiem ar gados vecākām sāncensēm, vēl ievērojami jāpildinā meistarība, lai nepieļautu vairāk kļūdu, kā tas mēdz būt, spēlējot junioru sacensībās.

Pēc triumfa Vimbldonā, kur Jelēna izšķirīgajā spēlē trijos setos pieveica slovakieti Kristīni Šmīdlovu, viņa cieši apņēmas pēc vairākiem gadiem cēsties šeit, Londonā, izcīnīt galveno balvu arī pieaugušo konkurencē. Pagaidām Jelēnai ir seši vienspēļu un septiņi dubultspēļu tituli ITF turnīros, kā arī deviņas uzvaras ITF turnīros, kā arī septiņi panākumi Latvijas izlases rindās Federācijas kausa izcīņā.

Jelēna ir ļoti apzinīga meitene. Pēc diviem gadiem viņa absolvēs vidusskolu. Kad sportiste ir Rīgā, viņa vienmēr ir izpildījusi visus mājas darbus, kas uzdoti skolā. Kad dodas tuvākos vai tālākos izbraukumos, lai piedalītos sacīkstēs, allaž līdzī ir mācību grāmatas. Vien nožēlo, ka nevar atvēlēt pietiekami daudz laika savam Jorkšīras šķirnes sunītim.

Spartatlons

Mūsu laikraksta 37. numurā rakstījam, ka Grieķijā kopš 1983. gada

skrējēji sacenšas 246 km distancē Atēnas-Sparta jeb Spartatlonā, ko grieķis Feidipids 490. gadā pirms mūsu ēras pieveica 36 stundās. Atēnās startēja 376 skrējēji, Spartā finišēja 207. No Latvijas pārstāvjiem grūtajā kalnu trasē augstāko – 10. vietu izcīnīja Valdis Ņilovs, finišu sasniegdamas pēc 26 stundām 29 minūtēm un 32 sekundēm.

Valdis Ņilovs

Piedalījās arī Jānis Actiņš (29. vieta, rezultāts 29.53:23), Laimonis Skadiņš (42., 31.36:17) un Matīss Vecvagaris (153., 35.03:54). Pēteris Cābulis un Marta Zumberga nefinīšēja. Uzvarēja itālietis Ivans Cudins – 22.29:29. Spartatlonā dalībniekus pieņēma Spartas pilsētas galva.

EURO2016
FRANCEEiropas futbola
meistarsacīkšu
kvalifikācijā – divi
punkti

Latvija – Islande 0:3 (0:0). Risinās Eiropas futbola meistarsa-

cikšu kvalifikācijas spēles. Latvijas izlase no pirmās izbraukuma spēles pret Kazachstānas futbolistiem mājās pārveda vienu punktu. Turpinājumā vajadzēja divas spēles aizvadīt savu skatītāju priekšā.

Kaut arī Islandē ir tikai nedaudz vairāk par 300 tūkstošiem iedzīvotāju, futbola ziņā tā ir viena no visstraujāk progresējošām valstīm. Iepriekšējā Pasaules meistarsacīkšu ciklā islandiešiem pietrūka pavisam maz, lai iegūtu ceļazīmi uz Brazīliju. Tagad Eiropas meistarsacīkšu kvalifikācijā viņi pirmajā spēlē pārliecinoši pārspēja Turcijas vienību (3:0) un uz Rīgu atbrauca, cerībā atkārtot panākumu. Tas viņiem izdevās, un līdz ar to Islandes vienība kļuva par pretendenti meistarsacīkšu finālposmam.

Latvijas izlasei nācās uzstāties vājinātā sastāvā – spēlē pret islandiešiem vairāku iemeslu pēc nevarēja piedalīties seši (!) labākie futbolisti. Tāpēc mūsu vienības galvenā treneri Marians Pachars un viņa palīgi bija stipri norūpējušies. Pirmais puslaiks gan tika aizvadīts cienijami, nedodot pretiniekiem lielas iespējas gūt vārtus. Otrā puslaika sākumā jau vairāk izpaudās Islandes pārsvars, bet pilnībā viesi sāka dominēt pēc 54. minūtes, kad otro dzelteni kartīti un sekojošu noraidījumu saņēma Artjoms Rudņevs. Islandes vienība guva trīs

vārtus un bez grūtībām izcīnīja uzvaru – 3:0. Spēlē notika diezgan reti gadījums futbolā, jo otrajā puslaikā savainojuma pēc savu darbu nevarēja turpināt galvenais tiesnesis.

Latvija – Turcija 1:1 (0:0). Turki Rīgā ieradās kā „ievainoti zvēri”, alkstot revanšu par diviem zaudējumiem iepriekš – pret Islandi – 0:3 pret Čehiju – 1:2.

Vairāk iespēju gūt uzvaras vārtus bija Turcijai, bet mājinieki cīnījās atzīstami. Latvijas izlases galvenais treneris Marians Pachars pārsteidza ar pamatsastāva izvēli, tajā iekļaujot debitantu Jāni Ikaunieku, Eduardu un Alekseju Višņakovus, Artūru Zjuzinu un Antonu Kurakinu, komanda spēlēja pēc shēmas 4-4-2. Visu spēles laiku turkiem bija teritoritāls pārsvars, taču mūsu futbolisti prasmīgi aizsargājās un veidoja pretuzbrukumus. Teicami vārtus sargāja Aleksandrs Kolinko.

Abi vārti „krita” otrajā puslaikā. Turkus pēc pārtraukuma vadībā izvirzīja Kisa, bet Šabala septiņas minūtes vēlāk panāca izlīdzinājumu, izpildot 11 m soda sitienu. Pēc aizvadītā spēlēm Latvijas vienībai ir divi punkti un ceturta vieta tabulā.

Sporta ziņas sakopojis
P. KARLSONS

Skats no spēles ar turkiem. Mūsu futbolisti tumšajos tērpos